

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELEMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 1. Juniusban. 1790.

B É T S.

Feldmarsal Báró *Laudon* ő Excellentiája, ezen hónapnak 28-dikától fogva Bétsben vagyon, az hol fontos tanátskozásokban jelenik-meg gyakran, mellyeknek ki-menetelére függeszti molt egész Béts Várolsa-szemeit 's minden gondolatait. Nemes M. K. Tefl-örző *Revitzki* Ur közelebbről indittatott Berlinbe: kinek vilzsa érkezését-is nagyon várja a' Közönség: mely hasonlóképpen meg lehet, hogy nagy dolgoknak határozza meg ki-menetelét. Mikor *Laudon Morvába* indult és hallatott hogy 14 nap múlva vilzsa fogna jönni, akkor mindenek így gondolkoztak: hogy, akár meg-maradjon *Laudon* a' tábornál, akár 14 napok alatt vilzsa jöj-jön, valami bizonyost tsak ugyan fog hallani után-ta a' Közönség. *Laudon* meg-járta *Königgrätz*től fog-

fogva *Gallitzidig* a' tábort — haza jött — már ötöd napja hogy itten vagyon, 's a' Közönségnek nagyobb része még sem tud több bizonyost ma is, mint mikor *Laudon* el-indult vólt. — Ő Felsége a' *Serentz* Hertzeg kitsid árva Hertzegnétskéje számára, a' *Viden* nevü külső városban egy szép kertet fogadott ki, a' mellyben Gondviselőjével *Sánsloa* Grófnéval, edgyütt fognak lakni. — A' mindenek előtt esmeretes ifju Szerentsétlen *Gr. Poszdászky* dolgában hajó húzásra büntettetett Mettző, ő Felségétől engedelmet nyert, és szabadon botsáttatván meg engedtetett néki, hogy ide visszajöhessen 's mesterségét tovább-is folytathassa; sőt az úttyára 50 forintok is rendeltetnek: — — — — —

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —

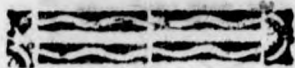
A' *Saxoniai* szélekről egyebet most nem irnak, hanem hogy *Tseh*-országban drágaság kezd lenni. A' Pruszszus katonák azon a' részen-is igen erősen kezdettenek által szökni. Nevettséges az, a' mit bezéllenek a' Pruszszus katonák illy szer felett való szökésének alkalmatofságával: hogy a' Hadi Kantzellárián egy esmeretes öreg Vitéz így szollott volna, hogy ő a' krajtzárral az egész Pruszszus Serget és *Slefiát*-is meg hódoltatná. Mellyet a' Király kívánságára, így mondatik meg-magyarázottnak lenni: hogy rendeltessék tsak a' mi katonáinknak a' krajtzárral több, majd nem marad az ellenségnek semmi katonája, mind által szökik 's a' t. — Innen irják még azt-is, hogy a' mi *Tseh*-országi seregünk, ujjantán Saxonian felöll, a' szélekhez közelebb mozdulván, azonnal az egész Pruszszus sereg felkerekedett és magát az országba bejebb vonta: talám ezt-is nem egyébért tselekedte, hanem hogy ne legyenek olyan közel az ő katonái a' miénkekhez, és olyan könnyen ne szökhessenek; mert egyébb aránt, még eddig közöttünk és a' Pruszszus

között, semmi ellenséges tselekedetek nem történtek.

*Lemberg*ből 17-dikén ezen hónapnak azt írják, hogy jött a' katonai szedés még mind erősen tart, és 14-ezerre mégyen a' számok azoknak, a' kik most szedetnek. — *Krakkov*hoz nem meszse a' Lengyel katonák számára, egy tábor helyly méretett nem régiben ki, az hol H. *Paniatovszki* vezérlése alatt 15-ezeren fekszenek a' Lengyelek, kikhez, mi tsoda végre nem tudjuk, egy *Pruszsus* Sereg szándékozik magát tsatolni. — Részünkről a' *Vilitzka* és *Bokhniai* Só-bányákhoz egy 8-ezerből álló sereg fog öszve gyűlni, a' meg-kivántatható óltalomra. — *Lembergben* a' Városban benn, éjjel nappal lovas vigyázó katonák járnak széjjel, kik minden történetre szemeskednek.

A' *Timok* vize mellől Májusnak 14-dikén. — Innen nem vettünk semmi ujj hirt. — Azt a' mit némelyek beszéllenek, hogy 17-dik el-kezdett volna *Viddinnek* bé-rekesztetése, igen hirtelen jött ujjságnak tartjuk: sőt ha egy hirtelen a' Törökkel egész békeiséget nem-is, de tsak ugyan fegyver nyugvást reméllünk, és az alatt a' békeiségnek meg szerzetését-is gyanithatjuk. — Midőn a' mi Sergeink ezen a' vizen által felé készültének volna, egy parantsolatya közöltetett Gen. Gr. *Klerfének* a' katonasággal, mellynek summája az vólt: — „Hogy azon próbának, mellyhez szinte hozzá fogni szándékoznának, lehetetlen volna az első napokon nagy alkalmatlanságok nélkül véghez menni: mellyhez képpest semmi bágá'siájokat és tereh hordozó lovakat magokkal el-nem vihetnék: a' Generális ezen nyomorúságokat, maga-is az ő alatta-valóival jó szívvvel meg-olztaná, és tellyes erővel azon fogna munkálódni, hogy ezen alkalmatlan útozás tsak igen kevés ideig tartson. Továbbá, mivel az útozás esméretlen és előre meg nem vizsgálthatott országban fogna véghez menni: tehát az olztályok a' magok meneteleket a' leg-jobb rendel tegyék,

egymástól illendő távoltságot tartsanak, hogy ha a' szükség kivánná, hamarsággal öszve feregélhes-
senek; a' sergeket vezetők pedig, azoknak gya-
kran tegyenek illendő tudósításokat. „ — E' mel-
lett azt is erősen szivekre kötötte a' Generális az
ő alatta-valóinak, hogy a' néppel, a' melly kö-
zött el-menni fognának, igen nagy emberi szeretet-
tel bánnyanak 's ta öbbi.

Német-országrol Vürtzburgból 18-dik Máj. — A'
melly *Vürtzburgi* és *Bambergi* sergek az *Auftriai*
Háznak a' 7 esztendős *Pruszizus* háboruban jó szol-
gálatot tettek volt; ugyan azok most-is *Auftriai*
Földre vétettek-fel, és 18 dikán *Májusnak* a ver-
buálás el-kezdett. Nagy örömmel vészik fel a'
szolgálatot: mellynek tsak az-is elég bizonyása,
hogy midőn nem régiben egyik *Batalionnak* muirá-
ja tartatnék, és 2 *Káplár* szükség felett valónak
tanáztatott volna a' *Batalionhoz*, kész volt mind a'
kettő páltzáját kettőbe törni, és a' köz emberek köz-
zé állani, hogy-sem a' *Bataliontól* el-maradni. Ezek
közzül 2-ezer gyalog, és 500 lovas magát, a' *Vür-*
*tembergai Hertzegség*ből 5 ezerrel öszve foglalván,
a' *Belgák* ellen vezéreltetik. Ő *Felsége* ezen *Vürtz-*
burgiakat 6 esztendőre fogadta: minden köz-embert
fel-öltöztetve készen, 40 forintokkal vásárol-meg.
Ezeknek számára minden hadi készületek *Prágából*
vitetnek. — *Közelebb*ről le-irtuk volt a' *N. Vurm-*
zer Húszárok' egy osztályának, a' *Svéviai* *Kerület-*
ten való keresztül menetelét, és a' pártos *Belgák-*
hoz való közelítését: most már a' *Frankoniai* *Ke-*
rületből is a' *Bayráthi* *Fejedelemség*ből, olyan tu-
dósításunk érkezett, melly szerint még a' 7 eszten-
dős háboruban magoknak egész *Europa* előtt nagy
nevet szerzett *Vitéz Eszterházi Húszároknak*-is egy
osztálya már a' meg-nevezett *Frankoniai* *Kerület-*
ben útozik, és *Májusnak* 16-dikán egy *Svadronnya*
meg-érkezett volt *Münkberg* nevezetü *Városban*.
Ezen *Osztály*, 4 napi útya után szokott egyszer
nyugodni, az 5-dik napon.

Akartunk kedveskedni az Erd. Olvasóknak azon Nemes Magyar Uraságoknak neveikkel, kikkel a' N. M. K. Test-örző Sereg, a' Magyar-oroszági külömbb - külömbb - féle Vármegyékből, azoknak mi-vóltok szerint, szaporitatott.

Győr — Illos Josef, és Sajgó Pál Urak.

Aba-ujvár — Zombory Pál Ur.

Bihar — Turzó György Ur.

Szathmár — Betski László és Irényi Sigmund Urak.

Trentsén — B. Szopek Josef Ur.

Pozson — Takáts Antal, Sánta István és Kempelen Károly Urak.

Komárom — Aranyosi Pál és Tsemetz Imre Urak.

Beregh — Rátonyi László Ur.

Veszprém — Pertzelt Károly Ur.

Zollyom — Rákoffzki István Ur.

Neograd — Vattay György Ur.

Pest — Ordody Pál és Ujfaluji Károly Urak.

Ungvár — Orosz Miklos és Bay Ferentz Urak.

Vass. — Grubits László Ur.

Bars — Batskádi Sándor Ur.

Horváthország — Gr. Keglevits János és Lentulay Antal Urak.

Máramaros — Pogány Sándor Ur.

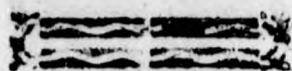
Szabolts — Jármay Adám.

Hont — Simony Sándor Ur.

Szepes — Marjási István Ur.

Heves — Tsörgö Pál Ur.

Gömör — Lubik János Ur.

Sáros — Berzevítzi Sándor Ur.

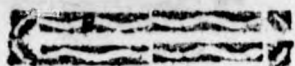
Sopron — Koller Josef Ur.

A' még hátra lévő hatnak neveit nem adhattuk ki; mert az Erdélyi részről valók, még nem hirdettettek ki.

Szala Vármegyéből, Keszthelyről. — „Ezen hónapban igen szép, örvendetes és valóban emlékezetre méltó dolgok történtek Mező-városunkban. 14-dikre bé-sereglett ide N. Vármegyének Zászló-allya, hogy magát fegyverben 's lovaglásban együtt gyakorolhassa. 18 dikán ki-ment ezen Nemesi Zászló allya egy mért földnyire, az Ország gyűlésére nézve *Budára* rendeltetett, 's *Keszthely* felé marraírozó két *Gréven* Huszár Osztálynak meg-tisztelére. A' Zászlóallyát, muzsika szó 's lobogó Zászló alatt vezette Gr. *Festotits* János Ur, az a' Nagy Hazafi, kinek igaz Magyar szivét, szép tudományát 's Hazánk' dízét és javát tárgyazó Nemes parkodásait nem lehet egéggé magasztalni. Előre futtatott Adjutántja által értésére adatta a' most említett Gróf Ur a' Vitéz Huszár Tiszti Karnak, miben indúltanak légyen-el. Ezen kedves hirnek vételére, fél négy szeg formára állott a' két Osztály Huszárság; előll a' díszes Tiszti Kar foglalt helyet, 's ugy várta ki vontt kardal és egész hadi-pompával, a' Nemesi Zászló-allynak ohajtott érkezését: melly meg-lévén, olly szivre ható Beszéddel idvezlette Gr. *Festitits* János Ur, a' N. *Gréven* Regementje két Osztályait az egész Zászlóally nevében, hogy annak ki-fejezése, egészsz erőben nyilván valóvá tették, a' N. Zászló-allynak, a' díszös

ségesen hartzolt Magyar Bajnokok eránt tartozott szeretetét 's tiszteletét. A' Húszárok' nagy érdemű Kormányozója, Oberstl. Gr. *Festetics* György Ur, rövid, de igen fontos és gyönyörű hathatós közönnettel váltotta - fel a' Gr. *Festetics* János Ur' Beszédét. Ezek után, Májor *Skaritza* Ur Trombitákat fúvatván, a' két Húszár Osztályt hirtelenséggel úti sorba vette. Elöl indult a' Zászló-allynak fél része, muzsikájával 's Zászlójával; közben, a' két Osztály; hátul, ismét a' Zászló-allynak más fele, 's illy formán vezettettek - bé a' Vitéz *Gréven* Húszárok Városunkba, kiket a' ki tsődült nép is annál nagyobb örömmel fogadott, hogy érésére mind csak Német katonáknak adott ekkoraig szállást. — 19-dikén, Közönséges Gyűlése vólt Vármegyénknek, mellyre a' szomszéd Vármegyékből-is gyülekeztek öszve. Az Ülés kezdődött reggeli 9 órakor. Sok Húszár Tiszt Urak-is meg jelentek a' Vármegye Házában. Elő-adván érdemlett nagy tiszteletű V. Ispanyuk, T. *Spistits* János Ur, ezen Gyűlésnek tzellyát: leg-ottan annak ki-tsinálásához fogtak a' T. N. Rendek, mit kellesték a' Zászlóallynak régulálúl eleibe szabni, a' minthogy ezt meg-is határozták, 's az esküvés formáját-is fel-tették, mellyel törvényeknek szoros meg-tartására köteleztetsenek a' Zászlóallybéliek. Vége lévén ezeknek, meg-indult az egész Gyülekezet a' Vármegye Házából, 's ment, a' már 8 órától fogva ló háton állott Zászlóallytól kísértetvén, a' Város Templománál vont Kápolna Sátorhoz; a' hól már Fő-tiszt. *Rosty* János, *Hahóti* Apátur, 's *Kezthellyi* Plébánus Ur,

több

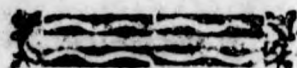

több Egyházi Urakkal együtt, tisztes Papi öltözetben várta az említett Gyülekezetet. Minekutána megállapodott volna a' Sátor előtt, szép rendben, a' Zászlóally; 's a' Gréven Húszárjainak - is egy Szárnyok, tiszteletnek okáért, egész parádében oda érkezett volna: nagy tsendesség lett. Ekkor az említett Apátur Ur megszóllalt, 's tsak kevés, de fontos igékkel szivére kötötte a' Zászlóallynak tartozása tellyesítésére esküvéssel lejendő maga kötelezését; — ezentúl az esküvés formáját előttök magyarul elmondotta. A' hit' le-tétele után, fegyvert rántottak a' Nemes Vitézek, 's el-énekelvén magyarul: *Téged Isten ditsérünk*, 's a' t. Aldáft vettek. — A' Rendek, ágyúk' durrogása, dob és trombita-szó alatt, vissza tértek a' Gyülésre; a' Statufok is megjelentek Parola ki adáson, a' Zászlóally' Sátoránál. A' Parola vólt: *Leopold és Szabadság*. — Oberflájd. Gr. *Festetits* Györgyné, M. Sállér Judith Afiszony, kiben egy ritka tökéletességekkel biró Haza' Leányát tisztelünk, közel 90 Vendégeknék adott gazdag magyaros Ebédet; estve pedig Magyar Tántzot, mellyen nem tsak a' N. Gréven Regimentje' Tisztjeinek, 's a' Zászlóallybélieknék; hanem az öszve gyülekezett egész Nemesi Seregnek tekintetéből is különös vidámság esmérített ki. — Sokat lehetne még ezen nevezetes napról fel-jegyezni: de már tsak azt emlitem, hogy midőn a' nagy hévségben fokátska kellett volna a' Sátornál állani a' Gréven Húszárjainak, nem tsak nem zúgolódtak; hanem kiváltképpen való örömeiket jelentették azon, hogy szerentséjek lehet,

Hazájok Fijaikat is vagy egyszer ekként meg-tisztelni; 's azt vallották érzékeny indulattal, hogy készek vólnának, egész nap estig is illy jeles alkalmatossággal, lovon maradni.

A' N. Szala-vármegye Zászlóallyának Kormányozója: Mélt. Gróf *Galántai Fekete* János Ur; Fő Strázsamestere: Mélt. Gróf *Tolnai Fesztetics* János Ur; Káplánnya: Fő-tisztelendő *Kosty* János Apátúr; Kapitányai: *Gyömöre* György, és *Kiss* Ignázt Urak; Fő-Hadnagyai: *Kiss* János és *Nedetzky* János Urak; Adjutántjai: *Svetits* Jakab, és *Szalaberi Horváth* Imre Urak; Zászlótartó: *Farkas* Lajos Ur; Strázsamesterei: *Inkey* Menyhárt, és *Skublits* Imre Urak; Köz Vitézei: *Domján* Josef (Hadi Számadó), *Déák* Péter (Kvartély-tsináló) *Répas* Ferentz, *Szigethy* Ignázt, *Csákány* Josef, *Lelovits* Ignázt, *Thassy* Mihály, *Diskay* Ferentz, *Györfy* Antal, *Vargha* Josef, *Marton* György, *Sidi* László, *Kerkápoly* János, *Thury* László, *Agustits* István, *Thassy* János, *Ibrány* János, *Farkas* Mihály *Geretz* Josef, *Domokos* Gábor, *Horváth* Josef, *Salamon* László, *Zabó* Péter, *Salamon* Ignázt, *Rózsás* Ferentz, *Horváth* Antal, *Fekete* Ignázt, *Dely* Boldi'sár, *Takáts* Dániel, *Fater* Pál, *Szentgróti* *Horváth* Josef, *Botsárdy* Gábor Urak. Seborvosza: *Kapossy* István Ur. Hat Musikusai, 's két Tárogató-Siposai vagynak a' Zászlóallynak, és 20 Lovászfai, az Inasokon kívül. — Forma-Ruhájok: világos kék *Mente* 's *Nadrág*; fekete *Dolmány*; fekete *Tsótár*, fekete *Tarfolly* — mind aranyra. Továbbá, kótsag tollal, 's arany vitézkötéssel ékeskedő *Kalpag*, mely-

nek tetejéből veres posztó tsügg-ki; végre fejr kö-
pönyeg. — Minden Vitéznek nagyon szükséges ka-
tonai készülete; ugymint: egy pár Pisztolya, Kard-
ja, Sátora 's a' t. Mind ezen készületek' meg-szer-
zésének ditsősége, Gr. *Festetics* János Uré; melly-
nek édes emlékezetét fel-fogja a' Nemes Vármegye'
Jegyző - Könyve állandóul tartani.

A' *Fiumi* Polgárság ezzel kívánta Májusnak 17-
dikén maga tilzteletét, mellyel ama' bölts Igazga-
tóhoz Gróf *Szapári* Ur ö Excellentiájához vifelte-
tik meg-bizonyítani, és egyszersmind ezen bölts
Kormányozónak hivatalában való hivségét ki-fe-
jezni, hogy az idő alatt, mellyben ö Excellentiá-
ja *Szerim* Vármegyében a' Szék-ujjításban foglal-
atoskodott volna, a' Város kapuja közé a' kö-falba
egy emlékeztető-követ helyheztetett ilyen irással:

D. O. M. IOANNI. PETRO. COMITI. SZAPA-
RIO. GUBERNATORI. DE. SE. MERITISSIMO.
VIRTVTIS. DECORIS. PVBLICI. ET. OMNIS.
BONI. PROMOTORI. EXIMIO. BENEMERENTI-
VM. PATRONO. LIBERALISSIMO. LAPIDEM.
HVNC. PERPETVAE. GRATITVDINIS. PERPE-
TVVM. INDICEM. CIVIS. FLVMINENSES. NVN-
QVAM POSITVRI. A MOREM. POSVERVNT. AN-
NO. SALVTIS. clb. lb. C. C. XC.

Ezen Emlékeztető-kőnek bé-helyheztetése a'
következendő Czérémoniával esett-meg: A' Polgár-
ságnak Elöl-járója (*Repraesentánfa*) *Giuslini* János
Ur némelly elévaló Polgárokkal méne délutáni 5.
órákor a' Gubernátor Hellytartójához Gróf *Barko-*

egy Urhoz, és kéré, hogy ezen Czérémonian jelen-
 nek-meg; midőn ez a' kíséreknek fokasága között
 maga házától ki-indula, el kezdődék az első öröm
 lövés, mellyet követe a' második az Emlékeztet-
 köhöz lett meg-érkezéskor, és e' mind addig tar-
 tott, a' míg a' kö maga helyére bé-helyhezttet-
 tett. A' munka közben, mellyet maga a' Polgár-
 ság' Elöljárója kezdett meg egy kalány Mésznek a'
 Kö alá lett vetésével, az öröm (éljen Gróf Szapá-
 ri) kiáltó népnek pénz, kenyér, és bor osztogat-
 tatott-ki. Estve 8 órakor a' Polgárság' Elöljárója-
 nak háza meg-világosított, és a' megvilágosítás
 közzé helyhezttetett a' Gubernátor Ur képe. Az
 egész Czérémonia végződött egy Vatsorával, mel-
 lyet a' Polgárságnak Elöl-járója adott a' Város'
 Eleinek.

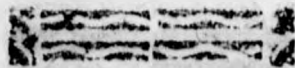
Utrect. 7 dik Márizii.

Mitsoda kettős Ietéttség! 's oh mely komor estve lett
 Europa, vagy e' Földnek a' leg-szebb Rész felett!
 Nem tsuda; két napja húnnyt-el együtt ezen az Estvén,
 Egyik a' *Természet'*, másik a' *Ditsőségnek* Egén.
 Oh vajha valamint *amaz* Hajnalra vizsgálja kerül,
 'S Véle e' rút éjjel után egy leg-szebb nap ki-
 derül :

Ugy ez-is tsak rövid éjjelt hagyna-fenn maga után,
 Vizsza kerülne Virtussa, 's járna most végzett
 után.

Reményljünk, és várjuk *amazt* a' Reggel környé-
 kéről

Ezt az Austriai Ház gazdag fényü Egéről.

Mig pedig e' két szép ujj Fény, deritt ujj szép na-
pokat,

Nézzük az ő el-hunytokkal fenn-hagyott Csilla-
gokat,

Mellyekkel e' Setéttségen túl, ragyognak az Egek.

Oh ti e' két el-hunyt napot örökítő Seregek!

Amattól fenn hagyott Fénynek véghetetlen a' száma,

Mellyel ragyog e' felettünk ki-terjedett kék Ráma.

De azok a' Csillagok-is melly sokra szaporottak!

Mellyeket *Ennek* Sugári örökre meg-gyújtottak,

Hogy a' Ditsőségnak egén fejünk felett égnének

Örökké fénylő Virtuſi halhatatlan Lelkének.

Mint a' Természet Csillagi, ezek-is sok hasznúak;

Sokak köztök a' Plánéták, 's az első nagyságúak

Sokan köztök az Időknek Részzeire vigyáznak (a)

'S látjuk benne végét ezen tizen - nyóltzadik

Száznak.

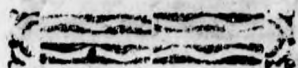
Sokan hatalmas fényeket oh mely meszsze el-vetik! (b)

A' kevély Tengert fel-költik, majd ismét le-fek-
tetik.

Mások

(a.) Itt érteni lehet ő Felségének azon különös Virtuſit, mellyek kiváltképpen ezen 18-dik százban virágoznak; minéműek az *Ember szeretés*, a' *Tolerántzia*, 's a' többi. Mellyekről ugy rá lehet esmerni ezen százra; mint az égi némely Csillagokról arra, hogy mőt hol jár a' nap, és így az Időknek mitsoda része van; mellyekről azt mondja Virgilius: *Clarissima Mundi Sidera, labentem Coelo quæ ducitis annum.*

(b.) Itt értetnek ő Felségének Hadi Virtuſi, és e-reje, melly a' Földnek sok részeire, és még a' tengereken túl Afhára is ki-hatott.

Mások hasznosabb erővel tsendefebben dolgoznak, (c.)
Az alattok növd népek ki-nyitnak, 's virágoz-
nak.

Némellyeknek, hogy Vezérek légyenek, az a' tisz-
tek. (d.)

Uralkodók! kik Hajókat, 's benne sok népet
vifztek,

A' Kormányon e' Kalaúz Csillagokra nézzetek,
A' Szerentsés Szigetekbe hogy hamar bé-érjete.

Ti pedig Országok! kiknek kettős az Éjtszakájok,
Kik felett tiz Elztendeje (f.) hogy vóltak illy ho-
mályok;

El-töltvén a' leg-szebb napot; illő türjétek-el már,
Ez Éjjelt-is: a' nap után mert az Éjjel sorba jár.

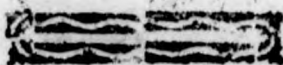
'S

(c.) Itt azok a' Virtuusi jelentetnek, mellyek né-
peinek szaporittásában, boldogittásában mun-
kálódtak; mellyeknek erejek jövendőben még
tám jobban kitetszik.

(d.) Azon Virtuusi kell itt gondolni, mellyek a'
Fejedelmekben meg-ktvántatnak a' jól igazga-
tásra; 's leg-inkább olly Virtuusiok, mellyeket
az Uralkodók gyakorolhatnak leg-inkább, mint:
az Igazság, Irgalmafság, alázatofság, a' dol-
goknak elejét hátulját jól megfontoló okofság;
és azért kéreinek az Uralkodók, hogy ezekre,
mint Vezér tsillagokra, vigyázzanak; mint a'
kormányosok Pollux és Castor tsillagokra.

(e.) Azon szigetekre van tzelezés, mellyek Deá-
kül neveztetnek: *Insulæ Fortunatæ*.

(f.) *Mária Theresia* 1780-ban halván-meg, éppen
most tiz elztendeje, hogy ezen Országok illy
gyászba vóltak mint most; mellyet lehet *Perio-
dicus Bánatnak* is képzeln, ezen az okon.

'S minthogy forgó a' Természet; Véletek edgyütt
 még én
 Reméllek egy leg-szebb napot e' gyászos éjjnek
 végén.

Kováts Josef.

Az Erdélyi Abrudbányai Unitária Ekklesiának
 érdemes ifju Pápa Tiszteletes *Uzoni Fosztó Domo-*
kos Uram, a' közelebbről el-múlt esztendőben,
 Ekklesiája egyet-értésével, látás-hallás', nyelvek'
 és a' még nagyobb főkélltetésre meg-kivántató
 tudományok' tanulása végett, külső országi Akadé-
 miákra indulván, minekutánna Bétsig fel-jött vól-
 na, 's itten maga tzelijára tartozó foglalatofságait
 nem tsak el-kezdette, hanem fáradohatatlan szorgal-
 matofsággal folytatta vólna is, tetfzett a' *Teremtő-*
nek ötet, hat hónapi betegskedése után, Május-
 nak 24-dik napján 1790-ben, ez életből ki-szollitta-
 ni; kinek meg hidegült tetemeit az ő Bétsben lévő
 hitbéli Attyafiai és Baráti Májusnak 25-dikén e' kö-
 vetkezendő szókkal bötstättötték ideig tartó nyugo-
 dalmának helyére ;

Halld utólsó szavúnk, kedves hiv Barátunk !

Kit ma szomorúan töllünk el-bötstátunk ;
 Született földedbe mi nem vitethetünk ;

Mivel attól mostan megszűze rekesztetünk.
 Nem takaríthat hát maga kebelébe

Hazád, a' melly tarta eddig hiv ölébe.
 De Temető-hellyet Hazád ha nem adhat,

Im'! ez idegen föld azt meg-nem-tagadhat.
 Az Uré e' nagy Föld 's ennek kereksége;

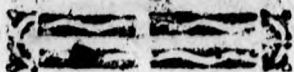
Leszsz azért Testednek itt-is tsendelsége.
 Itt mindazáltal nem marad e' sokáig,

Tsak amaz utólsó trombita' szaváig,
 A' Kinek kezébe ajánltad lelkedet,

Ekkor fel-támasztja a' porból Testedet.

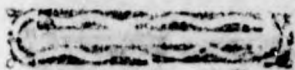
'S ha hiv szolgál vóltál, hívségednek bére

Örök ditsöség leszsz a' Menyben végtére.

Tudósíttások.

Házi-Allatokat orvosló *Fekésházy György* Ur világhírségre bocsátott egy hasznos Könyvet a' Marha-dögről, annak okairól, és gyógyításáról Magyar és Német nyelven, melyet a' Királyi Univerzitás Pesten hagyván, a' Felsőleges Hellytartó-tanárs az iránt a' Nemes Vármegyékre kegyes Parancsolattját küldeni, és annak meg-szerzését a' Marhas gazdáknak jóváfolni méltóztatott: Melyhez képest kinek kinek tudtára adatik, hogy azon Könyvet, és azon-kivül a' Marha-dög ellen való hathatós Orvosságot-is mindenkor készen találni lehet említett *Fekésházy* Urnál *Pest* Várofsábau az *Hatvani* Utzában 557 Szám alatt, a' Barátok Templomoldala irányában lévő szegelet Házban; ugy nem külömben a' Serviták Piattzán a' *Magyar Kurirnál*, vagy-is *Novellistánál*. — A' köttelen Könyvnek ára 30 kr. — A' kötöttnek pedig 36 kr.

Az 512-dik lapon ki hirdettetett Falusi Notárius' Budai útozásának bővebb ki-hirteleése. — Ezt ő tüköryanánt ajándékul a' két N. Hazában minden Rendben lévő Magyar Gavalléroknek, és Dámáknak ajánlotta bé, hogy magokat tetétől fogva talpig benne meg láthassák, a' mint valóban meg-is láthatják, ha tsak belé méltóztatnak tekinteni. Az egész munka 13 részekből áll. A' három elsőben elő beszéli a' Nótárius, ki légyen? hol lakjon? és mi okra való nézve tökélette-el magában Budára el-menni? mely nagy viszontagságokat szenvedett útjában a' pulztákon, falukon, vendég-fogadókon, miglen végtére Budára ért volna. — Ezek' olvasása nem tsak felettébb mulattságos, és nyájas, hanem hasznos-is. A' negyedik részekben Budát, Pestet, és annak vidékét le-irja. A' hatodikban az *Ország' házáat*, *Komédiát*, és *Barátok templomát* lá.

látogatja. A' következendő négy részekben, főképpen abban munkálkodik, hogy az el fajúlt Magyarokat ezekre hozhassa. A' Magyar Gavallérokat, és Dámákat nemzeti díszességbe, és ruhába, az idegen tzundrát vélek le - vetetvén, öltöztéthesse. A' hátra lévő részekben Hazájába vissza menését, és annak okait számlálja.

Tanáltatik 30 kr. *Pesten* vásárkor a' Hatvani kapu mellett a' Kerék jártó házánál 's más Könyv. árosoknál is: *Posonban* pedig és *Komáromban*, a' *Véber Simon* nyomtató házában; az hol 2 kézi írá- sok is u. m. — *A' Belgrádnak meg vétele, és a' mostani Török háborut megelőző gondolatok*, most éppen a' Sajtó alatt vagynak.

*A' Magyar Kurirnak nagy Tiszteletű és Érdemes
Olvásóihoz való*

J E L E N T É S.

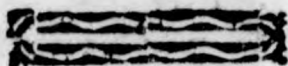
A' folyó hónapnak végével, az 1790 - dik esztendőnek első tele, és azzal a' fél esztendőre való elő fizetés is el - végeződik: kéretnek azért mind azok, valakik az esztendőnek második felére is magoknak *Magyar Kurirt* jártatni szándékoznak, hogy az elő - fizetést késő időre ne - halasztják, hanem rólla idejében rendelést tenni méltoztassanak. Már eddig elé, jó részt mindenek ki tanulhatták a' legjobb útát és módot, a' mellyen rendeléseiket az *Ujtság* iránt meg tévén, leg kisebb fogyatkozást sem szenvedtenek: ezt az egyet pedig az E. Olvasók jól meg - jegyezni el - ne mulassák, hogy akár a' Posta - ra, akár egyenesen a' *Kurirhoz* küldik Levelüket; ezt belőle ki ne hadgyák: *pro Magyar Kurir*: sőt írják ezt nagy betűkkel és tisztán.

B E T S

Tegnap vala az a' nagy Nap, az *Urnak Nagy* Napja, mellyen a' minden országok' *Urának*, az *Ausriai Házhoz* tartozó országok' nagy *Ura II-dik Leopold-is*, egész Királyi Familiájával edgyütt fejet hajtván, *Bétsnek* zöld füvel bé-terített 's deszkával bé-rakatott uttzájin, két nagyobbik *Hertzeg Fijaitól 's a' leg-nagyobb Ministerektől* kísértetve, igen alázatos és *Sz. Protzeszsziot* jára.

Ezen *Protzeszszió* kezdődött 4 órakor, 's tartott 12 óráig; ugy mindazonáltal, hogy a' *Várofi Czéhbéliek*, kik közzül elsők voltak az *Atsok*, *Kö mivefek*, *Ház-fedők*, *Asztalosok 's a' t.* (mind együtt 47 *Czéhok*), mindenik *Czéh* külön külön *Zafzlóval*, ezen *Sz. dolgot* 9 óráig el végezték. Ekkor következtek az *Arva-gyermekek*, a' külömbb külömbb-féle *Papi-Rend*, a' *Várofi Regementnek* főbb *Tiszttyei*, a' *Várofi Tanáts*, 's a' t. a' *Szent István és Mária Theresia Rendjebéli* kisebb és nagyobb *Keresztes Urak*, és a' *Kánonok* (*Káptalanbéli Urak*) az *Universtás'* négy *Facultásbéli Dékány*aival 's *Rectorával* edgyütt. Ezek után vitté *Kárdinális Migazzi Ur* ő *Eminentziája* az *Isteni Szenttséget* egy igen nagy drágaságú *Kárpit-ég* alatt, mellyet követett ő *Felsége II-dik Leopold*, jobb felől *Hertzeg Kaunitz*, bal felöll pedig *Báró Laudoutól* kísértetve; ezeknek nyomában ment a' két nagyobbik *Hertzeg*, a' *Római Pápa Nuntziusa*, a' *Ministerek* és *Titoknokok*, *Kamarás Urak 's a' t.* kiket követett az egész *N. M. K. Test-örző Sereg* parádé köntösbe felöltözve ló-háton; ezeket kísérté egy *Kamandó gyalog katonaság* musika szóval.

Az indulás volt a' *Sz. István Templomából* a' *Gráben* nevü *Piatz* felé, az hol az első *Evangelium* tartatott; innen volt a' menetel a' *Sz. Mihály piatzára*, itt olvastatott a' második *Evangelium*; ez után takarodott az egész pompa az *Urak'* uttzáján (*Herren gasse*) végig az *harmadik Evangelium'*

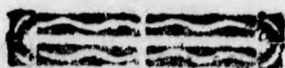
olvastatása' helyére az Hof nevü piatzra; az utolsó Evangelium pedig olvastatott az ugy nevezett magass piatzon, az honnan a' Szenttség a' Szent *István* Templomába vizsgálva kifizetvén, ki-ki tsendes lelki esmérettel maga házához vizsgálta-tért.

A' Sz. Evangelium olvastatásának alkalmas-ságával tiszteletet tettek: a' *Gráben* nevü piatzon a' Királyi valóságos katonák; a' Sz. *Mihály* piatzán a' Városi Regementből való Eröss lövők; az Hof nevü piatzon a' Városi Regement' Pattantyusai; a' magas piatzon pedig a' Városi Regementnek alsóbb Tiszttyei.

A' Királyi Familiából, a' Nagy *Leopoldon*, és a' két nagyobb Hertzegeken kívül, a' többi ezen Sz. Czérémonian nem jelenhettek különben-meg; hanem ennek szép folyását, mellyet (az egy vizsgálódást ki-vévén) a' szép rend-tartás és a' sokféle drágaságoknak szemlélése igen kedvelsé tettek, a' Királyi lovagló és a' Németh nemzeti Játék néző Palotáknak a' Sz. *Mihály* piáttzára néző ablakaiból méltoztattak végig nézni.

Itt a' Városi Regement most egy jó számmal meg szaporittatott; de ezzel nem sok *Belgrádot* vésszünk-meg; hanem nevezetesen csak arra való, hogy mikor valami nagy Innep napon (mint most is), vagy pedig egyéb nevezetes alkalmas-sággal parádét kell tenni, akkor Uniformisáikba fel-öltözhessenek, 's a' parádé' el-telése után magokat az *Augartenben*, *Praterben*, és egyéb mulató helyeken mutogathassák. Most igen gyakran exerciroztatnak, azért, hogy a' Nagy *Leopoldot* a' Koronáz-tatásról léjendő vizsgálva-jöveletekor nagyobb tisztelettel fogadhassák, mint mikor *Toskánából* Bétsbe meg érkezett; mert akkor gyászoltak, most pedig örvendeni fognak.

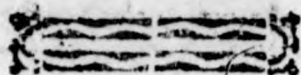
Ő *Felsege* az uj adó-fizetésnek módját Május-nak 5-dikén költ Kegyelmes Rendelése által Styriában is

ban is el-töröltte: még pedig olyan formálog, hogy a' kikre az ezüstendőnek első felében az ujj mód miatt nagyobb portzio esett volt, mint az előtt, azok az ezüstendőnek második felében kevesebbet, a' kikre pedig kevesebb rendeltetett volt, azok többet fognak fizetni: hogy a' szokott ezüstendői summa helyre állítsák. Özvegy Hertzeg Battyányinének született Battyáni Gróf Alszyonynak, mint a' Királynénál való fő Udvari Mesternének fizetése 6-ezer forint: szállása 's asztala-is az Udvarban vagyon. A' Királyné, Magyar öltözeteinek el-készítetőjévé 's igazgatónéjává, M. Gr. Károlyi Antalné Alszyony ő Excellenciáját választotta.

A' *Saxoniai* seregek 36-ezerre számláltak, kiknek élés házaik közel a' *Tseh*-országi szélekhez rakatnak. Ezek ugyan Neutráliták, de csak addig mig láttyák, hogy a' Pruszszus seregek igen közel nem mennek hozzájuk: ugy láttzik, hogy inkább szittanak hozzánk, mint a' Pruszszushoz: kétség kívül keményebben pusztított a' 7 ezüstendős háboruban közöttök a' *Pruszszus* mint az *Austriai* katoná. Azt bizonyosan erősítik, hogy *Antal Todor* Hertzeg, feleségével *Mária Theresia Josefával*, Felséges *Leopold* és *Leopoldné* látogatására Bétsbe fognának jönni nem sokára: a' Neápolisi Király és Királyné pedig, September-felé fog el-jönni.

A' *Lüttikiek* a' tulsó *Rénusi* mostani Német Igazgató-széktől ujjanton meg-intettenek, az ő törvényes Fejedelmeknek tartozó engedelmeskedésre: azonban a' *Mésyknél* Sántzok között fekvő békéltető sereg is parantsolatot kaptának; mely szerint, ha amazok nem engedelmeskednének, haladék nélkül ellenek bejebb indullyanak. A' *Lüttikiek* meg-értvén a' dolgot magokat *Tongernél* bé-sántzolták, és a' *Brabantziai* katonákat, mint már Frigyesseiket segítségül várják. Az igaznak is tartatik lenni, hogy *Vandernot* *Lüttikbe* járván, magát a' *Brabantziaiak* nevében kötelezte arra, hogy segítséget fog küldeni:

de ugy láttzik, hogy bajoson állhat szovának; mert a' múlt hónapnak 16-dikától fogva erősebben elvagnak foglalva, az Aus triai seregektől, a' Pátrioták, mintsem hogy másnak segítségét adhassanak. Az ő Fő Vezérek *Schönfeld* a' múlt hónapnak közepe táján észre vévén, hogy az *Aus triaiak Luxemburg* körül szaporodnának, ő is a' izéleken fekvő seregeit, az hol szükségesebbnek gondolta, Regimentenként kezdette szaporittani. Már 16-dik és 17-dik kezdettenek a' felső vigyázók egymás ellen lövöldözni; de még minden sérelem nélkül: hanem 18 dikán a' múlt hónapnak, *Luxemburnak Marche* nevü vidéketskéjében, a' *Luxemburgha* menő Ország-útja mellett, keménnyen kezdvén a' Pátrioták a' miéinkre ágyuzni, parantsolatot véve Májor *Fogelsang*, hogy a' *Klerfé* Regimenttyének 1 Batalionnyával és 2 ágyukkal magát bizonyos dombra felhelyheztetvén a' Pátrioták mozdulásaira vigyázna. A Májor azt meg tselekedvén, az ellenségtől körül vétetett. Tsak ugyan a' Pátrioták vissza verettenek, kiket a' Májor egy darabig üzvén, egy néhány faluikat, azokban sok *Lovaniumi* Sereket, Frantz pálinkájokat, és bé-sózatott hús béli eledeleiket elfoglalta. Ugyanekkor ők *Námurnál*-is meg verettenek. Midőn az ő sebelseik egész szekerekkel vitettenek volna bé *Námurba*, a' nép meg-mérgelödvén annak látásán, azoknak házait kezdette égetni és pusztítani, a' kik a' párt-ütésnek nem jovallói. Gener. *Arbergnek* közel lévő Kastélyára 3 százan réá menvén, feleségestől együtt, ki-akkor egy gyenge beteg ágyas Afzszony vala, és a' dolgot halván, egy néhányszor elájult, *Námurba* fogságra vitték. — Májusnak 23-dikát u. m. *Pünköft* első napját, a' legujjabb hírek-szerint, azzal inneplette meg Gen. *Schönfeld*, hogy akkor ujra egész erejét három-felöll meg indítván, az Aus triaiakat 3 felöll támogta meg. Még a' dolog egész ki menetele iránt nem érkezett hir: annyit bizonyosnak irnak, hogy mind 3 felöll a' Pátrioták meg-verettenek, sok ágyuikat el-vesztették, és el-izaladtanak.

Már most, a' *Timok* vize mellől Májusnak 19-dikén költ tudósítások szerint bizonyos az, hogy a' Gr. *Klerfétől Viddinnek* ostromlása iránt tétetett rendelések, és a' mi *Sergeinknek* 's hadi-készületeinknek ezen a' vizen által menetele, más időkre el-halasztattanak. Előbb, midőn már a' *Klerfé Serge* szinte az által menetelen forgolódnék, olyan parantsolattya érkezett H. *Koburnak* hozzá, hogy az által menetel, tovább való parantsolattyaig a' *Hertzegnek* halasztásék: de 17-dikén Májusnak második Kurirja *Hertzeg Koburnak*, a' *Viddinnek* ostromlására való készületeket, egyenesen és egészen félbe szakasztotta. De ugyan ekkor világosságra jött egyfersmind az is, hogy ezen készületeknek félben szakadását, nem a' békeiségnek munkája okozta, hanem az *Hertzegnek* valamely másuvá néző tzielya. *Generál Lauer* parantsolatot vett, hogy innen a' *Klerfé* *Sergétől* *Oláh* országba mennyen által a' *Koburgéhoz*, és *Gyurtsovnak* ostromlását, az *Inzsiner* *Sereg* részéről igazgassa. Még 4 *Inzsiner* *Tisztek* vélejj edgyütt által mennek: a' többek pedig, a' *Timok* mellől *Orsovába* tovább való rendelésig, vissza jönnek: ugy a' *Vár* ostromló készületek-is *Kládovához* vissza takarítottanak. Az olyan dolgok, mellyek a' *Regementeknél* szükségsek, tovább-is a' *Bráhovai* tábor helyen fognak a' katonákkal edgyütt maradni; ki-vévén 5 vagy 6 *Batalion* gyalogokat, és vagy 3 *Svadron* lovasokat, kik hasonlóképpen a' *Dunán* *Oláh*-országba által menvén, az *Olt* vize mellett *Tisa* és *Uda* körül fekvő *Erdélyi* *Regementekkel* magokat öszve foglalván, a'

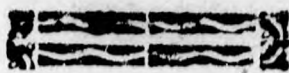

Gyurtsovot ostromló *Koburg* Sergének fognak, ha meg-kivántatik, segítségül meg-jelenni. -- Nem ré-giben *Kaléfatnál* a' Törökök között, és részünkről a' *Beltsiozó* Regimentből és az *Arnauták* között bizonyos sergetske között egy kistsid öszve-tsapás es-vén, a' miéinkek valami 30-at magok között el-veztettek.

Hováth-ország 20-dik Máj. A' *Szluni* Rege-mentnek szélében ismét bé ütöttek egy *Lakhevátz* nevü falura, 12-dikén Májusnak, a' Törökök, mel-lyet meg-gyujtván, 4 férfiakat, 1 Afzszony-em-bert és egy léánykát magokkal el-raboltanak, és előbb, hogy sem részünkről segítség érkezett vól-na, velök együtt vissza szaladtanak.

*Lemberg*ből ujjanton azt írják 22-dikén a' múlt hónapnak, hogy az éjjeli és nappali vigyázás ot-tan, valamint benn a' Városban, ugy a' külső vá-rofokban is nagyobb, mint közönségesen szokot lenni. A' Politziás katonák között többen mint százan, a' rendes katonák között is 4 százan jár-nak széllyel éllyel nappal töltött fegyverrel, a' vigyázók. Leg-kisebb zabolátlan tselekedet is na-gyon szem ügyre vétetik. Sokan töltik *Lemberg*ben az idejeket, tovább mint kellene, valamint a' Len-gyel Köz-társaságból, ugy *Gallitziá*ból is, mint főbb, mind pedig alacsonyabb rendü Lengyel Ura-ságok. Ugyan csak még eddig nem tudjuk, mi o-kozza az ott való nagy vigyázatot. Bizonyos *Rzévuski* nevü Grófról beszéllenek, sőt Ujjság-le-vélben is írják rolla, hogy valamelly *Krakkov* vá-rában nyomtattatott írása által, még az ártatlan

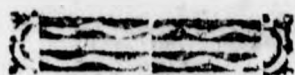
Val.

Vallást is eszközül vette volna fel, hogy az indulatokat Gallitziában, egy közönséges vér-ontásra gerjeszthetné. Mások ezen irás szerzőjének, egy *Barátot* állittanak lenni. — Ugyan ezen tudósítás szerint, Gallitziába nem nyóltz, mint eddig hallatott, hanem sokkal több ezerből álló *Orosz Sereg* fog bé-szállani: minthogy ugy láttatnak kívánni a' környül-állások, hogy a' mi magunk Sergeinek magokat nagy részint *Vilitzka* 's fellyebb *Krakkov* felé kelletik vonni: *Moldovában* pedig, tsak kevés *Orosz* katonák fognak maradni.

Külső-országi Ujjságok.

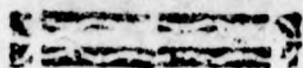
A' *Svédek* és *Oroszok* között való véres ütközetek, valamint Aprilisben, ugy a' közelebb múlt hónapban is majd szüntelen folytanak. *Stokholomból* azt irják *Májusnak* 14-dikén, hogy *Orosz Generál Rautensfeld*, 5 dikre virradó éjtszakán *Perumakában*, *Svéd Gen. Májorra Stedingre*, 4-ezered magával réa ütven, 4 óráig igen vakmerően puztították egymást: akkor az *Oroszok* magokat valami fél mért-földnyire visszavonták, kik közzül a' *Svédek* 25 köz-embert egy Tisztel együtt el fogtanak. A' *Svédeknek* el esett 2 Tiszttyek, 5 pedig meg-sebessített; az ő el-esett és meg-sebessedett köz-embereiknek száma pedig 111-re ment. — — Ugyan ezen éjtszaka az *Oroszok* az *Arjalai* hidon által menven, a' *Svédeknek* föld töltéseket körül vették, *Svédenhjelm* nevü Oberstereket fogságra tették, Májor Báró *Biombergnek* mind két lábait egy ágyu gollyóbissal el-hordatták: ezen dolgok 's több illye.

ilyenek azt tselekedték, hogy a' Svédeknek magokat visszafizta kellett húzni, mellynek alkalmaságával még egy Májorjok ismét el lövetett. — — Ez meg-esvén csak hamar az után el-érkeztenek két Svéd Generálok *Hamilton* és *Pláten*: de az ellenség már a' vizen ismét keresztül ment és *Orosz* Generál *Schultz* is 2-ezer alatta valóit visszafizta húzta vólt. — Már most az *Orosz* Sereg egész erővel *Elime*-felé takarodik a' Svédeknek elés-házaik ellen, mellyeknek oltalmazására ezek is nagy erővel gyűlnek öszve, *Pollet*, *Pauli*, *Pláten*, *Hamilton* 's több más nagy Generállyaik' vezérlése alatt. Könnyen meg-eshetik, hogy az *Oroszok* és *Svédek* között itten közönséges ütközetre kerül a' dolog. De az egész környül-állásokból úgy tetszik, hogy *Finnia*ban nem állanak a' Svédnek leg-jobban: nagyon el-mérgefedtek ellenek az *Oroszok*. Annyira láttatik a' dolog mentnek lenni, hogy lehetetlen már a' *Pruzsus*nak tovább halgatni: mozdítani kell már néki is valamit; kiváltképpen ha csak ugyan igaz tanál lenni, hogy a' *Spanyol* tellyes igyekezettel azonn vagyon, hogy az *Anglus* hajós seregnek dolgot adjon. A' Svéd ilyen formán nem fog a' *Baltikum* tengeren *Anglus* hajóktól segítettetni; az *Orosz* hajós sereg pedig az idén még erősebbnek mondatik lenni, mint tavaly vólt, 's már ki-szállott a' tengerre, vagy minden órán ki-fog evezni. Az elsőt abból lehet gyanítatni, hogy a' Svétziai Király Májusnak 6-dikán, szározon való sergeit oda hagyván, a' tengerre ment, és egyik hajós sergének igazgatását maga által vette.

A' *Bars* Vármegyei Székujjittás' alkalmatofságával, minek-előtte a' Vármegye gyűlése a' Tisztek válofztásához fogott volna, elejekben terjeftette ezen N. Vármegye' nagy érdemü Fő-Ispánnya Gróf *Brunszvik* Antal Ur ö Excellentiája a' Státusoknak: hogy a' mostani környül-állások között olyan férjfiak kivántatnak a' gátra, a' kik magok hivataloknak mindenekben meg-felelni nem tsak tudnak, hanem valósággal akarnak-is; e' szerint azért szükséges a' Tiszt-válofztásban minden különös tekintetet félre tenni, és egyedül tsak az Hazának jóvát's boldogságát tzielül venni. Minekutánna ö Excellentiája maga beszédét el-végezte volna, által-adá ö Excellentiájának, ezen Ns. Vármegyének eddig vólt Ord. V. Ispánnya Sz. *Iványi* János Ur a' Vármegye' régi petséttyét, és az *Arkivumnak* költsait, maga hivatalát le-tévé, hibáiról engedelmet kére, és örvendező szókkal mondá: *Ellyen a' törvényes Fő-Ispány! Ellyenek a' Státusok!*

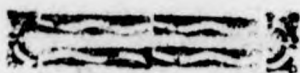
Ezek után kezdődék a' Szék-ujjittás. Leg-el-sőbbben is nevezé a' Fő-Ispány Ur ö Excellentiája Ordinárius Notáriusnak *Endrödy* Ferentz Urat; első V. Notáriusnak *Ambró* Károly Urat, másodiknak *Motefitzky* Pál Urat; Tisztelethöl szolgáló V. Notáriusoknak pedig *Korofsy* György, *Tarnotzy* Károly és *Simonyi* Diénes Urakat. — Azután válofztattak a' több Tiszt Urak; ugy mint: Ord. V. Ispánynak Sz. *Iványi* János Ur; Második V. Ispánynak *Simonyi* Simeon Ur; Generális Perceptornak *Sándor* Josef Ur; Archiváriusnak Sz. *Iványi* Mihály Ur; Ord. Fiscálisnak *Vellefz* László Ur; V. Fiscálisnak

Névery Josef Ur, Tiszteletből szolgáló Fiscálisoknak *Gáál* István és *Eröfs* Márton Urak. — A' Felső Kerületben Ord. Szólga-Birónak *Majthényi* Bálint Ur; első V. Szólga-Birónak *Kvassay* Gábor, másodiknak *Simonyi* Donát, harmadiknak pedig *Pásztly* Mihály Urak. — Esküdteknek: *Bélay* Mihály, *Simonyi* Flor. és *Brogyáni* István Urak; Partikuláris Perceptoroknak: *Simonyi* Ignácz és *Brogyányi* Josef Urak. — A' *Lévai* Kerületben Ord. Szolga-Biráknak: *Litafsy* Thaddéus, és *Dombay* András Urak; V. Szolga-Birának *Csepreghy* Péter Ur; — Esküdteknek: *Pállya* János, *Kapu* László, *Tóth* Elek és *Rudnyánszky* Antal Urak; Partikuláris Perceptoroknak *Galos* Gábor Ur. — A' *Kis-Tapoltsai* Kerületben Ord. Szolga-Birónak *Rudnyánszky* László Ur; V. Szolga-Biráknak: *Nagy* Mihály és *Lipovnitzky* Imre Urak; — Esküdteknek: *Turánszky* Elek, *Jancsovith* Ignácz, *Gáspár* Ferentz és *Hidvéghy* Mihály Urak; Partikuláris Perceptoroknak *Litvay* Mátyás Ur. A' *Verebeli* Kerületben Ord. Szolga-Birónak *Bentsik* Ferentz Ur; V. Szólga-Biráknak: *Soos* Mihály és *Tajnay* Leopold Urak; Esküdteknek: *Kováts* Antal, *Sütő* János, *Luley* Oswald, és *Benkovits* Lukáts Urak; Partikuláris Perceptoroknak: *Farkas* László Ur. — Végre neveztetének a' Fő-Ispány Ur ő Excellentiája által mindenik Kerületbe még egy néhány tiszteletből szolgáló Esküdtek, és a' *Vármegye*' Törvényes - Táblájára több Afseksorok.

A' *N. Somogy Vármegyében* ebben az Eszterdöben Májusnak 14 dikén tartatott Restaurátoria Szék al-

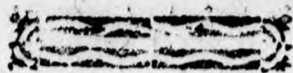
alkalmatosságával, választott Tiszteknek neveik. —
 Ord. V. Ispányságba Gál László Confil. Ur, meg-
 hagyatott. Katholicus. — Substitutus V. Ispány:
 Gyulai Gál Kristof Ur meg-hagyatott Kath. — Fő
 Notárius: Hegedüs Ferentz Ur meg-hagyatott, Kath.
 1-ső V. Notárius: Dótzsi János ujjonnan tétetett,
 Kath. 2-dik V. Ispány: Arvay György ujjonnan
 tétetett, Kath. Generális Perceptor: Nádasdi Sár-
 kőzi István meg-hagyatott, Refor. — Fő-Birák a'
 Kanisai Kerületbe: Szűts László meg-hagyatott,
 Kath. — Kaposi Kerületbe: Illés Ferentz Ur meg-
 hagyatott, Kath. — Igali Kerületbe: Szala Lövői
 Csapodi Gábor Ur meg-hagyatott, Kath. — Szi-
 getvári Kerületbe: Nedetzky Rudolf Ur meg-hagya-
 tott, Kath. — Ujjonnan szakasztott Baboltsay Ke-
 rületben: Gombay András Ur ujjonnan tétetett Ref.
 — V. Birák: Kanisay Kerületben: Kováts Josef,
 meg-hagyatott, Kath. — Kajdócsy Antal ujjonnan
 tétetett, Kath. — Kaposi Kerületben: Vörös István
 meg-hagyatott Kath. Vlassits Antal ujjonnan tété-
 tett, Kath. — Igali Kerületben: Hunkár László
 meg-hagyatott, Kath. Spisits István, ujjonnan té-
 tetett Kath. — Szigeti Kerületben: Ságbi Mihály
 meg-hagyatott, Kath. Gál János ujjonnan tétetett
 Ref. — Babólts: Hodosi János meg-hagyatott Ref.
 Tanyi László meg-hagyatott, Kath. — Ord. Fis-
 cális: Szent Györgvi Armpruster Imre meg-hagya-
 tott, Kath. — V. Fiscális: Nagy Josef meg-hagya-
 tott Evang. — Esküttek: Tulmon Dániel: Evang.
 Kis Ferentz Kath. Vörös Sándor Kath. Somogyi
 Sándor Kath. Somogyi György Kath. Babits Dan.
 Kath. Spisits Sándor Kath. Barsenyi István Evang.
 Ifju Arvay Josef Kath. Szmodits Mihály Kath. —
 Exactor: Idősb Hunkár László Kath. — Kerület-
 béli Perceptorok: Nagy János, Németh István,
 Borda Antal, és Somogyi Urak meg-hagvattak —
 Idősb Arvay Josef ujjonnan tétetett, mind Kathol.
 — Aisessorokká lettek: Báró Révay Josef, Báró
 Mihályi János, Báró Lengyel Gáspár, Septenvi-
 ralista: Jankovits János Ur ő Nagysága, T. Nagy
 Ferentz

Ferentz Veszprimi Kánonok Ur. És, *Lengyel Imre, Kajdosi Antal, Petrovsky 'Sigmund, Zichy Josef, Boronkay Josef, Szegedi Mihály, Jankovits Josef, Somfity Josef, Csák Josef, Bésán Gábor, Jeszenszky Emmanuel, Horváth Ignácz, Kortsmáros Josef, Tulmon János, Szekér Benedek, Szulovszky Lajos, Novák 'Sigmund, Armpruszter Imre, Farkas László, Sárközi Ferentz és Josef, Tanyi 'Sigmund, Bajaki Baltasár, Mérey János, Idősb Hunkár László, Somogyi János Urak.* — Diétai Ablegátusok: *T. Boronkay Josef és Inkey Károly Urak.*

Egy Gombos-tő Szúrásról,

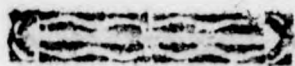
Egy Kis-Afzszonyt, kinél bajos kedvet lelni,
 Szerentsém vólt nem rég nekem-is tisztelni.
 De midőn Gondjaim a' Bánat terhének —
 Súljától, ujjulást ekkor se nyernének;
 A' Kis-Afzszony, kinek széke mellett ültem,
 Látván hogy a' Búban mintegy el-merültem.
 Ki húz egy Gombos-tőt onnan, hol a' Mejje —
 Völgyét, el-fedező Gyóltsoznak vann helje,
 'S azzal ugy meg-szúrá véremet erembe,
 Hogy tsak alig alig fértem-el bőrembe.
 Kegyetlen Kis-Afzszony! kinek Gombas-tője
 Lett meg-némúlt Társa Gondja büntetője,
 Atkozott Gombas-tő! melynek dühös hegye —
 Mérgének, térdemen maradott a' Jegye,
 Melly kisebb vagy, hogy sem mint egy Mejre
 hajtott —
 Gyóltsból, vagy Seljemből formálhatnál ajtót,
 Ott, hol a' féltő zár arra felé nyilik,
 A' merre az arany alma virág nyilik.
 De jól vann, mert immár kezembe kerültél,

'S oda többször nem ülsz az hol eddig ültél.
 Vagy talám ezt mondod, hogy te nem okoztad
 Sebemet; 's véremet nem-is szomjuhozta;
 Mert te mint lelketlen alkotmány, bár vérezsz,
 De semmit nem értesz, sőt még nem-is érepsz;
 Hanem a' Kis-Afzszony hibás: de Isteni —
 Léleknek, hogy képes kegyetlennek lenni;
 És annyival inkább bajos által látni,
 Mért kívánt térdemből ennyi vért botsátni;
 Hogy a' le-ülésre, egy nyájos tekintet —
 Altal, édesdeden önnön maga intett.
 Azért bár magammal akármilyen számat —
 Vessek, nem láthatom semmiben hibámat.
 No Kis-Afzszony! mert ha kedves nyájosságod —
 Közt-is, illy ki-tetfzö kegyetlen vadságod;
 Mikor meg-haragzol, hiszem hogy tő helyett,
 Késsel vered által az ártatlan Mejjet. — — —
 Külömben mért gyötör e' Történet Gondja:
 Hiszem a' Kis-Afzszony maga majd meg-mondja
 Azt-is, ha az az én véreben el-ázott —
 Mérge természetü Gombas-tő hibázott:
 Azt-is, ha magának tetfzett meg-próbálni,
 Hogy egy két tő-szúrást ki-tudnéké álni?
 El-is megyek azért, és mindjárt meg-kérdem,
 Az el-múlt Vasárnap mért szúrta-meg Térdem.

V — I —

*Generál Fábrynak Tisztelendő Bertits Urhoz a' Pétsi
 Püspöki — megye egyik Papjához botsátott levele.
 Tisztelendő Szent Atyám, Kedves Földi Uram!
 A' nékem küldött szép Magyar Verseit Atyasá-
 godnak, minden tisztelettel vettem. E'béli róllam*

való hazafiúi szives meg- emlékezését nem csak nagy-
ra betsülöm; hanem igen szépen meg is köszönöm.
A' nagy ditséreteket, mellyeket tsekély tselekede-
teimről benne fel- jegyzeni tettett, kérem, ne e-
rőtelen személlyemnek, hanem egyedül tsak annak,
a' ki a' Seregek' Ura, és meg- foghatatlan kegyes
Kormányozója, tulajdonittsa drága Földi Uram:
Valóban mondhatom én- is, kedves Hazámmal ed-
gyütt, Atyaságod' szavait: *Örüllyön Péts Városa,*
hogy olly tanúltt Embernek, mint Atyaságod, éle-
tet ad tt. " — Ezen ide rekelztett, a' *Jafsy* és
Gládovai kevés nyereségemből öszve gyüjtött tse-
kély ajándékot, (*Ez, egy 50 forintos Bankó Tzedu-*
la volt.) kérem, vegye T. Atyaságod olly kedve-
sen, mint én szép Verseit olvastam, és emlékezzék
meg arról ezentúl- is Istenhez ajánlandó Köhyörgé-
seiben, a' ki magát itten alá írja — *Atyaságodnak*
— *igaz köteles Szolgája* — *Fábry Gen. m. k.* " —
Lugos 2. April.

Felelete T. Bertits Fer. Urnak a' Generálhoz.

„ *Kegyelmes Uram!* — A' közelébb. érkezett
Postán, ezen folyó hónapnak 13- dik napján vet-
tem a' kegyelmes Urnak, olly igékkel, és ki-
tejezésekkel betseskedő Levelét, mellyet tsak egy
Nemes és érzékeny Magyar Szív diktálhatott. Va-
lahányszor eízembe juttatom azon nagy le- tartását;
azon méltatlan személlyemhez való mély le- erefz-
kedését, az Isteni Gond- vileléshez ájtatos ragafzko-
dását: mind annyiszor bámulok, el- pirulok, 's fel-
buzdulok rajta! Már nem tudálom, hogy az, a'
ki ilyen erköltsökkel fel van fegyverkezve, olly
tsudát

tsudát tehet az ellenségen. — Hát az én érdemetlen szolgálatomnak 50 forintokkal lett meg-jutalmaztásának emlékezete, mitoda indulatot gerjeszt bennem? Alig találok szókat, annak meg-magyarázására. Ez már sok, kegyelmes Uram! — — Én soha sem foghatom meg, miképpen adhattam arra leg-kifsebb okot is: holott tudom, hogy nints semmi érdemem réá; — ugyan azért soha annyi lelkem nem lett volna, hogy azt el-mertem volna fogadni, ha saját érdememet tekintettem volna, nem pedig a' kegyelmes Urnak ingyen gazdálkodó Nagylelkűségét. Tsak üres, és pufzta Levele is a' kegyelmes Urnak olly jutalom lett volna, mellyet meg-nem érdemlettem. és alig bátorkodtam reményleni. Én még Misés nem vagyok; Pünkösdkor fogom mondani az első Sz. Misémet, mellyben, a' mint több a' Al-dozatimban is, hogy azontúl meg-emlékezni nem lészek fekedékeny, fogadhatom; de hogy meg be-tsülhetetlen jó szivűségét valaha vissza fordíthas-sam, szükség, hogy annak végbe vitelére elégte-lennek, szükség végső lehelletemig adósnak esmér-jem magamat. Tetsék vélem, mint szolgájával, tellyes bizodalommal parantsolni; én azt fogom leg-nagyobb szerentsémnek tartani, ha a' mint el-ne-vezésemmel, úgy tselekedetemmél-is meg-bizonyít-hatom, hogy vagyok — *Kegyelmes Földi Uramnak Tökéletes Szolgája — Bertits Ferentz.*

Tudósítások.

Házi-Allatokat orvosló *Fekésházy György* Úr világozságra bocsátott egy hasznos Könyvet a' Mar-ha-dögről, annak okairól, és gyógyításáról Ma-gyar,

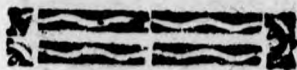
gyar, és Német nyelven, melyet a' Királyi Univerzitas Pesten jóvá hagyván, a' Felsőleges Hellytartótanács az iránt a' Nemes Vármegyékre kegyes parantsalattat küldeni, és annak megszerzését a' marha-s gazdáknak jóvalolni méltoztatott: Mellyhez képest kinek kinek tudtára adatik, hogy azon Könyvet, és azon kívül a' Marha-dög ellen való hathatós orvolságot is mindenkor kélzen találni lehet említett *Fekésházy* Urnál Pest Várofsában az Hatvani utzában 557. Szám alatt a' Barátok Templomoldala irányában lévő Izegelet házban; ugy nem külömben a' *Serviták* Piattzán a' *Magyar Kurirnál*, vagy is *Novellistánál*. — A' köttetlen Könyvnek ára — 30 kr. — a' kötöttnek pedig — 36 kr.

Kafsnán, *Elinger János'* Könyv nyomtatónak műhelyéből e' folyó hónapnak 18-dik napján, egy Magyar Játék jött ki ezen Tzim alatt: Igaz-ház; egy Kegyes jó Atya. Múlattságos Játék öt Felvonásban. Szerzette *Simai Kristof* K. O. P. Ezen E. Hazafi, az ez előtt ki-adott *Mesterséges Ravaszág*, vagy *Váratlan Vendég*, nevezetü vig Játékairól már ismeretesebb, hogy sem én annak ezen most ki-adott, és minden órán nap lényre jövö Játékait ditsérjem. Senki se sajnállya azért 20 krajtzárját érte ki-adni. Találtatik, *Pesten*, *Budán*, ér *Kafsnán*, a' Könyv-áros *Veigand* Urnak Bóltyában.

Jelentetik egy úttal, az Erdemes Hazafiaknak, hogy nagy Tudományú Professor *Verthes* Urnak, *Zrinyi Miklós* szomorú Játéka Magyarra fordítatott *Kafsnán*, és minden órán világra jön.

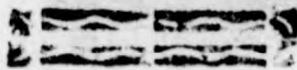
Bétsben a' Némák Könyv nyomtató házokban ki-jövö ditséretes Prédikátzióknak már 3-dik Darabjok is a' Sajtó alóll ki-szabadúlt, a' 4-dik pedig munkába vagon.

Költ Bétsben 4-dik Juniusban 1790.

A Parokát fel-talált Majom Klimius — a' tállytgás lóból Majam Tanáts Urrá lett Kikidorán — egy pénzért 's Kenyérért tántzaló Majamhoz az Ely-séumban.

A' Bölts Természet a' szemeket nem hátra, hanem előre teremtette — hól balra, hol jobbra miért tekintgetz hát olly félelmesen hátra. — Kedves Majom Atyámfia *Kikidorán!* 's hát ezt a' fel-emelt Korbáttsal hátam megett mulikáló *Olofsz* nem látodé? Mikor ez engemet egy belől bé-szurkozott piros-tszimával az én születésem és szabadságom földjén tsalárdúl el-fogott — midőn ezen kezén tartó porázra vett, olly alkú nélkül való kéntelen kötésre léptem vele, hogy — a' mint ő mulikál úgy fogok tántzolni — szükség hát tekintgetnem hátra; mert ha a' lépést el-találom hibázni a' musika hangjára; jókat sujtanak a' hátomra húzott veres-pundrára; így keresem kenyerem mind ebédre, mind vatsorára. — *Afrika* vala az én születésem' helye — itt estem vala rabságba — innen hozott vala-ki ezen kegyetlen engemet Európába, hól majd minden nevezetesebb Tartományokat fel tántzólván; az én Uramnak véghetetlen kintset gyűjtöttem; mellyet ő mind a' maga Hazájába takarított. — Tsudálatos természete vólt az én Uramnak. Valahány Nemzet között jártunk — mind annyi féle tántzót kellett tanulnam — mind annyi féle köntöft szabatott testemre. — *Párisba* lapopával, *Londonban* nyiratt-hájjal; *Amsterdamban* parokával, *Konstántzinápolyban* turbánnal, *Pétérsburgba* hofszú Izakállal; *Bétsben* hajtáskával, *Erdélyben* 's *Magyar-országban* ki-pedrett bajuszszal kellett tántzóltam; ugy hogy már végtére magom is azon kételkedtem: vajon *Frantzia*, *Orosz*; *Német*; *Anglus*; *Magyar*; vagy *Afrikai* majom vagyoké? *Párisban* magok a' Tántz-mesterek azon vetelkelettek: vagyon-é ezem, vagy nints? *Pétérsburgban* meg-

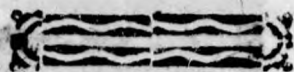
meg-esküdt egy Kozák Káplár, hogy 14 napus Réklutájánál bõltsebb vagyok, *Bétsben* ditsérték a' hajtaskámat, Konstantzinápolyban le pökdöstek, Magyar és Erdély-országban vólt jobb betsületem; mert itt az állatok között sok termézemhez hasonló természetüeket találtam.

Kikidorán. — Hány esztendeig útoztál Európában, és hogy vagynak ott most a' környülállások — minthogy egyenesen érkezel onnan, beszély valami ujságot. — *Tántzos majom*) — A' Török háboru musikájának leg felsőbb hangra tekert tavallyi hurját már most ugy meg eresztették, hogy e' már most Lengyel, Anglus, Pruszszus, vagy Svéd notát éppen nem hangzhat; tsak a' Spanyol, a' két Sicilliai, Sardiniai, Orosz és Ausfriai tsendes notákra alkalmas. Az Ausfriai Zászlók alatt fegyverkezõ vitézek minden mozgás nélkül helyben állanak; a' ki-mozdultak is visszsa tértenek — a' tsatákra alkalmatosságot nem szolgáltatnak; magokat oltalmazzák, de mást meg-sérteni parantsolatjuk ellen vagyon — sõt (ha egy fokot keringett, fokot látott és hallott tántzos majom szovának hitele lehet előtted) azt mérem málok után mondani, hogy a' Portával való békeység kötele már II-dik *Leopold* alatt annyira fanódott, hogy alig telnek-el addig két hónapok, mig ezt a' *Bétsi Magyar Kurir*' harlagó trombitájából fogod hallani. Mitsoda bordába, hogy és hány nyüftbe szövelsék ezen békeység — mint hogy ezen dolog sok mesterséges Takátsok' titkos munkája, errõl néked egy rövid eszü tántzos majom bizonyosít nem szolhat — de ezt eddig igaznak fogod minden órán tapasztalni. Be bõlts szándék ez! melly nagy Istenes ajándék lélzen ez Kedves Atyámfia *Kikidorán!* tsak abból is által láthatod: már 3 esztendőktõl fogva mindig kevessebb, kevessebb áldást nyujtott a' szük kezü Természet. Én most Erdélybõl Magyar-orzágon keresztül útoztam, és könyves szemekkel kellett szemlélnem, hogy a' szegény munkás Polgárok az ugyan azon földbe másodsor vetették a' Kukuru-

tztat,

zát, 's még-is mind eddig az elsőnek nem léte miatt ki-nem költ, 's ha ki-költ-is néhány, el-száradott — pedig itt a' föld népét e' szokván táplálni, midőn ez a' szántó-vetők reménységét meg-tsalja, éhség vagy on — szükség uralkodik ezen áldott kiss Hazában. Búza sem termett; a' fü még ezután buvik ki a' földből, melynek sok helyeken még gyökere is ki száradott. — Egész Erdélyben sem szénát, sem szalmát nem találhatz — a' barmoknak tsak velőtlen tsontjokat fedi bőrök — a' gyümölcsfák sok helyeken ki száradtanak, ezeket a' hernyó és más nyavallya el-lepte — bik és tsere makk, sertés hizlalni, nem terem — szükség hát itt mind a' külső, mind a' belső tsendeléség. Magyar-ország széliben, az *Ér* mellyékin, és a' *Tisza* partya környéken vólt egy kilség adakazóbbatska a' Természet; de itt már akkor, midőn a' ros virágzik, szárad a' töve — mit várhat a' nyomtató és tséplő munkás? — tsak szalmát, 's nem egyebet. Az országos vásárt napján menny *Margitára* — nem kapsz egy falat húst a' Mészár-székben — pénzel sem találsz egy harapás szénát utazó barmaid' számára; hogy viszik ezek éhen az utazót bakáig érő homokban? — 160 n. forinton még tsak Kajla szarvú pár ökröt lehet venni — mivel szánt a' Paraszt? — egy pár elztendős borjunak, mellyet hajdon 12 márfjással lehetett vásárlani, 60 forint az árra — hól hallottad ezt valaha! *Pilisen* egy portzio szénát commode bé-köthözt a' botskorodba; hogy fog élni Pesten és Budán az Ország-gyűlésére ölzve jött Rendeknek véghetetlen lova? — A' kenyér, bor, hús, és a' szállás ugyan még most sem Budán, sem Pesten nem drága; mert ki ki vitt valamit magával; azonban az Ország-is illő rendeléseket tett vala előre, és a' Státus ki rendelt személlyeinek szállást rendeltek; de ha ezen gyűlés sokáig tartana, mi lenne végre? alig lehet előre ki gondolni. — Még most lehet egy szobát 5 — 6 forinton Pesten és Budán a' külső Városokban egy hónapon ki-fogadni — lehet 5 krajtzáron egy fintsia fekete ká-

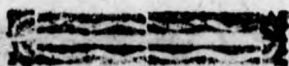

vét — fejezt 6 — 7 krajtzáron inni — a' zöldség nem drága — de nézd meg 2 hét múlva!

Tsudálkoznál kedves Atyámfia *Kikidorán!* ezen ide öszve-gyült hadakazó Nemes Nemzet, ennek arany és ezüst Köntösbe bé sereglett ifjuságai, Bandériai, mely nemessen, mely tsendesen és atyafiságoson viselik magokat. Nem hallanál egy veszeke-dést — azt gondolnád, hogy mindenik Vármegye Bandériája egy egy Frantzia Dámákat nevelő Os-kola. — Történt ugyan a' napokban, hogy midőn egy Bandéria parádében menne keresztül a' hidon, egy Hadi Vezérnek ürös hintójában tselédje ki nem térvén, sött a' Nemes Bandériát lértégető 's károm-ló szókkal illetvén, alkalmasint meg kard-lapalták, sőt elég-tételt kérvén ezen vakmerő gaz-emberre, a' hadi-törvény 50 páltzákat itéle néki, mellyek után másnap meg-is hala, és ide az Elyseumba költözék — de ennek-is maga — nem a Nemes Bandéria az oka. — Hogy ezek a' Nemes Bandériák magokat olly le-irhatatlan szépen viselik, azt mondják lenni edgyik okának, hogy ezeknek Vezéri többnyire mind a' leg okosabb — tanultabb és mértékletesebb Gavallérok. Ezeknek igazgató leg-főbb Vezérek az egész Országban Báró *Ortzi* Tanátsos Ur ő Excellentszájja. Az Ugotsa Vármegyei Bandériumnak fő Vezére Gróf *Telekl* Josef Ur ő Nagysága; ki a' Pest Vármegyeieknek-is Kapitánnya. Illyenek többnyire ezeknek Vezéri; és a' Nemes ifjuság-is vállogatott — illy példás magok vi-seleten ne tsudálkozz hát! — Az Ország-gyülésére rendelt fő Szállás mester Báró *Silsón* Ur, ki a' leg böltsebb rendelkezéseket tette; minden Vármegyék, Mágnások, Püspökök, Királyi Városok 's t. Biztos követjeiknek szállások már előre ki-volt rendelve. A' Duna hidvégén ki-rendelt Urak állanak, kik a' szüntelen jövőknek, a' ki-rendelt szállást leg-ottan irásban adják kezekhez, és minden igen szép ren-del mégyen. — Már a' Papi Rend, minden Püs-pök és más Urak helylyben vagynak, és a' 3-dik-ban előtt Bútsun szép rendben meg-jelentenek, hól

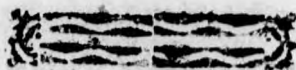
a' Városi, parádében öltözött katonaság 3 tüzet adott, és az ágyuk is menydörögnek vala — Ugyan ez napra virradó északán fel-verék a' Budai nagy Templomot némely Istentelenek. A' Szentséget edénnyeből ki-hányák; ezüst és arany edényeit, és más drágaságokat el-vivének; kik az ablakon mentenek vala-bé. — Vasárnap, u. m. 6-dikban énekelteték el a' Szentlélek segítségre való hívásának éneke, hétfőn hozzá kezdének a' tanátskozáshoz (mellyről olvasd a' következő Kurirt) melly a' Budai Várban, a' Királyi Udvarban, ugyan ezen végre készült Ország-házában 2 Palotákban tartatik, hól edgyikben a' Papi és Mánási, a' másikkban pedig a' Nemefi Rend fog Tanáts-táblát ülni. — Ha valaha szép Nemzetet, szép öltözeteket — valóságos Magyar köntösöket akarsz szemlélni, Pestre és Budára jöjj most! — Itt van a' *Ferdinánd* Magyar gyalog seregének 2 Táborig Bata-
liona — itt van a' *Gréfen* Húszár seregének 2 Osz-tálya — itt más hadi nép nintsen, — — —
— — — A' pedig, a' mit némely Levelek-ből értettünk, hogy t. i. a' hól Magyarak lesznek szálva, Magyar, a' hól Németek Német kard lé-szen a' Kapukra festve nem igaz, sőt költemény-nek-is ostoba; mivel itt az egész Státus Magyar és nem Német — 's ha mind a' két-féle vólna-is, e' szükségtelen festegetés vólna. Azok a' hazugság löltő Levelek is, mellyek Debretzen Várofsáról oly vakmerő-képpen hazudtanak vala, hogy itt Prusz-zus fegyver vólna rejtekbe, és 6 milliom Pruszszus jénz érkezett vólna ide, per alatt vagynak. Ezek-dlen maga Debretzen Várofsa kér elégtételt az Ud-vartól. Sok a' hir — sok a' vélekedésből és gö-mosz Proféták szájából költ szárnyáló hazugság, de te Atyámfia *Kikidorán*, tsak a' Magyar Kurirra hal-gass; e' minden héten 2-szer jö Bétsből az Elyfé-unba azokhoz, ki már a' felső világon fél eszten-dőre előre fizettvén, az alatt ide érkeztenek, és a' Kurirnak leg-alább-is 10 — 12 rendes olvasói vagy-nak szüntelen a' mi holt országunkban, kik betsü-
leté,

tesen meg-fizettenek a' más Világon. — Látodé ama tisztes Urat! a' Nemes *Magyary* Ur, ki Pomázról Budára menvén a' Nemes Bandériummal, mint Tiszt, 8 napok alatt véletlen halál éré. Ennek már 7 esztendőktől fogva jár a' Magyar ujj-ság, 's itt-is mindég fogja addig venni, míg a' *Kurir* a' fizetteknek Laistromát meg-nem ujjítja. Ez az Ur a' leg-jobb szivü Hazafi, ember szerető Felebarát vala — még maig könyvezik szives Barátji, árvái. — De hajj már egy néhány

Elegyes Történeteket-is a' Tsalázó helyekről.

Oláh-ország. — A' Törökök a' múlt hónapnak 13-dik napján, az *Ólt* vize mellett lévő *Turnul* nevü Erőtség alatt, a' miénkektől alkalmasint meg-verettenek. Erről a' *Fő-Hadi-Tanáts* Májusnak 5-dikén a' következő Tudósítást tétette közönségelsé: — (**) Generálmajor *Kráy* 13-dik Máj. dél tájban az Erdélyi 2-dik *Oláh* Regimentből 1 Batalionnal, 600 Lovasokkal és 5 ágyukkal az *Uda* mellett fekvő Tábortól *Turnulnak* meg-kémlelésére el-idulván, semmi ellenségre dél-utáni 5 óra tájig nem találta: ekkor a' *Fript* és *Mogurdelle* nevü hegyekre érkezvén, talála a' Vártól nem messze az ellenségnek egy bizonyos motsáros helyen épült hidnál lévő őrizetére, melly a' miénkeknek közelítéseket észre vévén, leg-ottan lárma-jelt ada a' Várba, az honnan hirtelenséggel ki-tódúla 1000 főnél többől álló, réz-ízerint lovas, réz-ízerint pedig gyalog sereg, mellynek egy része az hidnál lévő őrizetnek óltalmazására siete, más része pedig a' mi sergünknek jobb lárnyát körül vévé; de midőn ezek a' mi Húzfárjaink és egynéhány határtós ágyu lövések által meg-ijesztettek vólra, vízfza, húzták magokat az hidhoz. Noha már az ellenségnek egész ereje itt vala, mindazonátal mihelyt a' Generálmajor *Kráynak* igazgatásából, Oberstlájdinánt *Lévacsics* vezérlése alatt két Svadron

drom *Barkó* Húszárok, és a' Hadnagy *Kraiter* vezérlése alatt a' — *Gaga Szabad* seregéből két Osztályok, igen nagy bátorsággal rájuk ütöttek volna, leg-ottan elhagyák az hidat és visszsa kezdék magokat vonni; mellyet látván a' Generálmájor, küldé Kapitány *Veisz* vezérlése alatt még több Húszárokat és egy néhány Dragonyosokat olyan parantsolattal, hogy az ellenségnek a' Várba léjendő visszsa-menetelét minden úton módon meg-akadályoztatnák. De minél hatalmasabban rohannak vala a' miéinkek rájuk, annál sebesebben sietnek vala az ellenségnek seregei a' Vár felé, a' mellyből az ellenségnek más része kemény de haszontalan ágyuzásokkal oltalmazza vala a' hátrálókat mind addig, a' mig a' mi Húszárjainktól a' Vár' kapujáig kergettetének. Itt az ellenség nem a' Várba takarodék, hanem a' Vár-sántza körül lévő házakba és kertekbe rejté magát; Gen. Májor *Kray* pedig, lehetetlennek tartván a' mi Gyalogjainkat a' fok mótársáros helyly miatt a' Vár alá szállítani, és ez által még nagyobb próbát tenni, visszsa-indulót fútata, és az egész sereggel a' *Mogurelle* hegyén megtelepedék. A' más nap' szünet nélkül tartott rendkívül való zápor eső minden alkalmatosságot el-zárt a' miéinkektől a' tovább való próbára; mind azonáltal, hogy az ellenségnek mozgásait szemlélhesse, ezen hegyen maradott a' Gen. Májor az egész sereggel edgyütt még két napig, és midőn az ellenségnek semmi mozdulását nem láthatná, visszsa tére Májusnak 16-dikán virradt előtt maga Táborához az *Uda* mellé. Ezen tsatában le-vágattak a' Törökök közül 80; a' mi részünkről el-esetek 2 köz-legények a' *Barkó* Húszár közül, és 1 köz-legény a' *Szabad*-seregből: meg-sebesítettett pedig 10 köz-legény. Tíz-ló el-esett, négy meg-sebesítettett. — Ezen alkalmatossággal, *Turnul'* külső Városaihan nyert egy néhány 100 darabból álló külömbkülömbb-félé marhákon kívül, nyertek a' miéinkek ott a' Duna mellett fekvő falukból mint egy 4 napokra való gabonát és egyéb éleiséget-is. — Gen.

Májor *Krdy* ditséri közönségesen minden Vitézeknek, nevezetesen pedig a' *Barkó* Húszárjai és *Szavoja* Dragonyosai között némely közlegényeknek, bátorságokat és Vitézségeket, mellyet ezen alkalmatossággal megmutattak; kiváltképpen pedig kimutatták magok vitézségeket *Barkó* Húszár Regementtyéből: Oberflájdinánt *Levacsi*, Májor *Ötves*, Kapitán *Fischer* és *Kerekes*, Fő Hadnagy *Lany-Kriszár* és *Kurthy*; a' *Szavoja* Draganyosai között: Kapitány *Veisz*; a' *Toskána* Húszárok között pedig: Májor *Szentkereszti*, Hadnagy *Immer* és *Gratze* Urak. — Feldmarsal *H. Koburg*tól ezüst emlékeztető pénzek ajándékoztattak: egy Káplárnak a' *Hidtsinálók* Batallionnyából; egy Káplárnak és négy közlegénynek a' *Barkó* Húszárjai között; egy közlegénynek a' *Toskána* Húszárjai között; és két közlegénynek a' *Szavoja* Dragonyosai között; mind egyiknek vitéz tselekedetiért.

Luxemburg. Semmi kéttség sints már az iránt, hogy valamint Május. 18-dikán, ugy 23-dikán és 24-dikén-is a' *Brabántziai* Pátrioták az *Austriaiaktól*, a' szánakozásig meg ne verettenek volna. Nevezetesen a' *Bender* és *Ligné* Regementtyei mutatták ki ezen ütközetekben magokat. A' vér-ontás sok helyeken esett és kölömbb kölömbb-féle környülállások között: mellyek miatt, a' sok-felöll bé jött dirib-darab tudósittásokból még most-is csak némely apróságokat jegyezhetünk meg. — A' Pátriotáknak, imitt amott az ütközeteken, megjelent legalább is 25-ezerből álló népe, az ő fő Generállyok *Schönfeld* vezérlése alatt: el-esztyeiknek száma 2 e-

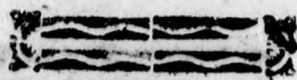

zernál többre számláltatik, harminznál több ágyú-jokat vesztették-el. Egymás után egy néhány vá-roksaikkól üzettenek-ki. *Rochefortnál* 10-ezeren fe-kütnenek, az honnan 2 óráig tartó ágyuzások után, nagy veszedelemmel szaladtnak-el, itt-is 3 ágyút a' miéinkeknek kezébe hagyván. *Boreng* nevü vá-roz mellől, még több károkkal és nagyobb vér-ontás között kergettettnek-el. Utollyára szaladott az egész Sereg *Namurig*. Itt a' kapuk a' Pátrioták előtt bé-zárattanak, hogy vissza térvén ismét a' miéinkekkel szembe szállyanak, és magokat óltal-mazzák. De ők inkább ágyúikat a' Vár-kapuknak szegezvén, bé-rontottak a' Várba, az hól egy más-ra támodván, egyik a' másikat mészározták. — Ő Felsége, a' Luxemburgi fő Vezért Fegyvertármester Gen. *Bendert*, *Feldmarschallá* — A' *Bender* Rege-menttye-béli *Obestert Boliöt* Generál Májorra — *Fo-gelsang* nevü *Oberflájdinánt* *Obesterré* — Májor *Lusignánt*, *Oberflájdinántá* tette. Ezek azok a' főbb Tisztek, a' kik magokat a' meg-nevezett Luxem-burgi tsatákban jól viselték. A' magokat itt jól vi-selt all-tisztek, a' *Milges Szabad Sergénél*, (*Zöld Laudonnál*) Hadnagyokká]rendeltettek. A' szerentsét-len Pátrioták a' magok főbb Tiszttyeik ellen kezde-nek kegyetlenkedni. *Dirixet*, egy Vezéreket, ma-gok ölték meg kegyetlenül: sőt azt mondják, hogy *Schönfeld*-is elébb állott volna ijettébe: de mind e-zekről, többel fog kedveskedni a' jövő *Kurir*. — A' Svédok Máj. 13 dikán a' *Réváli* ki kötő helynél egy Orosz hajós seregre ütvén, nagy károkkal tér-tenek vissza.

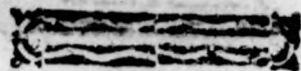
Frankfurtumból az Odera mellől 27-dik Máj. —

Már a' hofszas készület után, Pruszszia egészben mozgásban vagon, tegnap-előtt indult-ki egész hadi készülettel Frankfurtból igen keserves bútsúzásal 3000 számból álló katonaság, azóltától fogva pedig szüntelen várják itt a' hadi népet által menni, ma érkezett 1500, mely holnap el-mégyen, holnap délre várják a' Draganyosok Regementtyét keresztül menni, és a' Berlinbe lévő katonaságnak éttzakai szállást készittének, a' katonaságnak nagyobb része itt takarodik keresztül, ugy vagon az úttyak Silézia-felé tsinálva. Mindenekben nagy az előre való készület: a' Lovak számára horgyák[szalmát, a' melyel szatskává vágván, élni fognak, mivel a' múlt esztendőben a' szározság miatt kevés szénát tsinálhattanak; a' Reklutérozás szüntelen foly, és a' katonának alkalmos legényeket mind fel szedik; tsak a' Satort hordozó Lovak mellé Tisztek szolgájának hoztanak Frankfurtba 800 legényt, még a' nagy vitorlás hajók is gyermekektől igazgattanak, onnét is az alkalmos emberek hadi-szolgálatra fordittattanak. Ma az a' hir érkezék, hogy már a' Lengyel katonák Silézia szélei mellett a' Muszkáknak némely seregeivel egybe találkozáván, tsatázni kezdettenek egymással, és az ugyan azon széleken lévő Halál Kurutz Húszárok is oda érkezvén, a' Muszkákat hátra nyomták: mennyiben igaz ez az hir, arról jót állani nem tudok, bizonyos Követ hozta azt mondják; még pedig ezen hónapnak 25-dikén törtéotnek lenni erősítettik. Itt felette nagy a' szározság, és még eddig ezt a' tsupa fővényes földet, a' melly nagyon ohajtya a' nedvelséget kevés első víz nedvelítette: az *Odera* olly nagyon ki-apadott, hogy már a' hajók alig evezhetnek rajta; a' rosnak (a' melly leg-közönségeseb Földi vetemény itt) nagyobb részén; mint a' tzérna szál ollyan a' szára, a' ros kenyér szüntelen kifsebbedik, a' vaj drágódik, tsuda hogy a' Ser még fellyebb nem hágott. — Az Anglus-is némely seregeivel már ki-állott a' Spanyol ellen hadakoz-

dakozni, és így Európának nagyobb része tűzbe
vagyon. *Avenio* el-pártolt a' Sz. Atyától, ott méltó
szomorúság hallatik: *hic est mirabilis annus!* a'
Svéd keményen fogta a' dolgot, már kétszer győ-
zött az idén a' Muzka seregen, és alkalmas sák-
mányt kapván töltek örömmel olztozott belőle,
e' nem kedves hír, ámbár éleszi azokat, kik az
eddig való győzedelemnek nem örömöft vóltanak
hallói. Ez az utólsó nem igaz: melyről többet másszor.

A' Budára menő tútból. — Tettes Ns. Szabóltz
Vármegyének a' Korona őrzés végett Budára úta-
zó, és mint egy 36 személyből álló Zászló-allya a'
nagy Kunságon jöven keresztül, Gróf Kállai János
Ur vezérlése alatt, Nagy Kun Kis-Ujj szállására
Május hónapnak 20-dik napján vólt bé-érkezen-
dő, mellynek betsületes el fogadására, 6 tisztség
tévő lovasok sip szóval ki-jöttek. Ezek a' sereget
a' mezőn bé-várván, a' hozzájuk érkezett, és szép
rendel meg-állott Zászló-allyát így köszöntötte egy
a' tisztelkedő Lovasok közzül: Mélt. Tettes Nem-
zetes Vitézlő Urak, Hazánk Nemes Fiai! Nem le-
het érzékenyebb örömünk, mint mikor édes Ha-
zánknak igaz Nemes Tagjait nem csak számosan
együtt szemlélhettyük, hanem azokat szállásunkra-
is bé-fogadhattyuk. Különös örvendezéssel nyilat-
koztattyuk ki közelebb ezen alkalmatossággal szí-
vünknek meg-elégedését, midőn ezen Nemes Ma-
gyar Haza egyik fényes Megyéjének T. N. Szabóltz
Vármegyének igaz Magyar vérrel buzgó Nemes
Zászló allyát, hozzánk közelíteni szemléllyük: és
hogy szívünk tiszta hajlandóságát tselekedettel-is bi-
zonyítsuk, ki-terjesztett karokkal repeső Lélekkel
várjuk 's hívjuk ezen Nemes Zászló-allyát, mint
igaz Magyar véreinket, bizodalmason kérvén, hogy
Kis-Ujj szállásának kis szállására magokat meg-a-
lázni méltoztassanak. Értékünkötől telhető szegény
szállás adásunkon kívül ha egyébbel nem szolgál-
hatunk, jó szívünk, 's igaz örömünk kedves lé-
szen, ugy reménylyük, a' Nemes sereg Uri Tagjai
előtt, kiknek forró indulattal ohajtyuk, hogy a'
Hazá-

Hazának díszszére és hasznára széles minden szándékaikban boldogítsa a' Mindenható: melly végre is, Országunknak minden hiv Fiai, nevezetesen ezen Nemes Zászló-allyának Uri Tagjai, sokáig is szerentsésen éllyenek.

A' Seregnek Vezére, szép Magyar beszéddel meg-köszönnvén a' tisztetség tételt, az onnan ki jött Lovasoknak vezérlése után, meg-eresztett Zászlókkal, ki-vont kardokkal, szép sip szó alatt, az egész nép szemeinek 's füleinek gyönyörüsége között bé étkeztünk a' Helységbe, holott ismét a' Nagy Kun Megyének ott lakó Kapitánya *Illáffy János* Ur bennünket el-fogadván, Magyaroson fel-köszöntött. Ugyan azon Kapitány Ur közzülünk s4 személyt gazdag ebédjéhez ültetett (mellyen a' Gazda Urnak Urnak Hiteise mindnyájunknak öröme valóságos szép Magyar öltözetben jelent-meg) a' többinek is az ebédre nézve jó alkalmaztatások vólt: és hogy a' sziveség a' jó gazdálkodás után, gyönyörködtést is munkálódjon, Kapitány *Illéffy* Ur, a' maga házánál, a' Ns. Sereg ifjabb Tagjainak, némelly tisztelességbéli ifju Aszfzonyságoknak szép társaságában, egy Magyar tántzot tartott. Más nap el-hagyók a' jó szívü Urakat, ki-kiférvén bennünket *Illéffy* Kapitány vezérlése alatt ugyan tsak 6 Lovasok egészfzen a' határig, holott barátságos szomorúsággal váltunk-el egymástól. Isten éltesse őket! Igy szereti a' Magyar egymást, ha akarja. Adná Isten, hogy szakadatlan lántz szemek tsatolnák minden Hazafiaknak sziveket.

Pest 30-dik Máj. — Ma délben 12 órakor váltotta fel Nemes *Zemplény*, *Abauj* és *Borsod* Vármegyének Bandériumait vagy Zászlóallyait Nemes *Szabolts* Vármegyének Bandériuma. Igen szép ezen Nemes Seregeket egyenlő öltözetekben látni; mivel még eddig elé mindyájan jó rend tartásban vóltak. Nemes *Zemplény* Vármegyének Bandériuma ezzel érdemelhet igen nagy ditséretet, hogy e' noha többnyire mind fiatal Urakból áll; még-is tsendes ma-
gok

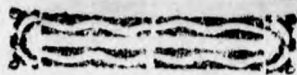
gok - viseletek, tsinos voltak, 's mindenekben való jó rend-tartások által minnyájunknak Tükörei lehetnek. Illyen szép és tsendes ifjuságot mindenkor örömeft szemlélnénk Városunkban. Ezeknek neveik így következnek:

Fő Vezér Kis Rhédei *Rhédei* Lajos Ur; Segéjtő Tiszt (Adjutánt) *Molnár* Antal Ur; Fő Hadnagy *Zámbory* Antal Ur; Zászló tartó *Bernáth* János Ur. Köz Vitézek: *Szemere* János, *Lásztotzy* András, *Juntó* Gábor, *Vladar* András, *Berhellyi* Josef, *Zoltan* István, *Eszenyi* Mihály, *Vitéz* János, *Soos* Pál, *Soos* László, *Kazintzy* István, *Jósa* Károly, *Pajzos* Dániel, *Oltsváry* Dániel, *Tooth* Gábor, *Pelisy* Antal, *Borbély* Gábor, *Agoston* Ferentz Urak. — —
Forma-ruhájok: setét zöld Mente, fekete puliderü (fenekü) veres Nadrág, 's veres Melyrevaló, sárga Tsizma, 's fekete Tsákó; Tarsollyokon ezen három betük láttatnak: N. C. Z. az az: *Nobilitás Comitatus Zempliniensis*; született nyelvünkön: *Zemplin Vármegyei Nemeség*.

Nemes *Abaujvár* és *Borsod* Vármegyéknek, Hazai Sz. Kintsünk' örzésére ki küldött Zászló-allyai is méltán ditsértetnek; mert ez a' két Sereg, edgyüvé érkezvén Máj. 7-dikén *Pétzelen*, példás szomszédi 's hazafiui barátsággal, olly-képpen edgyezett meg, hogy a' szolgálatot ne külön, hanem edgyütt tegyék; mellyet minden érzékeny Hazafi annyival inkább betsülhet, mivel edgyik Vármegyének ugyan a' málik felett semmi elsősege nintsen; *Abaujvár* mindazáltal azért-is, hogy az Ország' Gyűlésein előbb szokott ülni; mind pedig azon okon is, hogy nékie, a' Korona-örző Sereg' Fő Vezére, a' Fő Is-pánnya; itt, némü-némü elsőseget reménylhetett volna; mindazonáltal sem a' Tiszti hivatalok' előfztásakor, sem a' köz Vitézeknek előbb vagy utobb állításakor semmi viszálykodás, vagy ízetlen szó nem esett. A' ki-állításban nem a' születés' vagy egyéb tekintet' fényesebb voltára, hanem leg inkább a' testnek természetére néztek egyedül, 's kész volt

volt minden Vitéz el-rendelés-szerint állani; mert tudta azt, hogy, szokásaink és törvényeink-szerint, a' gazdag és nem gazdag Nemes között való egész különbséget tsupán a' tehetség teszi. Ezen edgyé vált. Seregnek Vezére volt Mélt. Keresztvázi Gróf *Csáky* Antal Ur, Királyi Komornik, egykori *Abauji* Fő-Ispány Gróf *Csáky* Antal Ur ő Excel-lentziájának második szülött Fija, 's Kolosvármegyei Fő-Ispány Gr. *Csáky* János Urnak Testvére. — *Abaujnak* Kapitánya: Idősb *Fáy* Mihály Ur; Hadnagyai: *Komáromy* Lajos, és *Bónis* György Urak; Zászló tartója: Ifj. *Fáy* Mihály Ur; Vezér Segédje: *Szentimrei* Gábor; Strázsamesterje: *Szir-may* Péter Ur; Tizedesei: *Thuránszky* László, és *Bartzay* Ferentz Urak; Köz-Vitézei *Korponay* Imre, *Vajda* István, *Bónis* 'Sigmund, *Sós* János, *Bazsó* Pál, *Boronkay* István, *Darvas* János, *Czékus* Pál, *Kazintzy* Ferentz, *Zombory* Ferentz, *Márczy* János, *Jabrotzhy* Mihály, *Tégláfi* Pál, *Putnoki* Károly, és *Kornis* Péter Urak. — A' *Borsodinak* Kapitánya: *Radvánszky* Ferentz Ur, (a' ki katonai szolgálatjában, az, előtte futásnak indult és réa pistalyból lövő Pruszizus Generális *Mellendorft* tulajdon kezeivel fogta el.) Hadnagyai: *Ragályi* István, és *Dániel* Sámuel Urak; Zászló tartója: *Törös* Sámuel Ur; Vezér Segédje: *Motsáry* Károly Ur; Strázsamester: *Czikó* Mihály Ur; Tizedesei: *Szepefi* Ferentz, és *Lötsei* Károly Urak; Köz-Vitézei: *Ambrózi* Jakab, *Szepefi* Josef, *Decsy* Mihály, *Darvas* Gedeon, *Szepefi* Sámuel, *Szabó* György, *Sándor* László, *Nagy* Ferentz, *Okolitsányi* János, *Motsári* Josef, *Motsári* Pál, *Dobozi* István, *Dapfi* Imre, *Zsebök* János, *Rátz* János, *Papszáz* György, *Csékus* Ferentz, *Plathy* András, *Kis* Tamás, *Puk* Sándor, *Majtényi* Jónás, *Veresmarti* László, *Bakó* Mihály, és *Gyurkó* Mihály Urak. — *Abaujnak* öltözte: veres hajtókájú 's arany vitézkötésű Kalpag, kótsag tollal; világos kék Mente, arannyal és fekete bárány prémmel; veres Mellyrevaló 's Nadrág; — Tszimájok fekete; Tarfollók veres, és rajta

rajta egy ki-vontt Magyar Kard; e' felett pedig a' Magyar Korona látszik : tzafrangjok világos kék, veres polztóba bé-szegve, 's arany fujtással a' mértékletes illendőségig ki hányva. — *Borsodnak* Mentéje, Mellyrevalója, és Kalpagja, hasonló az *Abaujéhoz*; Nadrágja kék, tzafrangja veres; Tarsollyán pedig tsak a' Magyar Korona vagyon. — A' Tiszteknek kezekben buzogány villog; vállokról pedig, valamint a' köz Vitézekéről-is, a' meghólt Fejedelem után viselt gyászfátyol fityeg; 's kardjaiknak markolatján ezüst rojt veres és zöld fonatékkal függ.

Kolosvár 26. Máj. — Egy 12 ujj Polgári Személyekből álló leg-hiresebb Kolosvári Musikás Korus 3 szekereken ma indula ki musika szóval Kolosvárról, és mégyen a' Magyar országgyűlésnek szolgálatjára Budára és Pestre. Ezek lésznek azok a' Musikusok, kik meg-fogják mutatni az idegen Nemzetek előtt is mennyire mehesen a' természeti hajlandóság; mert ezek előtt sok mesterséggel tanult Musikusok fogják magokat meg-ízégyenleni. Ezen Musikusok sergének feje *Jósi* és *Tsutsuj*. Ezek azok, kik a' mi emlékezetünkre még eddig az egész világon leg-jobb Magyar Notákat tudnak vonni.

Tudósítások.

Dulce Natale solum! Egy igaz Hazafiúnak Hazájának még tsak a' meszliről való emlékezete is kedves Szívében. — Már 12 esztendők töltenek-el azólta, miólta a' mi *Magyar Kurirunk*, a' maga születte földjén kívül, Hazájának, Nemzetének, Szüléinek, és kedves Attyafiainak szemlélések nélkül idegen földön bujdosik, — szinte 7 esztendeje pedig, hogy az idegenek között-is Nemzetét hiven izoigálja — ez előtt mint egy 7 hetekkel, születte földje, felekezete és Nemzete aránt való buzgó érzékenységeitől meg-győzöttetvén, bé-indúla Erdély-be

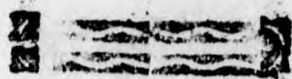

be, hol még már régen el-hagyott, de most bujdosó Karjaival véletlenül meg ölelt Atyafiait meg-tsókolván, ujjonán Budára vizsgálta érkezett, és ott is marad, míg az Ország gyűlése és a' Koronázás végben vitetik, a' honnan nekünk, az ő Kurirját indító Jó-akaróinak maga fog a' kút-föböl minden meg eshető dolgokat meg-irni, és mi a' Hadi, 's más külső Tudósításokat ezekhez ragasztván, így kívánunk a' mi Erd. Olvasóinknak tökéletes szolgálatjokra lenni. — Egyebekről a' mik ide tartoznának, a' Juniusnak első napján indult Kurir már emlékezett: melly-szerint az ő Erd. Olvasói és Jó-akarói a' bé-vett rend és szokás-szerint, a' magok Titulusokat, Lak helyeket, és a' Posta útakat is fel-jegyezvén 5 $\frac{1}{2}$ Rh. forintokat a' Bétsi Posta Hivatalra igazítván, velünk parantsolni fognak, kiknek mi is azt ígérjük, hogy semmi ollyas ki irható Europai Történet nem lesz, mellyel leg ottan szolgálatjokra lenni nem kívánunk. Sokaknak szokások-szerint erőnk-felett semmit sem ígérünk, de édes Hazánknak 's kedves Nemzetünknek hízeltetés nélkül való hiv szolgálatunkat ajánljuk.

A' mi velünk parantsolni kívánó terhelt és terheletlen Levelek ezen Tzim alatt jönnek Bétsbe. *A' Bétsi fő Posta Hivatalhoz, a' Magyar Kurirért — Bétsbe.*

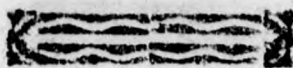
Már kevés hizza az 50 esztendőnek, hogy Magyar-országon Koronázás nem tartatott. Ezen az okon az 1741-dikben tartatott Koronázásnak le-írása, hogy annak módja mindenek előtt esmere első lehessen, ki-nyomtattatott, és tanáltatik Bétsben és Pofonban *Doll Alois* Úrnál; Budán *Veigánd* Úrnál 7 krajtzáron.

Költ Bétsben 8-dik Juniusban 1790.

A két Magyar Hazát illető dolgok.

Pest Jun. 5-dikén. — „ Miképpen kivánnyan e-
gész Nemes Erdély-ország-is részt venni azon
boldogságból, mellyet ez úttal a' Nemes Magyar
Haza munkálódik maga számára, arról mászszor bő-
vebben fogok írni: azon része pedig N. Erdély-or-
szágának, melly *Partium reapplicatarum* nevezet a-
latt vagyon, éppen arra vágyódik, és munkálód-
ja-is, hogy mint elszakadt Tag, maga Fejéhez,
Ns. Magyar-országhoz éppen vissza kaptolsatsék.
Ehez egyebb-aránt Magyar-ország, ellene monda-
tlan törvényes jussát tartya-is; mivel a' Mohátsi
veszedelem, és Zápolya János, 's Ferdinánd Tsá-
szár között támadott veszekedés előtt, akkor is mi-
dön Erdély-ország Vajdak által igazgatott, az
ugy nevezett *Partium* (Szilágyság) Magyar-ország-
hoz tartozott, és tsak akkor szakasztott-el tőlle,
midön *Solimán* Török Tsászár, a' fenn említett *Zá-
polya* János Özvegyének *Isabellának*, és kised fia-
nak tartása, 's Fejedelemsége iránt meg edgyezett.
Es ezen részinek vissza vételét sok azon időt kö-
vetett articulusaiba a' Nemes Ország belé-is tétet-
te, de gyümölsét némelly fél óldalt béjött aka-
dállyok miatt mind eddig nem nyerhette: melly
most annál könnyebben meg fog esni, hogy az em-
lített *Partium* maga edgyesült gyüléséből Magyar-
országnak minden Rendeihez botsátott ritka Ma-
gyarságu, és Magyar-országhoz tartozó jussának le-
írását magában foglaló Levelében ezen vigasztalta-
tását kérte; most pedig az Ország-gyülése előtt
munkálódja is, ezen Követei által, ugy-mint: Ns
Kraszna Vármegyéből M. Vajai *Vay* László Ur ma-
ga *Tabla* Birája, és *Halmágyi* László Ur által, ki
a' törvénytelen elosztás szerint egybe kaptolt Szi-
lágysági másod Itélő-székek Præsese volt. Ne-
mes Közép-Szólnok Vármegye, *Bydeskúti* Imre
Ur Ord. V. Ispánnya, és *Udvarhelyi Linkhner*

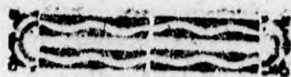

Mihály Ur Tábla Birája által. Nemes Kővár vidéke pedig *Pelei* Imre Ur V. Kapitány, és *Pétsi* László Ur, V. Notárius által. Ezen forsának kell pedig lenni Nemes *Zaránd* Vármegyének is, mellyhez való jufsát éppen ilyen fundamentumokból a' Magyar Haza mind eddig fenn tartotta, és ezen alkalmatossággal (a' mint hirdettetik) ezek felett való Processusát el-végezni, 's minden további eszköz nélkül véghez-is vinni akarja.

A' roftába maradt.

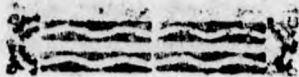
Pesten 5-dikre virradolag az ujj-világ utzában a' tubák tsináló háza meg-gyulván, szomszédjával edgyütt el-égett. Itt az egész uttza a' Nemefi Rend Követtségbe küldött személlyeivel tellyes lévén, minthogy az égés majd mindeneket a' reggeli álmokban talált, véghetetlen nagy láрма vala; de minthogy tsendes levegő vala, 's azonban a' Barátok és az Anya-szent egyház veteményes Kertje a' T. T. Kis Papság leg-ottan elé rohonván hathatós segítséget nyujtának, az égés megszűzebb nem terjedhet. Én ezen az égésen jelen voltam, és a' már említett Kiss Papság szorgalmatossága és felebaráti szeretete vala a' leg-hathatósobb eszköz ennek megoltásában. — *Piskolton*-is a' múlt hónapnak 30-dikán a' *Rhédey* Ferentz és *Lajos* Urak Kastéllya el-égett. — A' Zabnak árra *Pesten* és *Budán* 3 for. 5 gar. — Nem esék-meg a' múlt Vasárnap a' *Veni Sancte* 's a' t. azért 7-dikben nem fogtanak még az Ország gyűlése Fanátskozásához — vára-

koz.

koznak még egy néhány napot a' Követek után, és addig is már egy hetitől fogva szüntelen gyűléseket tartanak. — Várjuk a' Szathmár Vármegyei *Bandériumat*; mellynek Gróf *Károly* Ur ő Excel-
lenciája mind *Párdutz* bört vett maga, és ugy reméljük, hogy a' leg-szebb *Bandéria* fog lenni. — A' múlt Vasárnap prédikálta Pesten a' Lutheránus Templomban a' *Halasi* Ref. Prédikátor *T. T. Tor-
mási* János Ur a' Sz. *Dávid* CXXVII. 'Sólt. I. v. *Ha az Ur nem építi a' házat; hiájában fáradnak, a' kik azt építik; ha az Ur nem őrizi a' Várost; hiájában vigyáznak az őrizők.* — En ezen Tudós Férjfinak ezen Ország-gyűlését meg-előző tanittását sok más nagy érdemű Férfiakkal végig halgattam. Hogy ezen Férfinak, a' magam gyarló ítél-tételemmel gyalázatjára ne láttassak lenni, tsak a' közönséges, nállomnál okosobb Férjfiak' ítéletét mondom-ki. „Ez a' *Prédikátzio* a' maga Nemében olly Ország-gyűlésére és szivre ható vala, mellyhez tsak hasonlót, de elébb valót alig mondhatott volna valaki. „

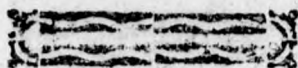
Pesten ezen hónapnak 2-dikán tartatott a' Városi Tanátsnak Szék-ujjitása, a' F. Kir. Helytartó Tanátsbéli Tanátsos' *M. Majláth* Urnak, mint K. Biztosnak, jelen létében. Polgár-mesternek választák *Gregar* Mihály Ur; Város Birájának *Boráros* János Ur; Városi Kapitánynak *Wittmestzer* Mátyás Ur; Senátoroknak: *Domonkos* Mihály, és *Mihics* Sebestyén Urak; Szószóllónak *Bauer* Ur. A' több személyek meg-maradtak előbbi magok hivatalokban.

Léva 1. Juniában. — Harmadik esztendeje múlt már, mióta a' deres paripája verejtékeinek részese vagyok; még is ritkán, vagy talám ugyan soha sem is vettem észre, hogy a' szabad és Királyi Városokról, mellyek az Ország Olzlopjainak egy negyed részit tészik, emlékeztél volna. Engedd-meg annak-okáért nékem mostan, hogy nem annyira a' *Korponai* Polgárságnak, Májusnak 18. dikán tartott Építő Szék' alkalmatosságával egymáshoz mutatott Nemzeti Szeretetét; mint sem T. *Hűzár* József Urnak, Nemes *Honth* Vármegye másod Törvény Széke' volt érdemos Præselsének, a' Tisztválasztó Szék' ki-küldött Királyi Kommissáriusának, bölts és örök emlékezetre méltó közben-járását mérjem elő-hozni: Ezen Kir. *Korponai* Városban nem sok esztendőkkel ez előtt a' R. Katholikusok, kik ezen Királyi Városnak mint egy harmad részit, tészik, annyira uralkodtak, hogy leg-fővebb vétéknek tartották volna tsak a' valasztott Község közé-is a' Protestánfok között vagy edgyet bé-venni; most ellenben, a' fenn tisztelt Ur okos igazgatásából, nem tsak majd minden üress székeiket Evangelikusokkal engedték köz akarattal bé-tölttetni; hanem a' külső Tanátsban lévő Rom. Katholikusok között lokan, kik vagy korosabbak voltak, vagy a' többiekkel valami atyafiságos egyben-köttetélek volt, hivatalyoktól szánt-szándékkal és jó akaratból el is állottak, és e' szerint a' Protestánfoknak az elő-mozdittatásra módot adtanak, ugy annyira, hogy az egész Városban tsupán tsak egy lakos lévén az Helvetziai Vallásonn lévő, ezt is valasztott Községgel meg-tisztelni nemzeti gyönyörüségeknél tartották. — Meg-telvé a' külső Tanáts, következett a' belsőnek valasztatása illy rendel: A' Nemesi részről valasztattak egy szivel és lélekkal Tanátsbéli Urnak: *Szmretsány Szmretsány* Ignázt Ur, Luth. ki is egyszersmind Város Birájává tétett; *Pierstl* Mátyás Ur, Kath. a' ki ugyan ekkor Városi Kapitánsággal is meg-tiszteltetett; *Plachy* Ferentz Ur, Luth. és *Domanovegy Zmeskall* György Ur

Ur, Luth. Nem különben a' Polgári részről-is választottak Tanátsbéli Uraknak: *Kalotta István Ur, Kath. Dorkovits Mihály Ur, Luth. Mészáros János Ur, Pajezky Sámuel Ur.* Ezeken kívül tétettek: Első Notáriusnak: *Gabernáth Antal Ur;* Mosod Notár. *Mikalafi János Ur;* fizetés nélkül valóknak: *Kalna Borfői Bory Mihály Ur,* mind Kath. Fiskálisnak pedig *Dolefall Sámuel Ur, Luth.* — Mellyek mind a' két résznek tökéletes meg elégedése szerint meg-esvén, a' Tanátsbéli Urak és több Tisztek az hitet a' Város házána; a' Biró Ur pedig a' Cathedrále Templomban tették-le; és valamint ezen Építő-szék *Veni Sancté*-vel kezdődött, úgy *Te Deum Laudamus* által, minden-féle musika hangzások és ágyuk' ropogásai között el-is végződött. — Más napra kelvén, Ns. Honth Vármegyének első Fő Notáriusja *Mártonfy István Ur,* kéré a' fenn tiszelt Kommissárius Urat, hogy ötet-is a' választott Község közzé helyheztetni méltoztatnék; melly leg ottan meg esvén, a' nevezett Ur az hitet, ó ágyu lövések között, mindeneknek örömére, ditséretesen le is tette. (Ezen Irásában a' Levél-író a' *Választott Községen* talám a' Polgárságot érti.)

Nemes *Beregh Vármegyének,* Apr. 27-dikén tartott székujjító Gyűlésben választott Tisztjei ezek: Első V. Ispány: *T. Nagy Lonyai Lónyai László Ur.* Második: *T. Illosvai Bornemisza György Ur.* Törvény Biró: *Bessenyoői Bessenyei György Ur.* — A' *Munkátsi* Járásban, Fő 's Albirák: *Jobszti György,* és *Detrich György Urak;* Esküttek azon Járásban: *Getsey György,* 's *Bornemisza János Urak,* és még egy. — A' *Felvidékiben,* Fő 's Albirák: *Morvay Pál,* és *Dezsöffi János Urak.* — A' *Kaszonyiban,* *Bornemisza Imre,* és *Gúthi Gábor Urak.* — A' *Tiszahátiban,* *Kajdi Lajos,* és *Gúthi Lajos Urak.* Közöns. Kaszszatartó: *Maróthy György Ur;* különösök pedig: *Pap Péter, Getsey Miklós,* *Márkovits János,* és *Illosváry Ferentz Urak;*

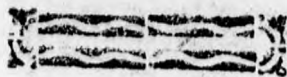

Urak ; Fő-második és harmadik Notáriusok : *Takáts* János, *Tormásy* Mihály, és *Kis* Mihály Urak ; Regisztrátor : *Rázsó* Ur.

Nemes *Somogy* Vármegye' Táblája, az el-múlt hón. 4-dikén tartatott székujjító Gyűlésén, következő Uri Személlyekkel töltetett-bé : Első V. Is. pány : T. *Gál* László Ur ; második : T. *Gál* Krisztof Ur. — Notárius : T. *Hegedüs* Ferentz Ur ; első és második V. Notáriusok : *Dóty* és *Arvay* József Urak. Közöns. Kaszszatartó : T. *Sárközi* István Ur ; V. Kaszszatartók : *Somogyi* János, *Nagy* János, és *Bonda* Antal Urak ; Főbirák : *Szűts* László, *Illés* Ferentz, *Csapodi* Gábor, *Nedetzki* Rudolf és *Gombai* András Urak ; Albirák : *Sági*, *Vörös* István, *Kováts* József, *Gál* János, *Hankár*, *Vlasits*, *Tanyi* és *Gajdátzi* Urak. Az Ország-gyűlésére T. *Boronkai* József, és T. *Inkei* Károly Urak választattak. — A' Vármegye, egy Kerülettel többre osztott fel.

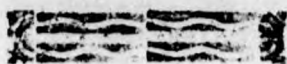
Temesvár 28 dikán Májusnak. — A' napokban útozék itten keresztül F. M. L. Gróf *Vartensleben*, *Pest* Vármegyében lévő jószágaiba, betegen. Hasonlóképpen váratott másnapra Obester *Liptay* Ur-is beteges környülállásai miatt. Azt beszéllik, hogy ezen Obester Ur *Negotin* és *Kládova* között, bizonyos sereg tolvajoktól úttyában meg-támogatott ; de meg-ismervén az Harambasa az Obester Urat, mingyárt parantsolt több tolvaj alatta-valóinak, hogy félre takarodjanak ; sőt a' betegnek *Kládovdig* való el-kísérésére magokat ajánlották.

Brahova 23. May. Noha a' *Serviai* fegyvernyugvásnak még ideje el-nem tölt, már egy néhány-

hányszor jöttek a' Törökök hozzánk a' Timok vizén még-is marhájok legelése és marha eledel prédálás végett által. A' mi részünkről meg-intet-tenek, hogy azt ne tselekedjék, külömben mint el-lenséges tselekedetért erővel fognának vissza ker-gettetni. Ők erre semmit sem hajtván 22-dik ismét egy néhány százan jöttek által: de bizonyos ki-rendelt Húzfárjainktól készen várattván, 31-el keve-sebben mentenek vissza, mint által jöttek volt 25 meg-öletett ezek között a' tsatázó helyen, 6 pedig el-fogatott. Részünkről 5 Húzfárok sebet kap-tanak. — A' *Bukoresti* de nem egész bizonyos hi-rek szerint H. *Kóburg* el-kezdette Májusnak 25-di-kén *Gyurtsovhoz* a' kerelt lántzok által való köze-lített: még ezen a' váron kívül, *Rustzuknak*-is meg kellene előbb vétetni, és az után fogna a' Hertzeg *Viddinnek* ostromlásához. — A' *Skutari* Basa tsu-da ha otthonn nem marad az idén.

Béts. — Azon 1789-ben September. 16-dikán költ F. Udvari Rendelés, melly Novemb. 18-dikán a' K. Magyar Helytartó Tanátstól egész Magyar országon ki-hirdettetett, melly szerint az Ifjaknak nevelésére a' T. Piáristák meg hagyattanak és meg-erősítetttenek: ugyan ezen Udvari Rendelés a' fol-lyó esztendőben Májusnak 26-dikán Austriára-is ő Felségétől ki-terjesztettetett és meg-erősítettett. — Ő Felsége a' múlt Vasárnap templomból való ki-jövele után, a' *Kárlóvitzi* ugy nevezett Nap-keleti hitü vagy Görög Püspököt *Putnik* Moyfes Urat, a' Budai és *Najfatti* Püspökkel *Statimirovits* és *Joan-novits*

novits Urakkal edgyütt maga elejébe tetsátotta a' meg-halgatásra.

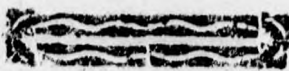
A' Ns. M. K. Test-örző Urak száma az Erdélyi részről eddig-elé 4 ujj ifju Uri személyekkel szaporított, kiknek nevek — *Kabos* János, *Harsányi* Sámuel, *Boer* Ferentz és *Hájdendorf* Péter Urak. — A Királyi Lovaknak és Szekereknek, az eddig való rendelés szerin, egy része, a' folyó hónapnak 12 dikén, másik része 14-dikén, a' harmadik pedig 16-dikán fog Buda felé le-indulni. — Az ujj adót regulázó Uovari Hivatalnál volt Tanácsosok, u. m. Báro *Kaschnitz* 2-ezer, *Zonotti* és *Holtzmájster* 13 száz, *Kernhofer* pedig 7 száz forint esztendei fizetéssel nyugodalomra tetettek. — A' F. Magyar Kantzellárianál Titoknaki hivatalra emeltettek Mélt. Gróf *Kohári* Ferentz és Báro *Podmániczki* Urak.

F. M. Báro *Laudonról* némelleyek azt mondják, hogy *Jafsiba* fogna menni a' békelesség tsinálására: mások pedig, hogy a' *Belgák* ellen Brabantzia felé. De mint hogy illyen ellenkezöt mondanak, látni való, hogy nem tudja senki, mikor és hová fog menni.

A Hadi Történetekből: 713. lap. — „Egy kellemes Magyar Nimfát volt szerentsénk az elmúlt Vasárnap Gr. *Teleki* Mária Kisasszonyban, a' Vitze Kantzellárius ö Excellentiája Leányában, gyönyörködve szemlélni. Elölröl fel volt az említett Gróf Kisasszonymnak haja sodorva; hátúlröl pedig haj töre tsinálva, 's arany bogláros gyöngös Pártával, és gyémántos Koltzperdel (Tüzdövel) ékesítve Nyakán, brilliántos Nyakszorító tündöklött; Vállait és Mejjét arannyal ki-varrott Koltzkenő fedte. Derekat arany lántz-övvel kerített Ponzoni Váll szoritotta, 's a' t. — Párját tiszteltük a' le-irt Magyar Nimfának, F. M. L. Gr. *Vartensleben* Ur ö Excell. Kisasszonyában.

Eder nevű

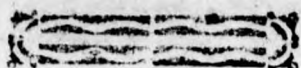
Kül.

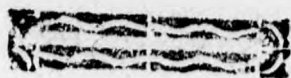
Hülsö-országi hírek.

Svédzia. — A' *Svédek* és *Oroszok* között a' múlt hónapnak 13-dik napján kezdődött, ebben az esztendőben, az első tengeri-tsatázás. Az *Oroszoknak* 11 első-nagyságu (*Lineás*) hajójok és 5 *Fregáttjok* állott vala a' *Réváli* ki-kötő helylyben, a' leg-jobb alkalmatósággal lehető ki-indulásra, készen. A' *Svédeknek* fő tengeri Vezérjek a' *Südermanlandi* Herceg, ezen *Orosz* hajós sergetskének tengerre való ki-evezését meg-akarván előzni, a' meg-nevezett naponn, nagy erővel a' ki-kötő helylyre réá ütött. Az ágyuzás mind két részről darab idejig keményen tartott. Tsak ugyan az *Oroszok* hajójinak tüzit, a' ki-kötő helylynek partyain és erősségein fekvő ágyuknak tüze annyira segitette, hogy a' *Svéd* hajós Sereg, melly az *Oroszokénál* sokkal nagyobb vólt, kéntelenítettett a' tengerre bejebb evezni, és az *Oroszokat* oda hagyni. Ugy-is az ő tulajdon magok *Stokhalomi* tudofittások szerint a' *Svédek*, 3 egy forma nagyságú hatvan-hatvan ágyut hordozó hajójobban nagy kárt vallottanak. Az egyik ezek közzül, melly *Károlyly Hertzegnek* neveztetett, az *Oroszoktól* mindenestől fogva elfogatott. Ketteje pedig a' tenger fenekén akadván, vagy meg-fenekelvén, és edgyikről a' katonaság hirtelenséggel más hajókra takarittatván, maga az hajó, minden készületeivel együtt, meg-gyujtatott és elégettetett, hogy az ellenség kezére ne juthasson. Az harmadikról az ágyuknak nagy része a' tengerbe hányatván, ismét fel-kezdett a' vitzől emeltetni, és sok kár vallással, tsak ugyan meg-lzabadúlt.

Ugyan tsak a' *Stokhalomból* harmad nappal későbbre u. m. Májusnak 21-dikén indult tudofittások szerint, 15-dikén Májusnak a' *Fridrikh* ki-kötő helylyénél (*Fridrichshánál*) az *Oroszokat* egészszen elhagyottnak lenni láttzik a' szerentse. — Maga a' *Svédziai Király*, azon 101 approbb hajókból álló hajós sereggel, a' melly mindenkor tsak a' sok kö-
sziklák

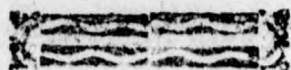

sziklák miatt igen egyenetlen méjségü 's veszedelmes és a' nagy hajóktól éppen járhatatlan tengeren szokott hajókázni, az Oroszoknak már megnevezett ki-kötő helyekben fekvő hasonló apró hajókból álló hadakozó hajós seregére 15 dikién Májusnak réa ütven, azt tökéletesen megverte és elszélesztette. A' Királylly ugy mutatta ki magát ebben az ütközetben, mint egyik akármellyik a' máji leg bátrabb szivü Europai elsőbb Generálifok között. Egy hajótskán személtlyesen maga-is az első tsatázó rendben az ágyu gollyobifok között jelen lévén, az ütközetet igazgatta. Az egész tsata tsak 3 órányi idő alatt tartott. — Ezen rövid idő alatt öszve lödöztetvén el-süjvedtenek az Orosz ágyut hordozó ugy neveztetett fél *Gáják* közzül tizen: hasonló nagyságú 25 *Gáják* pedig és 2 Frégátok 's a' többi, mellyeknek száma 30-ra megyen, el-fogatának. Ezeken kívül el-égették a' Svédnek az ellenségnek valami ötvenig való eleség 's egyéb készületeiket hordozó hajójokat, ugy 40 készülő félben az hajó-tsináló helyen fekvő ágyus Sajkájokat; melly az alatt történt, midőn a' ki-kötő helynél lévő Erősségre ágyuztanak. — Ezen történettől fogva, és ugyan ezen Stokhalomi tudósittás szerint, kezdették az Oroszok magokat a' szározonn-is, *Anjalából* 's több más helyeknél visszra vonni: kétség kívül azért, hogy a' *Fridrikshánnál* megveretett hajós Seregtől segítséget vártanak ök-is magoknak, melly a' hajókról, na azokat ezen szerentsétlenség nem érte volna, a' Karéliai partokra bizonyos seregket szállított volna-ki. Ezen tengeri tsata, ha a' *Pétervári* tudósittások által-is illyen formálog fog közönségessé tétetni, bizonyoson megérdemli a' Svédnek részéről a' *Te Deumnak* el-énekeltetését; melly az idén *Stokhalomban* már másodszor fog történni. — A' *Südermanlándi* Hertzegtől vezéreltető nagy hajós Seregnek fellyebb említett három hajó-béli kára, öttel pótolta-tolt-ki. — — — A' *Südermanlándi* Hertzeg, más napra ismét rendbe szedvén seregét, magát ujj

probára készítette. — Az Oroszoknak a' Svédekkel Aprilisnek 30-dik napján a' szárazon esett tsatájokban, Orosz Generál' Hertzeg *Anhalt Bergburgnak* egyik lábát az ágyu-gollyobis el-hordván, midőn a' tsatázó-hellytől nem megszűze a' Kamarás-szolga, ja, és egy Seb-gyogyító az ő sebjével bajlódnának, mind kettőt egy ágyu gollyóbis egyszeriben megölte, és így a' Hertzeg a' mezőbe tsak magára segittség nélkül hagyatván, más nap vérében fetrengve halva tanáltatott.

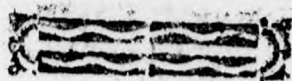
Az *Anglus* és *Spanyol* Udvar között eredett egyenetlenségnek egészízen való fel-gyuladására, vagy le-tsendesedésére, a' Frantzia Udvarnak valamellyik rész iránt való maga meghatározása, igen sokat fog szolgálni. De a' körülállások bajosan engedik ezen Udvarnak ennyire való menetelet. Midőn a' Király a' Nemzeti Gyűléssel, a' Spanyol és Anglus perlekedést és abból Frantzia-ország-ra is háromolható veszedelmét, következés-képpen egy hadi sereg' fel-állitásának szükséges voltát közölte volna, a' Nemzeti Gyűlésnek leg-elsőbb kérdései is ezek valának: — Vallyon a' Királyt illeti, vagy pedig a' Nemzetet az az hatalom, melly-szerint az, valamelly Nemzetnek hadat izenhessen, vagy azzal szövetséget köthessen? — Vallyon vagyon-é helyyes oka a' Spanyolnak vagy az Anglusnak, hogy edgyik a' másikának hadat izennyen, 's ha vagyon, vallyon mellyiknek van igazza? — Vagy talám az egész hadnak indittása nem egyéb, hanem tsak a' Frantzia Nemzeti Gyűlés és a' Nemzetnek azzal egyben köttetett boldogulása ellen köhött

holt praktikája azoknak, a' kik a' Nemzeti Gyűlésnek ezen hadakozás miatt eshető el-ozlását, 's következésképpen minden eddig tett végezéseinek-is félben szakadását ohajtják 's munkálódják.

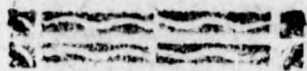
Hogy kinek tulajdona légyen a' hadakozás' kezdésének és a' szövetség-kötésnek hatalma, a' múlt hónapnak 22-dikén a' Nemzeti Gyűlés meg-határozta, és a' következő 10 tikkellyekbe foglalta-bé: „

1.) Az hadakozást és szövetségeket el-intéző hatalom illeti a' Nemzetet. Hadakozás tsak ugy indittathatik, ha azt előbb a' Királyly forma szerint és el-mulhatatlanul, a' Nemzet törvény-adó Fő Tanátsával közölvén és attól jóvá hagyatván, annakutánna magától a' Királytól meg-erősítetik. — 2.) Az Országának rend-tartása-szerint, annak külső bátorságára, julsainak 's birodalmainak oltalmára való vigyázás, a' Királynak adatik-által. A' külső országokra, és a' Politikára, vagy dolgokra néző egyet-értéseket, ügyes-bajos körülállásokat, egyedül tsak ő folytathattya, azoknak folytatásához meg-kivántató személlyeket rendelhet, a' szomszéd tartományokhoz alkalmaztatott hadi-készületeket ő tehet, az hadakozó seregket, valamint a' szározon, ugy a' tengeren is, tettzése szerint ozthattya-el, és ha hadakozás adná magát elő, a' seregnek elejébe szükséges rendet szabhat. — 3.) Az ellenséges dolgoknak kezdetével, vagy pedig ha valamely szövetséges hatalmas-ságot oltalmazni szükséges lészzen, vagy a' Nemzet valami julsát erővel kéntelenítettik oltalmazni: te-
hát

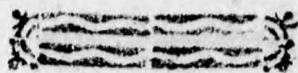
hát ekkor a' Király a' dolgot haladék nélkül adja tudtára a' törvény-adó Tanátsnak, minden indító okokkal edgyütt; és ha a' Tanátsnak abban az időben gyűlése nem lenne, haladék nélkül hivatalosa öszve. — 4.) Tudtára adatván a' dolog a' törvény-adó Tanátsnak, ha az azzal tanálna tartani, hogy az el-kezdett ellenkezés az Uralkodó Ministerjeinek, vagy akár minémü más eszközének vétkes más ellen való támodása volna: tehát a' támodásnak ezen indítója, mint a' Nemzet méltósága ellen vétkezett bűnös, üldöztesék: mert a' Nemzeti Gyűlés közönségesen ki-hirdeti, hogy tökéletesen le-mond arról, hogy valaha valamit más-ol el-foglallyon; és a' maga hatalmát, valamelly nép' szabadságának el-nyomására soha-is fordítani nem fogja. — 5.) Ha a' Nemzeti törvény-adó Tanáts, meg-értvén a' dolgot, azt végezi, hogy hadakozás kezdődjék: tehát az Uralkodó tartozni fog, az ellenkezéseknek el-kerülésére és ellene állására, illendő rendeléseket tenni, a' mellynek el-halasztásáról a' Ministerek fognak számolni. — 6.) A' Törvény-adó Tanáts, hadakozás alkalmatosságával nyullytani fogja a' gyűlésnek idejét, és nyugalomra a' hadakozásnak ideje alatt ki-nem öszlik. — 7.) A' hadakozásnak ki-hirdettetése a' következő szókkal tétetik-meg: — *A' Király' részéről, a' Nemzetnek nevében.* — 8.) Az hadakozásnak egész ideje alatt mindenkor járulhat a' törvény-adó Tanáts az Uralkodóhoz azért, hogy ő a' békeségnek meg-szerzésében munkálódjék. — 9.) A' Királynak hatalmában fog állani, hogy az ország

Rend-

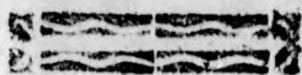
Rendjeinek jóvára tzelezó békeféség-fzövettség és ke-
reskedés-béli 's egyébb-féle edgyezéseket kölsön, és
nevét azoknak alája írja : de ezen edgyezéseknak
mind a-dig erejek ne lehelsen, valameddig a' tör-
vény-adó Tanátstól meg-nem erőfsittetnek. — 10.)
A' hadakozás végével, meg-határozván a' törvény-
adó Tanáts egy bizonyos időt, mely alatt a' rend
kivül való katonáknak el-kelletik ofzlani, és a' ha-
di-népnek békeféség-béli lábra kell állittatni, ezen az
időn túl nem lészen szabad az el-ofzlándó katonák-
nak földot adni: mellyet ha a' Minifterek másként
tselekednének, ugy fognának meg-büntettetni, mint
a' Nemzet' méltosága ellen vétkezett bűnösök. Az
erre való vigyázásra a' Nemzetnek különös ki-ren-
deltettyei lésznek. „

Lüttik és Belgium. — Hogy az Auszriai Bel-
giumról-is az idegen országi hírek között irunk,
nem tsudálkozhatik senki rajta, ha meg-gondollya
azt, hogy ez éppen olyan véres és mérges hadat
folytat az Auszriai Házzal, valamint a' Török vagy
akár-mellyik ellenség. Az Auszriaiak mind szeren-
tsések vóltanak ellenek még a' múlt hón. 26-dik nap-
ján-is. A' Belgák 48 óra alatt 9 helyen verettének
vólt meg, u. m. *Heurénál*, *Hognénál*, *Rochéfortnál*
kétszer, *Mirvártnál*, *Búrénál*, *Longprénál*, *Emtincé-
nénál*, és *Beauringnál*. Mennyire ment minden vesz-
tések a' *Belgáknak* a' meg-nevezett napig, még nem
tudjuk. Májusnak 27-dikéről egy tudósittás érke-
zett, melly szerint a' szerentse akkor láttatott vól-
na egy kevésbé hátat fordítottani az Auszriaiak-
nak, és hogy *Schönfeld* tsak tettetésből szaladott
vólna

vólna meg a' Namuri kapukban esett szerentsétlen tsata után, azért: hogy az Auftriaikat maga után tsalván törbe kerittse. A' minthogy üzetvén is egy darabig az ő serge a' miéinkektől, ezek egyfzer egy tsalfa föld töltésre akadtanak, mellyből midn nem is vélték vólna igen kemény tűz adato réájok, és az által el-szélesztetvén el-vesztettének 2300-at magok közzül, és, 1 Obesterek 10 Tisztek pedig el fogattattak. Ha ez igaz lenne, nem vólna örvendetes hir: de még eddig nem tsak bizonytalan, hanem első tekintettel tsak költeménynek-is tettzik lenni. Meg-fojuk tudni. A' Bétsből ellenek indulandó ágyuk béli 's egyéb-féle hadi készület ellenkező parantsolatot kapott. — A' Német Brodalomnak Sergej, mellyek a' *Lüttikhi* Püspöki Fejedelem ügyének igazságát ezen Fejedelemségben fegyverrel akarják meg-mutatni, *Bilsen* nevü városból, a' mellyet a' Lüttikhiektől el foglaltanak vala, ismét viszsa takarodtanak *Mafeykhez*, az hól magokhoz több sergeket-is várván, ujj erővel fognak ismét, ha szükséges lészén, elébb nyomulni. — Kevés idő múlva a' nevezetesebb történeket ezen két tartományokból fogjuk hallani: kivált minthogy már a' Belgák ellen ezen hónapnak elején a' több segittő sergeken kívül a' *Wurmzer* és *Eszterházi* Húszár is meg érkeztének.

Meg-jobbittás — Pest Vármegyéből a' N. M. K. Test-örző Urak közzé, nem *Ordody* hanem *Onody* Ur rendeltetett.

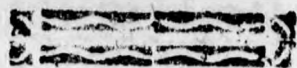

Az alóll meg-nevezett Tisztelendő Ur, a' következendő *Hir-adást* kívánta általunk szóról szóra közönségessé tétetni. — Vagyon nálam, N. *Zemplin* Varmegyében hajdan lakozó *Medvész* nevezetű Ns. Familiának adatott Nemes Levele; mellynek nem tsak a' függő petsétje; épen és minden sérelem nélkül meg-vagyon; hanem az írása is kezdetől fogva mind végiglen meg-olvasható. A' kinek vólta szüksége réá, nállam keresse, és a' Magyar Kurirnak, ezen dologról való jelentést megjutalmazni, 's akár millyen dologgal 's ajándékkal viszfzontaglani el-ne mulassa. — Írám Szakóltzán, Pünköft' Havának 28-dik napján, 1790-dik Eszten-dőben. — *Lautsek Márton*, Augústána vallásón lévő Szent Gyülekezetnek Lelki Pásztorá. m. k.

Tudósítás.

Strohmayer könyves bôltyaiban *Pesten*; *Budán* és *Kafsán* következendô titulusú hasznos könyv-is tanálatik a' többek között: *Thomas Morus*, olim *Angliæ Cancellarius Iuvenem Principem docet*; quid facto opus sit, ut sceptro admovendus sibi gloriam; salutem Regno, subditis felicitatem pariat. Nem kételkedünk hogy kedvet fog nyerni a' világ előtt.

Költ Bétsben 11-dik Juniúsbán 1790.

dula tétetek nyomtatásban az egész 2 Városban közönségsé

Die Decima Junii

Celebratur Budæ in Domo Regnicolari Sessio prima Diætalîs Excelſorum Procerum, hora media decima matutina — Inclitorum vero Statuum, & Ordinum hora nona æque matutina. — az az — „Juniusnak 10 dikén fog tartatni Budán az Ország' Házában az első Tanats' széke — a' Haza főbb Elöljáróinak és Mágnásainak reggeli 10-ed fél órakor, a' N. Státusoknak és rendeknek pedig reggeli 9 órakor ugyan azon napon. — Mas napra virradolag hát, a' már meg-nevezett órákon öfzve-gyülenek az Ország' főbb főbb rendjei és a' Státusok. A' Katedrále Templomtól fogva egészfen az Ország' házáig deszkából valának az utzák meg-pádimento-mozva; 2 felöll a' Budai Polgári lovas és gyalog katonaság áll vala fegyveres parádében, hogy az Ország gyülésének annál bátrabb út adattatnek a' Templomba való menetelre. A' Státusok és Rendek mint egy 11 óráig ülenek széket az Ország' házában, hol — 11 órakor meg-indulának szép rendel Magyar öltözetben, egy néhány Ns. Bandériáknak paripán, musika szónál lett parádérozások mellett, bé-menének a' Templomba, hol a' Kárd. Primás Ur ö Eminentziája forgolódván a' Sz. Oltár körül, kinek a' *Váti* és *Péti* Püspökök szolgálnak vala, a' *Veni Sanctét* 's t. el-éneklék. Jobb-kéz felől a' Templomban ülenek vala a' Püspökök életek' esztendejének rangja-szerint, bal-kézre pedig a' Mágnások, a' magok hivataljoknak rangja szerint — a' hátulsóbb székekben jobbról a' Papi, balról a' Követtségben lévő Státusok. — A' ki itt jelen nem vólt, és Magyar-ország' Gyülését soha nem látott, az erről a' pompáról még tsak álmodni sem tud, melly itt esett, és az a' N. Magyar Nemzetet nem esméri. Minden itt meg-jelent N. Bandériumokat, mellyeknél edgyik Europai Fejedelemnek Testőrző ferge sem szebb, el-halgatván, tsak a' Ns. Bihar

Vármegyei Bandériumát említem, melly itt egész parádében jelen volt. Ezen N. Bandériának arany paszamántos veres nadrága és dalmánnya arannyas övvel, zöld rókatorkas mentéje arannyal palinkára vetve, ezüst szálók közé foglalt Kótsok tollas Kalpagja; arany paszamántos nyereg takarója, aranyos zöld tarfolja — a' Nemes ifjuságnak színe és szépe — mindenikének jó paripája — tanult bölts vezére 's t. — Egy szóval, a' többi N. Bandériák közt ezen N. Bihar Vármegyei Bandéria-is ugy kimutotta magát, hogy az ezt nyomba követő irigység, hol sárga, hól zöld szívre változva kéntelenített meg-vallani, hogy ha ezen Bandérium valamely hatalmas Fejedelemnek, már sok esztendőktől fogva gyakorlott, Test örző, vállogatott személyekből álló seregé volna, sem a' rendes lovan való fordulásokra, sem a' Legényekre, sem a' köntösre nézve szebb nem lehetne. Ezeknek Vezérek csak azt kiáltotta: vigyázz! és midőn a' 2-dik vezérlő szót mondotta, már akkor a' 8-os sor most 3-ra, majd 2-re olly sebességgel és jó rendel változott, hogy a' leg jobb gyakorlott katonáktól sok lett volna — bámúlt a' jelen lévő sokoság — mire szülte a' Magyar a' Természet. — Itt Pesten és Budán alkalmasint vagyon mint egy 6000-rig való Bandériumbéli Nemesség lovan *Uniformában*. — A' N. Szabólts Vármegye Bandériumát a' ki megtekinti azt vélné, hogy ezek mind a' Nagy Sándor Attyának *Fulep* Királynak próbált vitézi. Sok öszibe elegyedett nagy és tehetős Urak vagynak ezen N. Bandériumban, kik mind tulajdon költségeken vagynak itten, és mint meg-élemedett bölts férfiak, az ifjabbakat is ugy igazgatják, hogy mindeniknek erköltsi maga viselését csak egy tanult Frantzia Dámától várhatóad. Edgy egy *Márs*, 's edgy egy *Kátó* néz ki sokoknak ezek közzül szemekből — és még eddig Pesten és Budán a' Nemes Bandériák közzül mindenik ugy viselte magát, hogy az itt lévő idegen nemzetbéliektől-is betsültetnek. Boldog Isten! bár csak mind végig így menne! — A' Szala Vár-

megyei T. Vitze-Ispány *Japrai Spiffsich* Urnak va-
gyon, azon Ns. Vármegye Bandériájában egy 13
esztendő *Antal* nevű fia, ki egy kis szürke Török
Paripán olly jelesen viseli magát, hogy mindenek
nagy érzékenységgel nézik; midőn ezen, testére néz-
ve nevetlen, de mindenre rá született ifjat a' Ban-
dérium sorjában a' meg-élemedett Férfiak között
szemlélik. — A' tegnapi Kerületbéli Ország gyülé-
sében láték egy nagy Pap Urat ösziben elegyedett
igen szép bajuszszal. Minthogy arany lántz vala
nyakában, kérdem kitsoda? mondják, hogy a'
Nyitrai Præpost *Csák* Ur. Tsak el-bámulék, 's hát
a' több fő Papok miért nem viselhetnének bajusz-
szat, nemzetjek díszére? gondolám magomban.

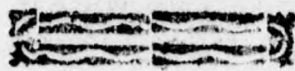
Pest Juniusnak 7-dikén. A' Pesthi Seminárium,
vagy magyarafobban a' Pesti tanuló Nevendék
Papok a' múlt Vasárnap a' Fels. Hellytartó Ta-
nátstól olly rendelést vettek vala, hogy bomlja-
nak-el; el-is bomlottanak és ki-ki a' maga Püspök-
jéhez vissza tért, az Erdélyiek Erdélybe, 's a'
többi oda, a' hova tartoztanak. Ezen Rendeles-
ben tsak a' vala: hogy a' további rendelélig; de
mivel az is ezen rendelésben vala, hogy a' Püspö-
köknek a' magok Nevendék Papjaik Izámokra a-
dott asztali 's más készületeik vissza adassanak;
ugy ítélnék sokon, hogy ezen Seminárium többé
ide vissza nem jő, hanem, mint ez előtt vólt,
mindenik Püspök maga fogja ezután a' maga ne-
vendékeit nevelni és taníttatni. — Ezek a' sok Püf-
pökségekből atyafiságosan edgyütt tanúlt ifjú Pa-
pok mely érzékenységgel vóltanak légyen-el egymás-
tól emlékezetre méltó!

Budán és Pesten közönséges hir, hogy Nyitra,
a' Tiszán túl lévő 's más több N. Vármegyék-is
olly rendeléssel botsátották volna-el az Ország-gyü-
lésére a' magok Biztos-Követjeiket, hogy edgy is
ezek közzül valakinek ingyen asztalához ülni meg-
ne próbálja; a' honnan ezeknek élelmekre anoyi
minden napi fizetést-is rendeltének, hogy azzal be-
tsületesen ki-érjék; — — —

Minthogy az Ország' Közönséges gyűlései még 11-dikben kezdődnek, tehát még nagyobb dolgokról igen keveset tudunk — adjon Isten edgyességet és álhatatos Hazafiui edgyező szívet a' Státuloknak. De oh fájdalom! Azok a' vallásbéli ellenkezések a' Keresztényeknek, mely miatt már több vér omlott, több Országok és Nemzetek pusztultanak el, mint a' kard, éhség és Pestis által — már is ez az a' — bártsak e' ne lenne már valahára az a' gát, melly a' Nemzet, Haza és Király boldogságára folyó viznek árkát feneklené — de jaj! oh fájdalom! adjon Isten belső tsendességet, edgyességet!!! erre van leg-nagyobb szükségünk.

Ezt olvasom egy halhatatlan Férfiúnak Könyvéből: — „ Rettenetes, de tagadhatatlan igazság az, hogy a' Keresztény vallásból származott ellenkezések, sokkal többet rontottak, pusztítottak, mint akár melly hadak és más Közönséges tsapások, és hogy azon vér, mely sok századoktól fogva folyt, nem más kezek által ontott, hanem a' békeesség' Istenét hordozó kezek által. Ezen dühösség a' Pogányoknál esmeretlen vala; kik noha ugyan a' földöt fetétséggel boríták, azt mindazonáltal tsak az okatlan állatok vérével festék — egyedül tsak a' Keresztényi vallásnak némelly éretlen gyümöltse a' Hazafiak között való had és vér-ontás. Jól lehet a' 'Sidók és némely Pogányok ember vérel-is áldoztanak; de ez tsak ugyan közönséges Polgári vérontásra soha nem változott. A' Pogány allás áll vala tsupán tsak erköltsi tudományból és némely inneplésekből; mellyek mivel minden Nemzetekkel közönségesek, és semmi Dogmát magokban nem foglaltak, semmi vér ontást nem okoztanak. „

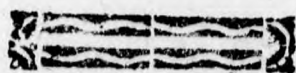
Angliából és Frantzia-országból is némely nagy Férfiak érkeztenek meg már, a' többi között, Budára; nevezetesen Londonból egy Parlamentombéli fő

fő Tanáts. Ur vagyon itten; kiről fokon fokot beszéllenek.

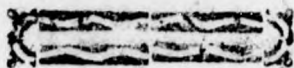
A' régi képzelt Tudósoknak egy böltsefséget tanító Oskolájokról emlékezem, hól hajdon azt disputálják vala: hogy vallyon a' Bolha köjközik-é, vagy tolylik? Ha köjközik, hányot egyfzerre? ha tojik, meddig kotolja tojását? Pesten most festik a' Duna hidjának karfáit — hoszszas vetélkedés támoda felette; vallyon mitsodás szinekre felsék, feketével elegy sárgáraé, vagy más színre? végre fehérre és veresre festék. Midön a' karfák külső színről vetélkednének — vigyázzunk! ne hogy a' festett karfát tartó hajó el-merüljön!!! A' belén, és nem a' külső haján kellene a' dolognak rágódni.

Nagy Enyed 3-dik Junii. — Köztünk még eddig elé az Őszi vetések jó reménységet mutatnak a' munkás embernek; de nagyon félünk hogy ha még is nem lesz első, a' szemzés se a' rosbán, se a' búzában tökéletességre nem mehet. A' tavaszi vetés gyengébb, a' már régen tartó szároztság miatt. A' Szöllökben-is igen szomorúan létálnak az öreg Enyedi Silénusok, mert nagyon félnek attól, hogy az idén a' vízbe halnak: sőt még Károlyvár körül-is, az ugy nevezett Hegy-allyán kevés termést reméllenek, a' mint ezt bizonyíthatják azon rákászó Ifjak, kik az el-múlt héten egy bor nem léte miatt előre meg-szomorodott kupri ravas, Factiosus' Czelnai Tisztartótól, 7 Rákot, és 1 Békát, egy veder boran vettek-meg.

Budáról egy érdemes Ur 's Jó-akarónk így tudósít. — „A' Mohátsi veszedelem után sokára, úgy mint az 1541-dik esztendőben, a' midőn Ifju *Zápolya* János uralkodása alatt, Magyar-ország Erdély országától el-szakasztatott, akkor a' két Fejedelmek között lett békeességre nézve, Magyar-országtól, Bihar, Máramaros, Közép-Szolnak, Kraszna, Vármegyék Erdély-országához foglaltatván, attól fogva egész *Fels. Leopoldus* Tsászárnak idejéig oda szolgáltak. Azon el-follyt idők alatt pedig Erdély országa Fejedelmek által igazgattatván, azok között *Botskai* István Fejedelem az oda kaptsolt N. Bihar Vármegyében lévő ezen Hellységeket, u. m. *Szalontát, Ürögd, Szent Márton, Tamási, Harsány, Körösfzeg, Komádi, Nekérd, Sas, Régén, Felegyháza, Bagamér, Mike-Pircs, Bagoss, Konyár, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Kaba, Sáránd, Tépe* Hellységeket, az 1604-dik esztendőben Hajdu szabadsággal meg-ajándékozta, meg-nemefesítte, a' mint *ex Approbatis Constitutionibus Transylvanicis Partis 3^{ae} Titulo 86. Art. 1°* bizonyos.

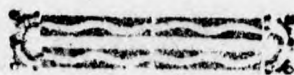
Ezen szabadságban, mind azután következett Fejedelmek, nevezetesen pedig *Bethlen* Gábor, és 1-ső *Rákótzai* György, mind pedig az Erdély-országi Fejedelemség meg-szünvén, *F. Leopoldus* Tsászár az 1691-dik esztendőben ki-adott Diplómájában, meg-erősítette, *Confirmatio*ja után-is az egész fent irt 20 Hellységek ezen Századnak elejéig u. m. az 1702-dik esztendőig, és így a *Tempore Impe-rationis* számlálván egészfzen 98-dik esztendeig, mindenkor fegyverrel szolgáltak, akkor pedig u. m. 1702-dik esztendőben 9 Hellységek *Deretske, Kaba, Felegyháza, Konyár, Berettyó-Ujfalu, Sáránd, Bagoss, Sas, Komadi* a' Királyi *Fiscális* által a' Kamara részre el-foglaltatván, azon Kamara által, ugyan azon esztendőben a' nagy méltóságú *Eszterházy* Hertzegi Háznak zálogban által adattattak, a' többek pedig azokon-kivül némellyek más Privátus Uraknak számokra, edgyik elébb, másik utóbb, u. m. némellyek 30 's 40 esztendőkkel-is később, fegy-

fegyveres katonák által, és más útonn el-foglaltat-
tak, és azolta mind ez ideig majd szintén jobbá-
gyi állapotban tartattak. Minthogy pediglen mos-
tan uralkodó Fejedelmünk II-dik *Leopold* Király ő
Felsége Magyar országnak, hozzája küldött Páten-
sében, minden szabadságait, Privilegiumait vissza-
adni kívánnya: arra nézve az egész Haza kapván
ezen meg betsülhetetlen Kintsen, mindenek, azok
között ezen fent irt Hellységek is, a' magok Haj-
dúi szabadságoknak vissza-állittatásában munká-
lódnak, mellynek meg nyerésére 's munkálódására
a' mostan bé-állott Ország gyűlésére bizonyos De-
putátusaitat küldötték, kik a' T. N. Státusoknak
meg-edgyezésekből, 's segittségek által szabadságok-
nak mint a' mellyet sem *per Notam*, sem *per De-
fectum* el-nem vesztettek vissza állittatását serényen
munkálodják, u. m. *Kábai* lakoss és Ord. Notárius
N. *Haraszki* István, *Felegyházi* Ord. Notárius *Berza*
János, és *Berettyői Ujjfalusi* Ord. Notárius *Técsői*
Kegyes István Urak.

Buda 5-dik *Juni*. — „ A' Tiszán túl és in-
nen lévő Vármegyék' Követjeinek 5-dik Juniusban
tartatott egymás tzélját közlő gyűlése, melly Juni-
usnak 7-dikén a' maga gondolatit közlőtte a' Du-
nán túl és innen lévő Vármegyék' gyűlésével, és
edgyütt lett meg-edgyezésekből, Deputazio által
tudtára adta a' Követtségbe ki-rendelt Státus, az
Ország-Birájának és a' Personális Ur ő Excellen-
tziájoknak, hogy *modo provisorio*, és *interimialiter*
Prélidiumok alá egybe fognak gyűlni, és *Credentio-
nalisokat*-is ő Excellentziájoknak fogják most elsőb-
ben bé mutatni — de réselváltják — hogy — lokat
— lokat — még többet réselváltak a' Meg-bizott Kö-
nek Státusai.

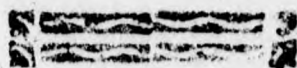
Gróf *Károlinál* minden nap 50 Követek szá-
mára terítettik asztal. — A' Tiszán túl *Csongrád*,
Csanád, *Békés* és több Vármegyékben a' leg-na-
gyobb szározság uralkodik. Az itt folyó Tisza és
Körös vizei ki-száradtak, és a' fa hordás ezeken
a' vizeken egészízen meg-szünt. — Ő Felsége *Bat-
tyány*

tyány Antal és *Erdödy* Károly Gróf ö Nagyságokat K. Hellytartó Tanács-béli Titoknokoknak rendelni méltóztatott.

Debretzen 5-dik Jun. — A' mihez mostanában Debretzen K. Várofsának szerentséje vólt, már azt a' két Magyar Haza előtt felejdékenségben hagyni, tetemes véteknek állittanám. Vegye azért az Ur az egész dolgot rövid summában. Juniusnak 2-dik napján reggeli 9 órakor a' T. Ns. Szathmár Vármegyének Bandériuma, Gróf *Károlyi* Josef ö Nagyságának vezérlése alatt, trombiták' harsogáfi, 's tárogató sípok' verselési között Városunkba érkeze. A' kik Debretzennek nagyságát, és népes vóltát tudják, képzelhetik magoknak, melly számos nézői valának ezen már előre várt Nemes Seregnek, a' midön szép rendben a' Városnak piatz utzáján a' Nemes Tanátstól el-rendelt szállás-felé serény vérü Paripájokon hántatták magokat. Itt Uri szemellyekhez illő szobákban helyhezsettetvén, két Palotában Uri módon el-készült dél-ebéddel megvendégeltettek. Dél után hivatalosok lévén, a' Ref. Kolégyiomba menének Nagyságos Vezérekkel edgyütt; holott a' tanuló Ifjaktól, Tisztekhez alkalmaztatott summáju, ékes Magyar egyező énekléssel tiszteltettek. A' napnak le-nyugta után tisztefséges tántz adattatott. Következendő nap', melly a' Katholikus Keresztyénknél Ur, vagy-is, az Oltári Szentség különös imádására rendeltetett napnan keveztetik, meg jelent ezen Ns. Sereg a' T. Piárista Szerzetes Papoknak gondvifelések alatt lévő Parokiális Templomban a' Bandériumnak tisztes öltözetében. Holott az énekkel tartott Sz. Aldozat alatt mind végig meg-maradott, az úton pedig az az ugy nevezett Processio alatt, tizen négyen közülök ki vont kardokkal a' Szentség mellett jártanak, a' többiek a' Szentség, 's Vezérjek után szép rendben mentenek. Ez nap hivatalos vala Gróf *Károlyi* ö Nagysága más két Gróf Tiszt társaival edgyütt ebédre, nem tsak a' T. Piárista Szerzetes Papokhoz, hanem más Uri házakhoz-is, de mint

ok os

okos Vezér, mindnyájokat meg-követvén, most is tsak a' Várostól meg-terítettett asztalhoz üle kedves Magyar vitézeivel edgyütt. Az est-hajnal-tsillag ismét tántzal kínálá-meg a' Vitézeket, kik-is megmutaták, hogy a' Magyar, valamint más egyéb dolgokban, ugy a' tántzban-is fokot győző. Más nap, az az 4-dikben reggeli 4 órakor útjoknak folytatásához kezdetek, meg-köszömvén előbbször a' Városnak emberséges jó-tételét illy fel-kiáltással: *Éllyen a' Nemes Debretzen Várossa! Éllyen annak Nemes Tanáttsa!* Ezen N. Seregnék száma a' Tiszt Urakkal együtt 43-ra mégyen. Öltözete a' következendő: setét kék mente és nadrág, veress dolmány, mind gazdag arany készülettel. A' mentéjek prémje rókatorok. Tsizmájok, kalpagjok, pantallérjok veress; az övek setét kék arany által-kötéssel. Tarsollyok veress, mellyen a' Magyar Koronának tzime láttzatik. Háti bőrök párdutz. Paripájiknak tzafrangja veress arany palzamántal meg környékezett. Illy öltözetekben ha tsak tekinted ezen Nemes Vitézeket, *Bellonának* fiait látod ő benne; ha pedig velek beszélsz 's társolkodsz-is, ugy találod, hogy szelidségek' 's emberséges magok viseletekre nézve, a' Kegy szüzekkel egy emlőt szoptanak. Rend-tartások és fényitékek egészlen hadi, ki-vévén azon büntetések, mellyek a' Nemes személlyek' méltóságával ellenkeznek. Mindazokra pedig köz-akarattal 's egyezéssel kötelezték magokat. Ezen Nemes Seregben a' fellyebb meg-irtt Nagyságos Vezéren kívül, még két Nagyságos Gróf Urak vagynak, ugy mint Gróf *Stáhremberg* N. Fő-Kapitány, és Gróf *Haller* Pál, All-Kapitány.

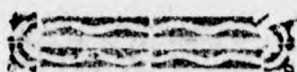
Ugyan azon színü dologról, Debretzenből, 5-dik Jun. — Follyó hónapnak 2-dik napján reggeli 9 óra tájba bé-érkezett ide a' Szathmár Vármegyei Nemes Banda, Mélt. Gr. *Károlyi* Josef Ur ő Nagysága vezérlése alatt, noha ugyan a' *Csapó* uttzai kapun, avagy *Szent Annain* lett volna egyenes, 's közelebb való bé-jöveletek, mindazonáltal kerültek a' Várad uttzai kapura, 's végig jöttek a' piatzon, 's ugy

's ugy a' Város háza mellett el-fordulván, mentek Czegléd utzára az ugy neveztetett Komáromi házhoz, 's minnyájan Vezéreket oda kísérvén, a' ki rendeltetett szállására onnét ment-el ki-ki; az emlitett Komáromi házban pedig Gr. *Károlyi* Josef, *Stáhremberg*, és *Haller* Ur ő Nagyságok maradtanak. Szinte akkor, mikor ezen Nemes Sereg bé-érkezett Tanáts-gyűlés volt, azért-is a' közönséges Gyűlésből a' Magistrátus Deputátusokat küldött Gróf *Károlyinak*, 's a' Nemes Seregnek köszöntésére, kik még addig a' Komáromi házhoz értek, miglen az egész Sereg egybe vólt.

Más nap a' nagy Misére a' Gróf az egész se-
reggel meg-jelent, 's mikor a' Processio (mert ezen nap, Ur napja vala) el-indult, a' Baldachinum mel-
lé két-felöll hat-hat ifju állott ezen Nemes Sereg-
ből, 's ki-vont kardal ment a' Szentség mellett, 's
minden Oltárnál meg-tette a' Parádét; a' többiek
pedig rendbe utánna mentek a' Baldachinumnak.
Ezek minnyáján ugy viselték magokat, mint a' jól
ki-pallérozott katonák.

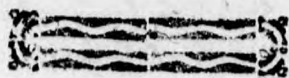
Gróf *Károlyinak* tisztelésére a' Városnak szi-
ne mondhatom, mind meg-jelent. Ezen ifju Gróf
minnyájokat tettzhető szivefséggel látta, midőn szá-
mosabban jelentek-meg előtte, mindenikhez egy
formán nyájasan szóllott, 's annyira le-erészkedett,
hogy azoknak láttatott kedvét keresni, a' kik hoz-
zája járultak. A' midőn pedig el-ment, különösen
köszöntette a' Tanátsot a' Ns. Sereg iránt tett jó
rendelésért. Itt azért azt mondják: *Vivat Gróf*
Károlyi Josef, tartson-meg minket grátziájába.

Következendők a' Debretzeni ujjantán valósz-
tatott Nemes Városi Tanáts Urak. — Biró,
Szombati István. — Sénátorok, *Mészana* Sándor,
Mihályházi Jonás, *Hatvani* Mihály, *Vadászi* László,
Petroczy Ignácz, *Kusmits* Josef, *Domokos* Imre,
Simonfy Sámuel, *Dömsödi* Sámuel, *Tikos* István,
Mihályfalvi István, *Sáray* István. — Ord. Notár
Böszörményi Pál. — V. Notár. *Komáromi* György,
és *Kászonyi* János. — Registrátor, *Rakovszky*
Dá.

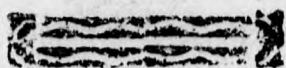
Dániel. — *Fiskálisok, Gerendási, és Koss Josef* —
Urak.

Béts. — A' F. Királyi Familia a' jelen való időben nagy meg-elegedéfi szerez a' Bétsi népnek azzal, hogy magát, hol az *Augartenben*, hol pedig a' *Práterben* köztök láttatván, nem tsak a' Nagyoktól a' Palotákban, hanem közönségesen mindenektől ismértetni kíván. A' nagyobb 5 Hertzegek a' szép napokon többnyire ujjulásokat abban tanállyák-fel, hogy a' *Práterig* vagy *Augartenig* kikotsizván a' szekerekről le-szállanak, és a' sokaság között gyalog sétálnak. — *Sándor Leopold* a' Húszár Regementnek tulajdonosza minden Testvéreinél jóval magofsabb, kellemetes tekintetü ember: kire minden, nyughatatlansággal várokozik, hogy a' gyász ideje el-telvén Húszár öltözetben szemlélhesse. — A' *Kárlovitzi* fő Püspök és a' Budai Görög Püspök Urakkal edgyütt nem az *Ujpalánkai*, mert ott Püspök lints, hanem az *Ujj-Vidéki* (Nájsattzi) Görög Püspök Ur vala a' napokban a' Király eleibe botsáttatva. Meg-lehet vallani, hogy ezek elég emberséggel fogadtatnak Bétsbe, nem tsak a' Királytól pedig, kinek külömben-is természeti tulajdonsága az alaton forsuakhoz, ugy mint a' nagyokhoz való le-botsátkozás, hanem a' Bétsi néptől-is, melly ritka embernek szokott köszönni, de ezek előtt sokat láttam hogy meg-emelítette kalapját: azt nem tudom belső tiszteletből esik-é ez a' nagy tisztelet, vagy külsőből; azt láttyuk, hogy formájára nézve ugy néz-ki mindenik, mint egy egy Nap-keleti Papi Fejedelem. Azt magunknak volt tegnap szerentsénk szemlelni, hogy a' F. Királyné *Ferentz* Hertzeggel az *Augartenben* sétálván és egy helyen őket előll tanálván, hozzájok mentenek és velek illendő le botsátkozással beszélgette-
nek. — — — — —
— — — — —
— — — — —

A' hadi dolgokról keveset irhatunk most. — Serviában egészzen halgatás vagyon. Két felölről u. m. Oláh és Horváth-ország felöll tsak a' készületeket halljuk. A' hírek között a' leg-nevezetesebb az, a' mi leg-hirtelenebb indúlt, hogy a' békelesség iránt edgyező gyűlés *Breszloba* fogna halodék nélkül kezdődni: sőt erősitik, hogy Gróf *Kobentzel* ide már tegnap el-is indult volna. A' Természet-is láttatik már kényszeríteni a' hadakozó népeket az edgyezésre: mind *Tseh-ország*ból, mind pedig a' Magyar-orzági tábortól szüntelen érkezik a' Hadi-Kantzelláriához, az eleségnek a' szározság által okoztatott szüksége iránt való panaszos tudósítás. — *Helvétzia* 6-ezer erős hadi ifjakat ajánlott *Leopoldnak* földra: a' Király meg-köszönte szivelességeket, de nem vette elajánlásokat. *Fridrikh Vilhelm* és *Leopold* személlyes levelezések által mondatnak egy-más között a' közönséges békelesség iránt munkálódnai. — Az-is egy jele lehet a' békelesség közeledésének: hogy a' mint látjuk a' Belgákkal jó móddal fizettetik az *Auszriaiak* a' nyakasságnak az árát: a' nélkül hogy még eddig a' *Pruszuszus* a' mi népünket valahol meg-támodta volna. — Hogy 27-dikén Májusnak az *Auszriaiak* a' *Schönfeld* ravasszága által meg-verettenek volna, kézzel tapogatható hazugság vólt: a' ki tette vólt iránta a' tudósítást, az-is már meg másolta szavát. Sőt igaz az, hogy a' Pátrioták egész *Luxemburgból* ki-verettenek. — Ő Felsége, a' N. M. K. Test-örző Seregnél eddig elé mindeneknek tettzése-szerint 's Királyát hívségesen szolgált Kapitány *Tóti Dotzi* Josef Urat, ugyan ezen N. M. K. Test-örző Seregnél Fő Strázsamesteri tiszttségre emelni méltoztatott.

Svétzia. — Az Orosz hajós seregnak a' *Fridrikhshámi* ki kötő helyben Májusnak 15-dikén lett meg-verettetését, az ujjabban *Stokhalomból* jött tudósítások-is egyezölög erősitik. Ezen meg-veretett Orosz seregnak Vezére a' *Naszszau* Hertzeg: a' ki a' mint tudjuk, mind a' Fekete-tengeren a' Törökök

kök előtt, mind pedig a' Baltikumín a' Svédok előtt, a' múlt elztendőkben esmeretelsé lett volt. Az itt való szerentsétlenségit az Oroszoknak a' mondatik okozottnak lenni, hogy a' Svédok Királya éppen akkor ütött a' ki-kötő helylybe réájok, midőn az ő Vezérjek a' meg-nevezett Hertzeg Sergének egy részét a' hajókról a' szározra ki szállitván, *Anjalában* a' szározra verekedett a' Svédokkal. Ez akár hogy esett, tsak ugyan Máj. 25-dikén meg-érkezett volt már a' Királynak parantsolattya Stokhalomban a' Státushoz, a' *Te Deumnak* egész örömmel való el énekeltetése iránt.

Had Tört. 731 — 732. — A' T. T. Nevendék Papoknak-is meg volt az el-múlt hónapban, mind Pofonban, mind Pesten a' Visgáltatások; 's ahoz képeft el-is oßzlottak már a' Szemináriumbéli futásokat végezett Ifjak, magok Megyeikbe. A' Pesti Szemináriumból ki-kerültek közzül igen nevezetesek: T. T. *Beke, Rádlinger, Rosenbacher, László, Mészáros* és *Húszár* Urak. A' *Pofonyi* Szemináriumból kiváltképpen való ditsérettel mentek - ki: T. T. *Török Gábor, és Fehér György* Urak.

De meg érdemlik a' következendők-is, hogy, mind igaz szivü Magyarságokra, mind jó erköltseikre, mind a' Tudományokban tett szép elő menetekre nézve, név-szerint emlittésenek; úgy-mint: Az Elztergomi Megyéből: *Borbély Mihály, Chalupkai Ferentz, Fribaisz Ignázt, Gergye János, Kis András, Korbélyi János, Linter János, Zelenák Josef.* A' Fejérváriból: *Pásztori György.* A' Győriből: *Pivarits Ferentz, Simon 'Sigmund, Tóth Mihály, Varga János.* A' Pétsiből: *Bertalan György, Iurnits László, Kis János, Lukáts György, Mészáros Ferentz, Rákos János.* A' Rozsnyóiból: *Köszeghi Pál, Szendrei János, Tindira Josef.* A' Szombathellyiből: *Bodó Josef, Csergits Simon, Csitsai János, Magyar György, Pozsonyi Ferentz, Vintze Antal.* A' Vátziból: *Baranyai István.* A' Velzprémiből: *Bertalan Ferentz, Matovits János, Szabó Mihály, Zsemberi Imre, és Szalai István* Urak.

Urak. — A' *Bétsi* Szemináriumából, az itt alább következő T. T. Ifjak vettek bútsát, 's indultak vissza közelébb édes Hazánk kebelébe, minekutána Nevendék Papi állapotvoknak 5-dik esztendőjét bizonyított halzonnal töltötték volna-el az említett Szemináriumban — ugymint a' *Rozsnyoi* Megyéből: T. *Gál* Ferentz Ur, kinek hathatos ékelségű Magyarsággal készült építő tanításait vólt egy néhány ízben szerentsénk az ide való Magyar Szentegyházban gyönyörködve hallani. — — Az Egriből: *Povolnyi* Josef Ur, ki jóllehet nem született Magyar: annyira vitte mindazonáttal, még az itt-is különös szorgalmatossággal folytatott gyakorlás által Nemzeti Nyelvünket, hogy azon, értelmesen, 's egész meg-elégedésig prédikállott. — Az Esztergomiból: *Betzelt* Ferentz; a' *Besztertzeiből*: *Melicher* János; a' *Kalotsaiból*: *Széker* Josef; a' *Munkátsiból*: *Dudinszky* András Urak.

Egy ablakba festett Kánáli madárhoz.

Oh kedves *Kánálím*! sorfod millyen balra

Eszt, hogy festettél ezen tsekély falra.

Hízem Uri madár lévén, Palotára

Illenél; nem szegény Koldusnak falára.

Vagy talám azt mondod; azzal nem hibázol;

Hogy Téged egy Fattyu keze ide mázol.

Tudod kis *Kánálím* képed az a' kába

Miért felietette Kumiz ablakába?

Azért, hogy Tégedet meg nem szerezhett;

Két vagy három garast mert ki nem tehetett.

Hogy bár tsak képedbe Téged szemlélhessen,

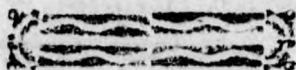
'S Uri gustufsának így meg-felelhessen.

Már Téged az Urak azért meg-vetettek;

Hogy ez alávaló ablakba festettek?

Vagy meg; vagy nem; meg, ha sorfok meg-gondolják,

Nem pedig, ha tsak a' képedet fontolják.

Ne fély, mert bal sorfod senki sem akarja,
 Találkozik a' ki képed le-vakarja.
 Már *Kánálim* néked étel-is kellene,
 Koldus Gazdád ha nem mondana ellene;
 És hogy jól szolj, Torkod szükség nádmez szállya:
 De nagy Doktor Gazdád 's azt Controvertállya;
 Mivel meg-üresült szép Sellyem erszénnye —
 Száját, bé-kótsolta a' szegénység szennye:
 Szánnya kis *Kánálim* sorfod minden Lélek
 Kiket körülötted tsudálva szemlélek.
 Én magam-is szánom, 's azon nem örülök,
 Nagyobb bizonságul rajtad könyörülök,
 Ugyan-is el-tartlak tsak szüntelen szollyad:
Minden ember! magad a' Gazdámtól ollyad,
Mert szemedbe szépet mutat, de hát megöl,
Mind Scorpio dühös fullánkjával meg öl.

V. S.

Tudósítás.

Adja a° B. Magyar Kurir' Irója *Efzt. Szatsvay* Sándor minden Érdemes Olvasóinak tudtokra, hogy a' jelen lévő Ország-gyűléséről valamit tsak nyomtatásban ki adni valamely nyelven meg-engednek, azt ő a' Kurir mellé ragasztandó különös Leveleiben a' Magyar Hazával és a' Magyar Kurirnak olvasóival közleni el-nem mulatja; még pedig ugyan azon 5 és fél n. for. elő-fizetésért, mellyet a' Magyar Kurirért szoktanaknak fél-esztendőre előre fizetni.

A' kik pedig a' mi Érd. Olvasóink közzül a' jelen való időben Pesten és Budán vagynak, azok a' Kurirért való fizetést Titulusokkal edgyütt, erga recepissé a' Pesti Postán le-tehetik; itt én magam kezemhez vészem.

Költ Bétsben 15-dik Juniusban 1790.

Pestről és Budáról ez úttal majd semmit nem irhatunk; mert az innen jött tudósításaink, nem tudjuk mi okon, a' Postán el-késtének: de a' jövő alkalmatossággal annyival többel fogunk kedveskedni. Az Ország' Gyűlésének minden napi Aktái Magyar nyelven iratnak: de a' Magyarból Déák nyelvre-is fordittatván Déákúl-is ki-adatnak.

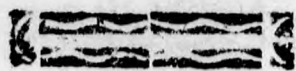
Mindenféle elegyes Tudósítások.

Belgium. — Brüsszel várát többen, mint 35-ezeren, hagyták a' lakók oda. — A' Flándriaiak 10-ezeren nyomúlnak az ő Hazafi Generállýoknak *Vandermersnek*, a' fogságból való meg-szabadíttására *Antverpia* alá. — A' Pátriotáknak mostani 2 nagyobb Úrai *Vandernót* és *Vandjpen*-is keresik magoknak előre a' menedék helyet, az hól, ha a' szükség kívánnya bátorságban maradhasanak: melly végre *Brédába* a' szabad Hollándiának egyik Várofsába, mondatnak magoknak szállást fogadottaknak lenni. — A' Pátriotá Belgák elég nagy számmal vannak: de a' mint az ő Fő Vezéreknek *Schönfeldnek* a' Belga Státushoz bé-küldött panaszzaiból, 's egyéb környülállásokból-is ki-tettzik, Tiszttyeiktől nem függenek. Midőn Pünköst első napján *Ciney-nél* meg-veretvén, el-futottanak, egy *Dirix* nevű Generállýok elejébe ment, és szép szóval kérte őket, hogy térjenek vissza és magoknál sokkal kevesebb számú ellenség előtt; ne-szaladjanak. Amozok a' szép szóra nem hajtván, *Dirix* keményebben kezdte a' dolgot: de meg-fizette az árát; mert 4 Kapitányaival edgyütt azonnal öszve vagdaltatott, és Májusnak 26-dikán a' miénkektől ugyan azon helyen tanáltatott lábánál fogva fel-akasztatva.

II-dik *Leopoldnak* emberi szeretettel 's szánakozással telves szíve egészen ki-tündöklük a' szerenséttlen Belgákhoz való maga viseletéből. Ő Felségsének nagy lelkéről beszéll közelebbről azon irás, melyet az Austr. Belgiumi F. Kormányozók Máj.

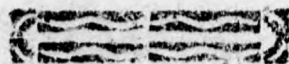

29-dikén F. M. Generál *Benderrel* közlöttének. A' F. Kormányozók dicsérik egész meg - elegendéssel a' Generálnak azon rendeléseit, mellyek szerint a-
latta valóit a' nép között olyan fenyték alatt tar-
tya, hogy leg-kisebb panaszra is alkalmatosság ne
adódjék, kivált *Namur* iránt, hogy azon roszsz vé-
lekedés, mellyet az ellenkezők az Auszriai kato-
nák iránt el-terjesztettek, ismét el törlődjék, és
a' nép vissza édesíthetessék; hogy a' vezérlő
Tisztek, minden alatta-valóknak törvénytelen tse-
lekedeteikről számollyanak, és meg gondollyák,
hogy nem ellenséggel, hanem meg-tsalatott szeren-
tséttlen Polgárokkal vagyon dolgok; hogy mindenek
a' nép között kész pénzel, vagy leg alább bizony-
ság levéllel fizetessenek a' hadi Kassa-ból; hogy min-
den meg-bántó belzéd el kerültessek, és minden ma-
gát ugy viselje, hogy szeretetet és betsületet ér-
demelhesen; különösen dicsértetik ezen irásban a'
Generálnak azon hir-tétele, mellyel a' tétetett kö-
zönségessé, hogy a' Királynak Sergej, nem ugy
mennének *Namurba* mint ellenség, hanem a' rend-
nek és nyugalomnak vissza állittására. — —
—, Mindenek, így szollanak a' F. Kormányozók
még azok a' szerentséttlen környül állások-is, mi-
dön a' Királynak népei a' Belgáktól meg-támod-
tatván, kéntelenítettének az erőt erővel vissza ver-
ni, azt mutattyák, hogy a' Király igen igazság
szerető és jó. Ha szinta a' Királynak Maga ki-
nyilatkoztatása, mellyet mi a' Belgiumi tartomá-
nyokkal közlöttünk vólt, már most ugy nézethet-
nék-is, mintha soha nem lett vólna, mivel töllök tel-
lyességgel meg-vettetett vólt: mindazonáltal tellyes
szándéka még-is a' Királynak az, a' mint azt kö-
zönségesen ki-hirdettetni réánk bizta, hogy minden
tartományokban a' régi rend-tartás állittassék vizs-
sza. „ Utollzor ezen irásban olyan rendeléseket
közlik a' Fels. K. Kormányozók a' fellyebb neve-
zett Generállal, hogy a' Királynak ezen Kegyel-
mes szándékjai iránt nem tsak a' katonaság, hanem
mindenek Belgiumban tudósittassanak, és a' nép a-
zon

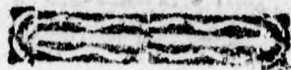
zon féltelmei iránt, mellyet benne mások fel gerjeszteni kívántanak, le-tsendesíttefsék. — — A' *Brüszszi* Jun. 2-dikán költ Levelek szerint a' *Vandermers* miatt való egyenetlenség a' Flándrusok és Brabantziaak között még mind tart. — — Az *Urfeli* Hertzeg közönséges irásban ragasztatta-ki azt, hogy 1000 forint jutalmat fogna adni, a' ki leg-kisebb dolgot tudna meg-bizonyítani, melyből a' Hertzegnek hazája árulása tettzene ki. De ezen irás a' falokról le-szaggattatott a' *Vandernót* követőtől, és egy *Kastélya* a' Hertzegnek fel-prédáltatott. Hasonlóképpen le-szaggattatnak a' falakról mind azon irások, mellyek a' *Vandermers* mentségére iratnak: a' mellyekben pedig vádoltatik, azok nagy betsben tartatnak. Némelly Flándrusok 2 Követeket küldvén *Vandermers*hez Antverpiába, fogsága iránt való értekezésre, olyan feleletet vettek től: hogy keményebb fogságban tartatik feleségestől, mintha a' Törökök kezibe volna.

Egy *Namuri* Jun. 7-dikén költ Levélnek Summája a' következő: „En *Gentből* *Brüszszelen* keresztül tegnap jöttem *Namurba*. Minden-felé két féle tébollygó seregket tanáltam. A' *Vandermers* és *Vonk* követői, a' Belgáknak Luxemburgban lett meg-verettetése szaporítani kezdette; ezeket egy szóval *Auszriaiaknak* nevezik itten, mivel *Vandermers* és *Vonkal* edgyütt, a' mint mondják, a' *Leopold* visszahívására hajlani láttattanak volt. A' T. Papság még mind *Vandernóttal* tart, és mivel vette észre, hogy az *Urfeli* Hertzeg inkább kedvez a' *Vandermers* követőinek, tehát a' Hertzeget fogságra tétette. De valamint *Vandermers*ért úgy az Hertzegért-is nagyon fenyegetőznek a' Flándrusok. Mindenek nagy kétségbe esésben vagnak. Az *Auszriaiak* a' *Namuri* úton seregelenek. En *Vandernótnak* egy szolgájával beszéltem tegnap: ez azt mondja, hogy az ő Ura minden reménységét elvesztette és igen nyughatatlan; Kedvességével edgyütt minden pénzt *Breda* felé takarítottatta. Azt mondják, hogy közelebből ezeket mondotta volna. —

„ Ha mindenbe belé sülünk, Angliába megyek : nékem elég vagyon miből élyek , könnyen várokozhatom ott azon jó alkalmatosságra, milőn azt, a' mit el-kezdettem véghez vihetem. „ Mind a' *Brüszfzeli*, mind pedig a' *Namuri* piatzot láttam azon hir-adásnak falakra ragasztott exemplárjait, mellyet Generál *Bender* a' Belgiumi tartományokkal közlött. A' *Brüszfzeliek* láttam vidám ábrázattal néztek: de a' *Namuriak* szidkozódtak. A' *Pátens* így következik: — „ Hízekedhetik az ember magának azzal, hogy a' természet szerint igen jó indúlatu, de szerentsélenül meg tsalattott Belgiumi nép, már most meg-fogja esmerni, hogy a' közönséges tsendefségnek meg-rontói, kik magok magokat fő Vezérekke tenai mérészelték, a' magok gazdagságot és uralkodást szomjuhozó indulattyoknak meg-elegittésére, a' leg-szebb és boldogabb országot képzelhetetlen szerentsétlenségnek fenekére taizították volna — ha ezen öszve esküdött vezérek, a' jó és az igazság mellett hűségeseeknek maradott Vitézek által meg-nem verettenek, és el nem szélesztettenek volna.

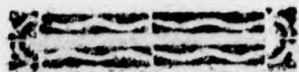
„ Meg-győzöttetvén az iránt, hogy a' népnek, vétkes tselekedete, eredetét egyedül a' tsalárdoknak hitegetéseiből vette — más felől pedig bizodal munkat abban vetvén, hogy a' Királyi Sergeknek a' Belgiumi tartományokban való bé menetele egyedül tsak a' közönséges tsendefségnek, melly a' Státusnak boldogságára el-maradhatatlanul szükséges, visszra állittására tzéloz: közönségesen kirdettyük ezen irás által azt, hogy valakik a' fegyvert kezekből le-tézik, familiájoknak ölébe vagy dolgozó mühelyeikbe visszra térnek, és magokat ugy viselik, mint békesség szerető Polgárok ezek semmi kedvetlenségtől-is a' Királyi Sergek részéről nem félhetnek, sőt tökéletes óltalom alá fognak vétetni: melynek meg-eshetése végett már mind a' fenyték iránt, mind pedig a' vásárlott dolgoknak meg-fizetése iránt való szoross parantsolatok a' katonák között meg-tétettenek. A' Polgárok igen szorgalmas

tos elég-tételt várhatnak magoknak, ha akár mi
relzben igaz panaszok adhatná magát elő. De el-
lenben mind azok, valakik leg-kisebb ellent-állást
télznek, vagy fegyveres kézzel jelennek meg, ugy
fognak nézetni mint párt-ütök, és ugy fognak ban-
ni az olyanokkal, mint ellenséggel izokás.

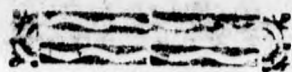
Svéd és Orosz Birodalom.

Észak-felöll egészfzen oda láttatik a' szerentse
hagyottnak lenni az Oroszokat: szóba sem akar ál-
lani már vélek. Minden Posta napon edgy-egy
Stokholmi Levél áll nagy örömmel Europa elejébe,
melly mindenkor a' Svédeknek győzedelmével va-
gyon tele. *Memelből* Májusnak 29 dikén ismét ujj
szerentsétlenségéről emlékeznek az Oroszoknak. A'
dolognak valóságos igazságáról még eddig egész-
fzen jót nem álhatunk: hanem a' tudósított szóról
szóra ide télszük. „*Révál*, az a' nevezetes ki-
kötő hely és erőtség 4 vagy 5 napokkal ez előtt
a' Svédeknek fő tengeri Vezérjétől a' *Südermanlan-
di* Hertzeztől bé-vétetett. Egy nagy és rakott Ma-
gazinum vagy elés házan kívül, még 10 első nagy-
ságu hajóji az Oroszoknak, mellyből az ő hajós
sergek a' *Réváli* ki-kötő helyben nagyobbára ál-
lott, a' Svédeknek prédájává lettenek. Magok az O-
rosz katonák a' hajókról sajkákonn a' partra előre
ki szálván és meg-szabadulván, úttyokat *Liflándián*
keresztül *Pétervára* felé vették. Mennyi nagyságu
lehetett az Oroszoknak ezen a' helyen való erejek,
és mennyi kárt vallottanak, 's vallyon edgyezés által
adatott-é fel az erőtség vagy pedig erőszak által vé-
tetett meg, még eddig nem tudatik. — Az Oroszoknak
Cronstadtti ki-kötő helyek-is 28 nagy *Svéd* Linéás
hajók által vagyon bé-záratva, mellyben 20 Orosz
hajók feküsznek. Most ezen tengeren 44 öreg, vagy
tengeri nyelven szólva, Linéás hajólok szállott a' Své-
deknek az Oroszokkal, külömbb külömbb-fele hel-
lyeken, szembe. — Ugyan ezen tudósított, azt
jegyzi még meg a' Svédeknek *Réválban* Máj. 13 di-
kán

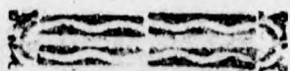
kán esett szerentsétlenségekről — hogy az Oroszokat akkor a' jól-álláson kívül a' szél-is nagyon segitette: e' mellett, a' melly szoros tengeri tsaornán a' Svédeknek az Oroszokhoz közelíteni kellett, az úgy állott, hogy azon a' hajóknak egyenként kellettven keresztül menni, a' Svéd hajók mind szemben lödöztethetnek az Orosz ágyuktól nem csak az hajókról, hanem a' partokról-is minden-felől, melly miatt egy hajójoknak, a' többek között azon helyen el-is kellett süjvedni.

Páris. A' Frantzia Nemzeti-gyűlésben azt kezdi némely tagjai annak jóvalogatni: hogy minek előtte egyébhez nyulnának, vizsgálák-meg részre való hajlás nélkül azt, hogy miben állyon Frantzia-orzágnak mind az Anglissal, mind pedig a' Spanyollal való frigy-szövetség 's egyéb Politika-béli minden edgyezése. Ebből csak az tettzik-ki, hogy a' mái napon lassubb lépésekkel fiet Frantzia ország-is a' hadakozásra, mint az ez előtt való időkben 's különösön pedig jól meg-nézi, hogy a' mellyik szomszédjának segittségül menni kíván, van-e oka annak a' másíknak meg-támodására. A' hajós ereg körül való készületek ugyantsak, itt-is nagyok. — Azon 10 tikkellyekben, mellyek által meghatározott az, hogy sem a' Nemzet a' Királly nélkül, sem a' Királly a' Nemzet meg-egyezése nélkül hadat ne kezdhesen, vagy végezhesen, Májusnak 24-dikén következő változások téttenek. A' 2 dik tikkellyben ezen szók helyett — a' Királlynak a' datik által — ezek téttenek; a' Státusnak rendelése által a' Királlyra bizatik. A' 4-dik-

dikben ezekben. — *A' Frantzia Nemzet tökélet-
sen le-mond arról, hogy valaha valamit mástól el-
foglalni kívánnyon — a' következő változás sze-
reztetett: a' Frantzia Nemzet soha sem fog hadat in-
dítani akarni, olyan tzéllal, hogy mástól magának
foglallyon-el valamit. A' 7-dik formáltatott újra.
— A' Frantzok Királynának részéről a' Nemzetnek
nevében. A' 9-dik pedig így ujittatott-meg egész-
szen — „A' Királyt fogja illetni, hogy a' külső Ha-
talmosságokkal béke-ség -szövetség kereskedés-béli
's más-féle edgyezéseket, mellyeket a' Státusnak
jovára szükségesnek fog tartani, köfsön, 's azoknak
nevét alája írja: de ezen említett edgyezéseknek sem-
mi ereje ne légyen, ha azok a' Nemzet fő Törvény-
adó Tanácsától helyben nem hagyattanak.*

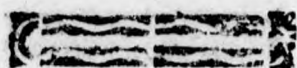
*Arvából 28-dik Máj. Eppen mái napon múl-
el egy hónapja, hogy a' mi Vármegyénkbe M. Ge-
nerális Török András Fő-Ispány Ur ő Excellentiá-
já Prælidiuma alatt, az Építő-szék tartattott; mely-
nek alkalmatosságával, minden, személly válogatás
nélkül, tsupán tsak az érdemeire való nézve, a
Vármegyebéli hivatalokra candidáltatott és valósz-
tatott: Ns. Uraságoknak neveik a' következők:
Első V. Ispánynak candidáltattak: vólt régi V. Is-
pány Revitzky Josef Károly, Consiliárius Kubinyi
Josef, Bajtsy Gábor, Bajtsy Ferentz, Okolitsányi
Josef, és Platthy Gáspár Urak; holott-is Revitzky
Ur egyenlő akarattal valósztatott, ki az előtt-is e-
zen hivatalt dítséretelenen viselte. Másod V. Ispány-
nak candidáltattak: Bajtsy Gábor, Okolitsányi Jo-
sef, Okolitsányi Jónás, és Revitzky Gábor Urak;
melly*

melly hivatalra egy szivel 's közönséges akarattal
 valóztatott *Bajtsy* Gábor Ur, de meg-köszönvén
 mind a' Fő-Ispány ő Excellentziája, mind a' T. N.
 Státusoknak grátziájokat és szivbéli hajlandóságo-
 kat, ezen hivatalt nem fogadta-el. Azután a' Stá-
 tusok által *Bajtsy* Ferentz Ur valóztatott; de mint-
 hogy a' candidátzioból ki-maradott, azért *Okoli-*
tsányi Jónás Ur valóztatott helyette. A' több
 Tiszt Uraknak nevei a' következők: Fő Notá-
 rius, *Abaffy* Antal Ur; V. Notáriusnak már ez e-
 lőtt ki neveztetett *Bajtsy* Farkas Ur meg-maradott,
 és *Meszkó* Elek Ur honorárius V. Notáriusnak té-
 tetett. — Generális Perceptoroknak candidáltattak:
Okolitsányi Josef, *Bajtsy* Ferentz, *Bajtsy* György
 és *Zmeskall* Mátyás Urak, kik közül, *Zmeskall*
 Ur valóztatott, mivel ez a' három edgyik sem fo-
 gadta el. — Pártic. Perceptoroknak valóztatottak:
Medzihradsky András és *Abaffy* András Urak. —
 Rationum Exactornak tétetett *Kubinyi* Aloysius Ur.
 — Fő-Szolga Biráknak valóztatottak: *Revitzky* Sán-
 dor, *Okolitsányi* Mihály, *Zmeskall* Josef, és *Abaf-*
fy János Urak. — V. Szolga Birák: *Monyák* Josef,
Pártitzky László, *Ambrózy* Jónás, és *Zmeskall* Dá-
 niel Urak. — Ord. Fiskális: *Porubszky* Mátyás Ur,
 V. Fiskális idősbb *Zmeskall* Josef Ur. — Esküt-
 tek: *Koroda* Mátyás, *Loktsánszky* Ignátz, *Viltsek*
 János, *Meszkó* Elek, *Meszkó* Mihály, *Zmeskal* Jó-
 nás, *Zmeskall* Lörintz, és *Bajtsy* László Urak. —
 Commissáriusok: *Bajtsy* János és *Dedinszky* Jónás
 Urak. — Geometra *Dluholutzky* Mihály. — Az
 Ország' Gyűlésére rendeltettek: *Abaffy* Ferentz és
Revitzky Josef Károly Urak.

Erdélyből Mártonfalváról 7-dik Jun.

A' közelebb múlt héten N. Felső Fejér Vármegyének Közönséges gyűlése tartottatott, és Fő-Igazgatónk leve Mélt. Sarkadi *Turi* András Ur, a' kinek ezen Ns. Vármegyében sok esztendők alatt híven és hasznoson vitt szolgálattyanak érdemét a' Felsőség-is meg-esmervén, érdemének jutalmául ezen Ns. Vármegye Kormányozattját ide bizni méltottatott. Ez annál nevezetesebb, hogy ma az Erdélyi Ns. Vármegyékben, mindenütt Grófok vagy Bárók ezen M. érdemü Nemes ember Uran kívül, a' Fő-Igazgatók. De nevezetes azért-is, hogy ez az Mélt. Ur, a' maga szolgálattját ezen Ns. Vármegyében ez előtt mint egy 40 esztendővel a' V. Szolga Biróságon kezdette vólt-el, abból lett Notárius, viselt ofztán sok esztendőig Fő-Biróságot; annakutánna ezen Nemes Vármegye *Szeben* és több Szász Székek Kerületeivel edgyesítvén, *Szeben* Vármegyének hat esztendők alatt Ordinár. V. Ispánnya vala, és immár most mint egy gráditsonként a' Fő-igazgatóságra (Adminisztrátorságra) lépett. Nem vólt pedig a' hajdoni Görögöknek nagyobb örömök akkor, a' midőn a' Palladiumot Trójából ki-hozattni és közöttök lenni látták, mint a' milyen kedves érzékenységgel ezen Nemes Vármegye Rendgyei ilyen kedves Fő-Igazgatójokat ölelték és el-fogadták. A' több Tiszteit a' Ns. Vármegye váloztás-szerint, ezen kedves Attyafiaiból tette-meg. Fő-Biró *Miske* Imre Ur; V. Ispány *Csongrádi* Farkas Ur. Fő Notárius: *Sárpataki* János Ur. V. Notárius: *Visollyi* Josef Ur. Laiñrom-vivő (Archivárius) *Székhé* Ferentz Ur, 's két Iró Déák. — Törvény-széket ülő Birácul, azért hogy a' fennebb va-

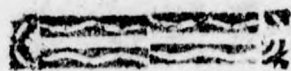
ló időkben törvénytelenül rendeltetett Continua Tábláknak még csak ábrázalattya se képzeltehesék, ki neveztettenek ugyan 16 számból álló személyek, de azokon kívül szabad lészzen akár-melly Nemes Atyánkfiának a' törvény-tételben széket ülni.

Zemplén Vármegye. Alsó Körtvélyes 1. Jun.

A' Hernyóknak el-vefztéséről. — Az Hernyókat szokták terjeszteni az apró Lepkék, (Pillangotskák) mellyek a' Káposztás kertekben repdesvén, az Káposzta leveleit meg szokták molskolni, a' mellyből annakutánna kevés idő alatt Hernyó lészzen. Hogy ez ne légyen, kell a' Káposztás kertbe egynéhány tserepbe Dehetzet tartani a' Káposzta közt, a' mellyek a' Dehetzre szálván, azonnal el-vefznek. Ha pedig már Hernyó van; akkor azon vízbe, a' mellyben az írósvajat szokták kimosni, a' Káposztának mennyiségéhez képest kell törni Büdöskövet, s azon vajas vízbe jól el-kell keverni, és osztán fejer Ürömből egy kis seprő forma tsomót kötvén, azon fejer üröm seprővel azzal az Büdösköves vízzel, kétszer, vagy háromszor egymás után a' Káposztát gyengén meg-kell lotsolni, s harmad nap alatt, valamennyi Hernyó van azon Káposztán, mind meg-döglik. — Ezt magam próbáltam a' múlt őszel olly állapotba, a' midőn minden ember a' ki látta azon Káposztát, azt ítélte, hogy két s három hordóval sem fog meg-maradni, azonban 22 hordóval rakattam, és 30 forintárrát el-is adtam belőlle, a' melyet 2 garasára Büdöskövel vitt m végbe. — Lehetne ezzel a' gyümöltsöket is az Hernyó ellen conserválni, egy font Büdöskövel nagy gyümöltsőt lehetne meg-lotsolni, kivált a' hol nem igen magas fák vannak. — E' mellett náliunk is jádzik a' Természet, a' múlt napokban egy Aszszonynak három gyermeke lett, egy Tyúk pedig egy négy lábú tsirkét költöt-ki.

Nagy Győrben. Minekutánna ki-hirdettetett a' Magyar köntösben öltözött Magyar Pappak képe, Kótya vetyére botsátá egy Ur előbbem Német ruháját: de a' 'Sidókon kívül senki meg-nem jelent; akár

akár hogy kiáltatott: *Ki ad többet?* — Semmit nem ígértek, 's kényszerítették a' nevezett Ur a' kérdéssel meg fordulni, 's azt kiáltatni: *Ki ad kevesebbet?* Egy néhány darabját semmiért-is oda engedte. Mert itten a' Német ruhában öltözött Magyar Lakók már fel-nyitották szemeiket, és megvallyák, hogy ők nem Németek, hanem, ha azok voltak-is, régoltától fogva Magyarokká lettek; és csak azt várják, hogy a' Német ruhájok elszakadjon; és így Magyar ruhában lézzen ezután az Ablakos, Arany-műves, Alzталos, Ats, Bádogos, Parokás, Elztergáros, Fazokas, Fejér ólom — Harang — Iserét öntő, Ferdős, Festő, Füsű — Kesztyű — Kéz — Orgona — Posztó — Puska tsináló, Harisnyás, Hentes, Inas, Kalapos, Kalmár, Kávė — Szappan — Ser-főző, Kádár, Kő-mives, Könyv kötő, és nyomtató, Kötélverő, Kép-író, és faragó, Kerék — Nyereg — Puska ágy-szijgyártó, Kolombáros, Kárpitos, Kémény tisztító, Kovács, Kertész, Közfőrűs, Kortsolás, Kotsis, Lakatos, Molnár, Órás, Ötvös, Pék, Paszományos, Patikáros, Pornót áros, Szabó, Sajtos, Szitás, Szita-kötő, Szakács, Szűts, Timár, Tsifzár, Takács, Tallyigás, Varga, Vas mives, Vendég fogadós. Ezek jobbára olyan keresmények, hogy Magyar ruhában dolgaikat el-végezhetik. A' kik pedig valami kárt vallának, így okoskodnak: A' kalapos tud tsákót tsinálni, a' Német Szabó rész-szerint megtanulhattya a' Magyar szabású munkát, rész-szerint az Afzfzonyi munkából is él-élhet, a' Varga ennek előtte-is elég tsizmát, és topánkát vartt; tehát nem nagy fő töréssel meg-tanulhatja ezen mesterséget. Ditséretre méltó a' N. Győri Magisztrátus, a' ki a-latta való Német ruhában öltözött Polgárinak ezt gyakrabban magyarázza, 's ditséretes elő-menete-lét törvényes javaslásának-is szemlátott tapasztal-lya. Az első, a' ki Magyar ruhát magának tsináltatott: *Dozleru Ferentz, Patikáros.*

Gallitzia.

Bizonyos írásról emlékeztünk volt a' minapában, melly egy *Rcovitzki* nevezetű Lengyel-orizági Gróftól *Krakkovba* nyomtattatott és az után Gallitziában a' végre terjesztetett volna-el az emberek között, hogy az által egy közönséges támodás plántáltassék. A' közönséges hírek szerint a' Gallitziailak ezen dolgot szégyenlették, tudván azt, hogy ezen írásnak eredetét, sokan nékiek magoknak fogják tulajdonítani. Maga az említett Gróf, vagy pedig más akár-ki lett légyen ezen írásnak szerzője, nem tudatik. De hogy valósággal nyughatatlanúl mennyen a' dolog Gallitziában és Lodomeriában, bizonyos, rész-szerint a' Lembergi minden mozdulásokra való nagy vigyázatból, melyről málszor emlékeztünk, de rész-szerint nagyobára ő Felségének egy Májusnak 25 dikén költ, és a' Gallitziail Kormányozó-széktől Jun. 2-dikán közönségesen ki-hirdettetett Felséges Parantsolattyából. Ebben elsőbben arról emlékezik ő Felsége, — hogy a' Státusoktól ő Felségéhez hűdetett 4 Deputátusokat kegyelmesen el-fogadta, és meghalgatta, mint olyanokat, a' kiket a' Státusok egész bizodalommal a' végre rendeltének, hogy az Ország-nak terheit és panaszszait az Uralkodó szék elejébe terjeszszék — hogy ő Felsége már őket kegyelmesen meg-is halgatni 's mind a' közönséges, mind pedig a' személlyes terheken könnyebbitést ígérni, méltoztatott — hogy ő Felsége az ő kivánságokat, az ujj terhes adó-fizetésnek és ujj módi Uraság szolgalattyának el-törlése által nem tsak meg-előzte, hanem a' Deputátusoknak meg-engedte, sőt ő tőlök azt kívánta, hogy a' dolognak tovább való könnyebbitése véget, tégyenek ő Felségének magok az Orzágnak és annak helylységeinek környül állásaihoz képpést való magyarázatokat, tudósításokat, hogy azokrol ő Felsége-is, atyai indulattyát és az ország boldogittását el-tízélező rendeléseket tehesen. Továbbá, midön ő Felsége a' dolognak a'

Depu-

Deputátusoktól való meg-értése után, Kegyelmes tzellyának véghez vitelére való rendelkezéseinek tételére jól meg-gondolt lépésekkel közelittene, nagy meg-nem elégedésével esett tudtára: „hogy sokan a Gallitziai Nemesség közzül némelly roszsz indulatu emberek által meg-tsalaván, ő Felségének a' magok kívánságaikat meg-előző jóságával annyira vizsgálta élni mérészeltenek, hogy az ő Deputátusaikhoz mutattatott kegyelmességet is, egy alkalmatosságnak és egy olyan helyes oknak állittának lenni, melly-szerint magok hatalmok-szerint bizonyos ki-rendeltettek (Commissiot) valószszának, kiknek julsok legyen, a' Bétsben lévő Deputátusok eleiben az ott folytatandó dolgok iránt, rendelkezést szabni, őket azoknak követéséhez kötni, és az ő Fő Hatalmanság alatt való létekről némü-némü munkát folytatni — hogy ezen végre, egy April. 23-dikán költ végezésék (Acta) szerint magoknak tulajdon Representánsokat valószszottanak, a' Kerületekben a' főbb Commissiotól függő all Commissiokat rendeltének, melly alkalmatossággal erőszakoson pénz-fizetést szedtenek és tsaltanak, rész-szerint jó-tettzésből való rész-szerint erőszakos alá-írásokat (Subscriptiokat) gyűjtötenek, és végezetre, imitt amott, olyan szin alatt, mintha az Uralkodás változni fogna, a' Fejedelmi Itélő-székeknek engedelmeskedni nem kezdettenek.

„ De valamint hogy ő Felsége, semmi helyet nem enged a' Maga atyai szivében azon vélekedésnek, mintha a' Gallitziai Nemesség az ő Felsége atyai gondját és kötelelségeit meg-nem akarná ismerni, ezen rendetlen történeteket-is tsak némellyek hitegetéseinek tulajdonittya, és ebben a' részben az el-multakat fenytetlen hagyja, nehogy, midön az egész tartománynak ő Felsége szivén fekvő jován munkálódik, 's azzal atyai gondoskodásának gyümöltseit nem sokára meg-is köstoltatni remelli, éppen akkor kéntelenittelsék némelly szemellyekkel, kikre réájok tanálna bizonyolodni az, hogy Polgár társaiknak hozzájuk való bizodalmodat ilyen vet.

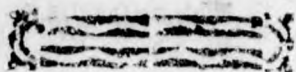
Gallitzia.

Bizonyos írásról emlékeztünk vólt a' minapában, melly egy *Rcevitzki* nevezetű Lengyel-orzági Gróftól *Krakhovba* nyomtattatott és az után Gallitziában a' végre terjesztetett vólna-el az emberek között, hogy az által egy közönséges támodás plántáltasék. A' közönséges hírek szerint a' Gallitziailak ezen dolgot szégyenlették, tudván azt, hogy ezen írásnak eredetét, sokan nékiek magoknak fogják tulajdonítani. Maga az említett Gróf, vagy pedig más akár-ki lett légyen ezen írásnak szerzője, nem tudatik. De hogy valósággal nyughatatlanúl mennyen a' dolog Gallitziában és Lodomeriában, bizonyos, rész-szerint a' Lembergi minden mozdulásokra való nagy vigyázatból, melyről mászszor emlékeztünk, de rész-szerint nagyobhára ő Felségének egy Májusnak 25 dikén költ, és a' Gallitziailak Kormányozó-széktől Jun. 2-dikán közönségesen ki-hirdettetett Felséges Parantsolattyából. Ebben elsőbben arról emlékezik ő Felsége, — hogy a' Státusoktól ő Felségéhez hűdetett 4 Deputátusokat kegyelmesen el-fogadta, és meghalgatta, mint olyanokat, a' kiket a' Státusok egész bizodalommal a' végre rendeltének, hogy az Ország-nak terheit és panaszait az Uralkodó szék elejébe terjeszszék — hogy ő Felsége már őket kegyelmesen meg-is halgatni 's mind a' közönséges, mind pedig a' személlyes terheken könnyebbitést igérni, méltoztatott — hogy ő Felsége az ő kivánságokat, az ujj terhes adó-fizetésnek és ujj módi Uraság szolgalattyának el-törlése által nem tsak megelőzte, hanem a' Deputátusoknak meg-engedte, sőt ő tőlök azt kívánta, hogy a' dolognak tovább való könnyebbitése véget, tégyenek ő Felségének magok az Orzágnak és annak helyységeinek környül állásaihoz képpest való magyarázatokat, tudósításokat, hogy azokrol ő Felsége-is, atyai indulattyát és az ország boldogittását el-tzélozó rendeléseket tehesen. Továbbá, midön ő Felsége a' dolognak a'

Depu-

Deputátusoktól való meg-értése után, Kegyelmes tzeilyának véghez vitelére való rendelkezéseinek tételére jól meg-gondolt lépésekkel közelítettene, nagy meg-nem elégedésével eselt tudtára: „hogy sokan a' Gallitziai Nemesség közzül némelly roszsz indulatu emberek által meg-tsaltván, ő Felségének a' magok kívánságaikat meg-előző jóságával annyira vizsgálza élni mérészeltenek, hogy az ő Deputátusaihoz mutattatott kegyelmességet is, egy alkalmatosságnak és egy olyan helyes oknak állittának lenni, melly-szerint magok hatalmok-szerint bizonyos ki-rendeltettek (Commissiot) valószszanak, kiknek julsok legyen, a' Bétsben lévő Deputátusok eleiben az ott folytatandó dolgok iránt, rendelkezést szabni, őket azoknak követéséhez kötni, és az ő Fő Hatalomság alatt való létekről némü-némü munkát folytatni — hogy ezen végre, egy April. 23-dikán költ végezésék (Acta) szerint magoknak tulajdon Representánsokat valószszottanak, a' Kerületekben a' főbb Commissiotól függő all Commissiokat rendeltének, melly alkalmatossággal erőszakoson pénz-fizetést szedtenek és tsaltanak, rész-szerint jó-tettzésből való rész-szerint erőszakos alá-írásokat (Subscriptiokat) gyűjtöttek, és végezetre, imitt amott, olyan szin alatt, mintha az Uralkodás változni fogna, a' Fejedelmi Itélő-székeknek engedelmességek nem kezdettének.

„ De valamint hogy ő Felsége, semmi helyet nem enged a' Maga atyai szivében azon vélekedésnek, mintha a' Gallitziai Nemesség az ő Felsége atyai gondját és kötelelségeit meg-nem akarná ismerni, ezen rendetlen történeteket-is tsak némellyek hitegetéseinek tulajdonittya, és ebben a' részben az el-multakat fenytetlen hagyja, nehogy, midőn az egész tartománynak ő Felsége szivén fekvő jóvámunkálódik, 's azzal atyai gondoskodásának gyümöltseit nem sokára meg-is kösztoltatni remelli, éppen akkor kéntelenittések némelly szemellyekkel, kikre réájok tanálna bizonyolodni az, hogy Polgár társaiknak hozzájuk való bizodalmodat ilyen vet.

vétkes tselekedetekre való vételre fordították, a' törvénynek szorossága-szerint bánni: mindazonáltal parantsollya ő Felsége, hogy mostantól fogva, akár mi féle szin alatt, mintha némelyek az ország dolgai iránt, az Udvarnál lévő Deputátusokkal leveleznének, vagy akár-minémű más fogás vagy titulus alatt-is, az Ország Fő-várofsában vagy a' Kerületekben lévő Commissiok, All-Commissiok 's minden egyéb-féle gyűlések el-ozzollyanak, azokban fel-vétegetett Protokollumok vagy végezések el-töröltesenek, 's továbbá semmi e' féle gyűlések ne tartassanak; hasonló módon semmi alá-írások (Subscriptiok) vagy pénz-béli adók öszve ne gyűjtesenek; külömben ő Felsége kéntelennek lenni fogja Magát látni arra, hogy ezen ő Felsége fontos Parantsolattyának által-hágóit igen érzékeny módon meg-büntettesse, és az e' feléknek indittóival ki-tettző tzellyok roszszaságaihoz képeft, mint Státus bünöfseivel, ugy bánalson. „

Hadi Tört. 745, 646, 747, 748 és 749-dik lap.

— *Béts.* — Ezen hónapnak 8-dikán, mulattságos vadászatjok vólt a' nagyobb Fő Hertzegeknek, mingyárt az *Aukert* mellett lévő erdőben. A' *Ferentz* Fő Hertzeg után lévő Fő Hertzeg *Ferdinánd*, 4 Szarvast ejtett-le lábáról, melynek aanyival inkább örült, mert ez a' szerentséje Olasz országban nem lehetett, ugymint a' hol nagyon ritka madár a' Szarvas. A' több Fő Hertzegek ellenben, nem a' leg jobb szemmel nézték Bátyyok szerentséjét: mert ökosztán edgyet sem löhettek; minthogy a' több Szarvasok mind által vették magokat a' Dunán a' más részre. — A' napokban egy hujjok eletten veletlen az apróbb Fő Hertzegeknek. El-tűnt t. i. közülök egy 5 esztendőös igen eleven Fő Hertzeg hirtelenséggel;
ugy

ugy, hogy a' Nevelők észre nem vették. Keresni indúlnak a' Fő Hertzegget minden Szobákba; de tsak nem találják. — Egyszer a' Királynak, a' mint az asztalnál dolgozott, meg-tsipi valami a' lábát, mellyet légy tsipésnek gondolván, tsak meg-rázta a' lábát; hanem nyomban még sajnosabb tsipés esik a' lábán. Akkor az asztal alá tekint a' Király, 's látja, hogy ott kuczorog a' nem találtatott Fő Hertzeg; kis is réá mosollyodván a' Királyra, így szólla, Fiúi nyájas bizodalommal: „Rá szedtem most ugy-é Uram Atyámat? „ — A' Király megfenyegette Atyai módon a' kis Hertzegget: „Várj, ugymond, Te tsintalan, majd bé-adlak az édes Anyádnak, hogy roszszúl viselted magadat, 's visszsa küldet *Florentziába*. „ Mellyre, meg-ijedvén a' kis Hertzeg, kérte az Atyát, hogy tsak most ne küldesse visszsa *Florentziába* — nem fogja már többször azt tselekedni. — Egy érdeemes Hazafinak *Vátzról* adott tudósítása-szerint, parancsolatot vett az el-múlt hónapnak vége felé, *Pesten*, a' T. T. P. P. Piáristák Provinciálissa, hogy a' *Vátzon* néha napján virágzott, de II-dik *Joséf* Császár által Kaszárnnyává (vagy Kaszármává) változtatott *Theresianum* Collégiumot, hivatalokat jól értő Mesteremberek által vizsgálta-s meg 's minél elébb tegyen jelentést felölle; mennyi költség kívántatik, annak tökéletes helyre állítására, hogy még a' jövő Nov. első napjáig el-készített-hessen, a' belé szállítandó Nemes Ifjúság számára. — Hasonlóképpen a' Nyitrai, Szentannai, Trentségi 's más el-romlott Convictusok is visszsa fognak előbbeni helyekre állittatni. — Tanúlt, jó lelkű 's okos Élöl járóknak szorgalmas vigyázások alatt sok gonoszoknak elhárítói lehetnek a' Convictusok, mellyeknek kivagynak téve, a' jobbára tsak magokra hagyott Ifjak; kik, mivel a' Világ' szemfényvesztő piattzá-nak leg sikámlóbb útját járják, nem tsuda, ha Vézér 's gyámol nélküli gyakran meg-tántorodnak; hibás lépéseket tesznek — nagyot-és esnek.

Tudósítás.

Bétsben most nyomtattatott ki ama ditséret nélkül nem szükölködő Teátrumi Játéknak: (*Menschen Haß und Reue*), jó Magyar fordítása, illy név alatt: *Az Ember' Gyűlölés, és a' Meg-Bánás.* Ezen játékot egészen Komédiának nem mondhatni, minthogy tsak mértékletes tréfákkal vagyon benne, az emberi sziv' leg-finomabb érzéseinek eleven le-írása fel-elegyítve; a' Szerzője *Kotzebue* arról nevezetes, hogy mindenik játszó izemélynek Karakterét, igen jól meg-tudta adni és tartani. Ezt a' Játékot *Berlinben, Hamburgban, Munichiumban, Bétsben* és még más helyeken is egynéhányszor kellett már ebben az esztendőben újra ki nyomtatni, olly igen közönséges kedvet talált. Valahányszor *Bétsben*, az *Udvari Fő Teátrumon* ez elő fordul, minden nézők, ifjak és öregek a' köny-hullásig meg illetődnek rajta; a' ki egyszer látta vagy olvasta, másodsor még inkább kívánja; mert már az indulat nevededésének grádittsait-is érzi benne. Magyarra fordította *Köré 'Sigmund*, a' ki ez előtt is irt *Oskolai Teátrumra Magyar Játékot*, sőt maga-is gyakran játszott; ezt pedig a' mit fordított, a' *Bétsi Fő Teátrumon* gyakor izben figyelemtelmesen meg-halgatta, hogy így a' Fordítás; az eredeti szépségből, vagy igen keveset, vagy semmit el nem vesztett. — Találtatik már *Bétsben* a' *Hadi-Történetek' Iróinál*; *Julius* hónapnak elején fog találtatni *Pesshen Veingand Könyv-áros Ur* boltjában, és a' *Könyv-kötőknél.* Ezután *Kolo'sváron Török István Urnál* a' *Ref. Kollégyiomban*, és *Nagy Enyeden T. Filep István Patikárius Urnál.* Az árra kötetlen egy *Márjás*; *Hollándiai papirossra* nyomtatva pedig egy forint.

Költ *Bétsben* 18-dik *Juniusban* 1790.

Milord Tripho, Abdulhamiddal az Elyséumban.
Jun. 12-dikén.

Honnan jöszsz Barátom? Budáról. Mi ujság Budán? Ha Buda vára itt vólna, vagy mi Budán vólnánk, annyi ujságot mutatnék néked, és itt egy olly szép nemzetet szemlélhetnél egész Magyar nemzeti pompában, mellyhez hasonlót soha Konstantzinápollyi győzhetetlen Tsászár korodban sem láttál, sőt arra sem nyujthatok reménységet, hogy valaha illyett álmodhass. De minthogy sem Buda ide nem jöhet, sem mi többé ezen hóltak örökös országából oda nem mehetünk, ezt én néked bővebben le-festeni restellem. Esmered te jó *Abdulhamid* ezt a' nemzetet hirében, már 3 esztendőktől fogva leg-közelebb ennek hatalmas tüze per'seli a' te ló fark Zászlóidat. Ennek fegyverele ontotta a' *Spáhiknak* 's *Jantsároknak* véreket. Ennek a' Nemes és vitéz Nemzetnek van most Budán színe hatalma, és disze öszve gyűlve, és egy fedél alatt, az Ország' házában 2 Tábla mellett Tanátszékét ülve. — *Abdulhamid*: Mit beszélsz *Milord*? hogy lehetne ez, illyen háborus időben? — *Milrd*: Háborus időben!! hól hallasz most fegyver zörgést? 's még nem hallottad, hogy a' II-dik *Joséf* halálával meg-némúltak az ágyuk, 's ők-is egész *Europával* edgyütt bámúlva tsüggesztették ezen Nemzeti gyűlésre füleket — Fogadom néked *Abdulhamid*! hogy ha ezen eredeti szabadságáért mindent fel-áldozni kész Nemzet és Nemzeti-gyűlés az ő Koronázandó bölts II-dik *Leopoldjával* (melyhez az egész Nemzetnek tökéletes reménysége vagyon, és már a' Királyi koronázó domb Buda vára alatt is készítettéit) tökéletesen meg-edgyezhet, vigye *Mahumed* ezen hóltak' országából minden ő Követőt, kérje elé a' Tengerektől minden el-mérült fajkát — ez ellen a' Nemzet ellen tulajdon maga próbáljon — jót állok néked, még ebben az esztendőben mind a' hóltak' országában, és a' Tengerek fenekén találod őket.

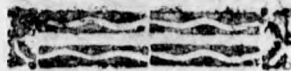

Retteneteseket befzélisz jó *Triphó* — de hát mi okozta ezen gyűléseket? — Egy házat építtének, melynek fundamentom köve mozdulhatatlan légyen. De hát nem volt-é ezeknek eddig is Házok? — volt biz ezeknek; de a' Gazdáknak vigyázatlanságok, a' zürzavaros időknek mostohaságok miatt, a' kövek egymáson mozogni kezdvén, némely téglák ki-is estenek vala a' falból, mellyeknek helyeit, a' téglá égetésre szükséges fának szűke miatt vajúggal pótolgatják vala — Fels. II-dik *Josef* maga engedte meg ezeknek, hogy újra építtsek ezen házat — Fels. II-dik *Leopold* fát ad a' téglá égetésre — szinte 5000 Munkások fogtak' 10-dikben a' munkához, és már most építik a' Király, Haza és Nemzet boldogságának erős oszlopú Házát. —

Abdulhamid: Jó-akaró Barátom *Triphó*! Valyon nem olyan épület léssen-é ez, mint ama híres Babel-tornya, melynek sok ezer építőinek nyelvek öszve-zavaradván, annyira nem értik vala egy mást, hogy a' kinek követ kell vala vinni, melzet vive; a' kiknek oszlopokat kell vala emelni, ablakokat tsinálván — és így az építők egymást meg nem értvén, az elkezdett munkának félbe kellett szakadni. (*Triphó*) Koránt sem! Jól tudhatod jó *Abdulhamid*! hogy én ugyan született Anglus vagyok; — ezen Nemzetem szabadságához tsak nem hasonló szabadságú, és természeti hajlandóságú Ns. Nemzetet eddig tsak az írásokból esmervén, miótától fogva a' jobb és bal kezem között itéletet tudtam tenni, ezen Nemzetnek közelebbről való esmerettségét ohajtattam. Minekutánna ez előtt 2 hónapokkal tudómra esett volna, hogy ezen Nemzetnek színe, a' maga megnyert szabadságának háza építésére Buda várába gyűlt volna öszve, ezen alkalmatóságtól nyújtott szereztsém' két kézt öllvén, tsak mint egy 2 hete, hogy Londouból Budára érkeztem; azért, minthogy ezeknek nyelveket nem érthetem, az egész Ország-gyűlésében pedig Németül egy szót sem, Déákül tsak a' Horvát Követek, hanem Magyarúl, a' Nemzet' anya nyelvén,

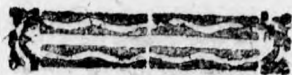

vén, mint minden más okosabb Nemzetek, beszél-
lenek — én tanátskozásokból csak egy szót sem ér-
tettem; de másoktól azt hallottam, hogy ez a
Nemzet olyan öszve-vetett válokkal, olyan egy
húron hangzó Magyar nyelvel építi ezen Haza há-
zát, hogy lehetetlenség ennek Babel tornyává vál-
ni. — Két, egymással által ellenben lévő, Szobákban, 2 Tábla mellett áll ez a Nemzet. A
hól az ugy nevezett Mánások, főbb Tisztviselők,
és főbb Papok ülnek, azt hívják Tekintetes első
Táblának, (közönségesen ezzel a szóval élnek) a
hól pedig az egész országbéli Követek ülnek, azt
hívják: Tekintetes 2-dik Táblának. Az első Táblának
még eddig Elölülője Gr. Zichi Ur ő Excellentiája,
a másodiknak pedig Elölülője Ürményi Ur ő Excel-
lentiája, kinek elmebeli tehetségén, a Haza's
Király boldogságát munkálódó Örállók igyekezetén
való bölts meg-nyugvásán, bámúl a Nemzet, és
a kit buzgon kezd szeretni. Ezen 2-dik Tanáts
Táblán igazítottak el még eddig mindazok a dol-
gok, mellyek tzelba vétettek, és midön itt már
valamelly dolog meg-határoztatik, ki rendelt Kö-
vetjeik által tudtára adják az első Táblának; hól
a dolog vagy helyben hagyatik, vagy okát izenik
magok Követjeik által, mit értenek a dolgról;
melly történetben a második Tábla megint ennek
izent okait kezdvén fejtegetni, a maga közönséges
végezését vizfsza-izeni, és mind a két Tábla egy
más szovára halgatván, és egymásnak illendökép-
pen végzését meg-halgatván, a fel-vett dolgokban
még eddig igen szépen meg-edgyeztenek, és valamit
még eddig a Tek. 2-dik Tábla végzett, az az első
Táblán is mind meg-állott. — Jún. 11 dikén e' vala a
Tek. 2-dik Táblának a mi késő maradékjaink előtt-is
meg-betsülhetetlen bölts végzése, hogy a *Deárium*,
az Ország tanáts gyűlésének minden napi végzése,
Magyar nyelven irattásék, és nyomtatásban-is ki-
adattásék. Erre a Horváth Követ fel-szollalván,
sőt a mi magyarul nem tudó némely Totos nagy
Uraink-is; egy a Horváth Urak között Déákul illy
hat-

hathatos beszédet mondott: „ Felséges Hazza! Tekintetes Státusok! Mely bölts, és mely igen szükséges az, hogy a' mi Koronánk alatt mindenek Anyai nyelven folyjonak, azt mi, mint ezen édes Anyának Leányai egész érzékenységgel meg-esmerjük; de ezen édes Anyánkot olyan mostahának lenni hozzánk Leányaihoz éppen nem gondolhatjuk, hogy mi, kik most a' jelen való időben, a' mi édes Anyánk' nyelvét elegendendő-képpen nem szolhatjuk, nem értjük, ennek anyai szeretetéből egészszen ki rekesztessünk. Böltsen emlékezhetik ezen édes Anyánk Magyar-ország arról, hogy mi minden idegen szokásoknak a' Hazába bé-hozásokkor azoknak fel-vételekben leg-utolsók voltunk — és, hogy midőn a' Német nyelvet közinkbe hozták vala, a' F. Udvarnak önként ilyen vállást tevénk, hogy inkább készek vagyunk bizonyos idő alatt magyarul meg tanulni, mint-sem magunk közé akármely idegen Nemzet nyelvét bé-botsáttani. Azért meg-győzethetnek a' Tek. Státusok arról, hogy mi ezen bölts rendelést két kézt és egész örömmel ölöljük; tsak hogy addig, mig mi ezen Anyai nyelvet magunkéva térszük; engedessék-meg nekünk, hogy mi ezen Ország gyűlésében, a' mi Követtségünk' tzelját Deákúl adhassuk-fel, és hogy mi a' minden napi folyt dolgokról azokat, a' kiknek mint biztos Követjeik, Képeket viseljük, tudósithassuk, irattassanak a' minden-napi ország rendelései Deák nyelven-is, valamint Magyarúl. „

Ezen Horváth Követ Ur alig végzé szovait, a' midőn egy Toth Ur megint fel-álván, így kezdé Szovait: Tekintetes Státusok! Vallyon, a' midőn reménységünk vagon, hogy Gallitzia és Lodoméria — az ő hajdoni édes Annyához Magyar-országhoz vissza tér, nem jó volna-é? ha ezekre is tekintet lenne, és mindenek Deákúl folynának? Erre a' Bihar-vármegyi nagy érdemű Követ Tanátsos Böjty Ur azt felelé rövideden: „ Ha akkor, midőn Gallitzia és Lodomériára Német sarut huztak, a' Német

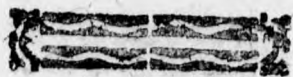

met nyelvet kéntelenségből meg-tanulta; most a' midőn a' maga édes Anyjához vizsgál-tér, önként és jó szível fogja annak nyelvét meg-tanúlni. — Itt csak nem más-fél napig tarta ezen dolog eránt a' vetélkedés; de minthogy csak nem minden Státusok, az Országnek nagyobb és böltsebb tagjai elő számlálák az okokat, hogy t. i. az a' Nemzet, melly más szomszéd Nemzetnek vész fel nyelvét, Nemzetét végre el-vezti, és azon Nemzetnek szolgálává lészzen; 's sok más itt elé-számlálhatatlan okokat számlálván elé Tanátsos *Balog* Péter, *Tan. Darvas*, *Vay*, *Almásfi*, *Domokos* és más nagy érdemű tagjai ezen gyűlésnek, az egész roppant Nemeli sokosság ezt kiáltja vala: éljen a' mi Anyai nyelvünk! éllyenek ennek böltös özlöpai! A' *Préses Ürményi* Ur-is, kinek mint a' folyó viz, úgy foly a' Magyar szó szájából, rá hagyá ezeknek fontos okait, és közönségesen el-végezteté, hogy a' *Deárium*, az Ország gyűlésének végeztései mind Magyar nyelven irattassanak, és ki-nyomtattassanak. A' Horvátokra, és talám sok más fő emberes nézve-is, kik édes Anyok nyelvét nem értik, fordittassék Magyarból Deákra; ezen Ország-gyűlése által ki-rendelt érdemes személlyek által vizsgál-tassék meg; az Elöl-ülő 's mások által, hogy tökéletes fordittás, és annyi erejű mint a' Magyar, allirással erősittessék-meg — és ezen fontos ügye a' Nemzetnek 11-dikben így határozaték-meg a' Státusok' Tekintetes Táblájától; melly végzés még az nap az első Táblára, ki-rendelt biztos Követek által elé-is mozdittaték. Más nap, u. m. 12-dikben el-jövének az első T. Táblának biztos Követjei a' felelettel, a' második Táblára, hól a' szó-szolló az *Egri Püspök Gróf Eszterházy* Ur ő Excellentiája lévén, az első Táblának közlő Követtségét olly értelmesen, olly szép rendel, és olly egymásból folyó tiszta magyarsággal adá elé, hogy azt vélné, hogy egy Felsőleges formát öltözött Magyar *Cicero* beszéllene a' maga Nemzete gyülekezetének közepette. Hogy az Ország-gyűlésén mindenek Anyai-nyel-

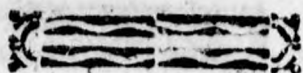

hathatos beszédet mondott: „ Felséges Hazza! Tekin-
 „ tetes Státusok! Mely bölts, és mely igen szükséges
 „ az, hogy a' mi Koronánk alatt mindenk Anyai
 „ nyelven folyjonak, azt mi, mint ezen édes A-
 „ nyának Leányai egész érzékenységgel meg-esmer-
 „ jük; de ezen édes Anyánkot olyan mostahának
 „ lenni hozzánk Leányaihoz éppen nem gondolhat-
 „ juk, hogy mi, kik most a' jelen való időben, a'
 „ mi édes Anyánk' nyelvét elegendendő-képpen nem
 „ szolhatjuk, nem értjük, ennek anyai szeretetéből
 „ egészszen ki rekesztelsünk. Böltsen emlékezhetik
 „ ezen édes Anyánk Magyar-ország arról, hogy mi
 „ minden idegen szokásoknak a' Hazába bé-hozá-
 „ lokkor azoknak fel-vételekben leg-utolsók voltunk
 „ — és, hogy midőn a' Német nyelvet közinkbe
 „ hozták vala, a' F. Udvarnak önként ilyen val-
 „ lást tevénk, hogy inkább készek vagyunk bizo-
 „ nyos idő alatt magyarul meg tanulni, mint-sem
 „ magunk közé akármely idegen Nemzet nyelvét
 „ bé-botsáttani. Azért meg-győzethetnek a' Tek.
 „ Státusok arról, hogy mi ezen bölts rendelést két
 „ kézt és egész örömmel öljük; tsak hogy ad-
 „ dig, mig mi ezen Anyai nyelvet magunkéva tész-
 „ szük; engedtsék-meg nekünk, hogy mi ezen Or-
 „ szág gyűlésében, a' mi Követtségünk' tzeljät Deák-
 „ kúl adhasuk-fel, és hogy mi a' minden napi
 „ folyt dolgokról azokat, a' kiknek mint biztos
 „ Követjeik, Képeket viseljük, tudósithasuk, irattas-
 „ sanak a' minden-napi ország rendelési Deák
 „ nyelven-is, valamint Magyarúl. „

Ezen Horváth Követ Ur alig végzé szovait, a'
 midőn egy *Toth* Ur megint fel-álván, így kezdé
 Szovait: Tekintetes Státusok! Vallyon, a' midőn
 reménységünk vagyon, hogy *Gallitzia* és *Lodomé-
 ria* — az ő hajdoni édes Annyához Magyar-ország-
 hoz visszta tér, nem jó vólna-é? ha ezekre is tekin-
 tet lenne, és mindenk Deákúl folynának? Erre a'
 Bihar-vármegyi nagy érdemü Követ Tanátsos *Böjty*
 Ur azt felelé rövideden: „ Ha akkor, midőn *Gal-
 litziára* és *Lodomériára* Német sarut huztak, a' Né-
 met

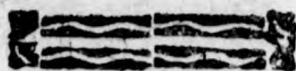
met nyelvet kéntelenségből meg-tanulta; most a' midőn a' maga édes Anyához vizsgál-tér, önként és jó szível fogja annak nyelvét meg-tanúlni. — Itt tsak nem más-fél napig tarta ezen dolog eránt a' vetélkedés; de minthogy tsak nem minden Státusok, az Országnak nagyobb és böltsebb tagjai elő számlálák az okokat, hogy t. i. az a' Nemzet, melly más szomszéd Nemzetnek vész fel nyelvét, Nemzetét végre el-vezti, és azon Nemzetnek szolgálává lészzen; 's sok más itt elé-számlálhatatlan okokat számlálván elé Tanátsos *Balog* Péter, *Tan. Darvas*, *Vay*, *Almásfi*, *Domokos* és más nagy érdemű tagjai ezen gyűlésnek, az egész roppant Nemeli sokóság ezt kiáltja vala: éljen a' mi Anyai nyelvünk! éllyenek ennek böltös özlöpai! A' Préses *Ürményi* Ur-is, kinek mint a' folyó viz, ugy foly a' Magyar szó szájából, rá hagyá ezeknek fontos okait, és közönségesen el-végezteté, hogy a' *Deárium*, az Ország gyűlésének végeztései mind Magyar nyelven irattassanak, és ki-nyomtattassanak. A' Horvátokra, és talám sok más fő emberes nézve-is, kik édes Anyok nyelvét nem értik, fordittassék Magyarból Deákra; ezen Ország-gyűlése által ki-rendelt érdemes személlyek által vizsgál-tassék meg; az Elöl-ülő 's mások által, hogy tökéletes fordittás, és annyi erejű mint a' Magyar, allirással erősítettassék - meg — és ezen fontos ügye a' Nemzetnek 11-dikben igy határozaték-meg a' Státusok' Tekintetes Táblájától; melly végzés még az nap az első Táblára, ki-rendelt biztos Követek által elé-is mozdittaték. Más nap, u. m. 12-dikben el-jövének az első T. Táblának biztos Követjei a' felelettel, a' második Táblára, hól a' szó-szólló az Egri Püspök Gróf *Eszterházy* Ur ő Excellentiája lévén, az első Táblának közlő Követtségét olly értelmesen, olly szép rendel, és olly egymásból folyó tiszta magyarsággal adá elé, hogy azt vélné, hogy egy Felsőleges formát öltözött Magyar *Cicero* beszéllene a' maga Nemzete gyülekezetének közepette. Hogy az Ország-gyűlésén mindenek Anyai nyelv-

nyelven follyanak, hogy a' *Deárium* magyarul irat-
tásék, abban az első Tábla-is a' 2-diknak végzé-
sét helyben hagyta; tsak azt nem akarja vala hel-
lyesnek látni, hogy ki nyomtattásék, következén-
dő okokból: 1.) A' Nemes ifjuságnak, kik eddig
ezen ország végezéseit irták, és azon kívül, hogy
magoknak pénzt szerzettenek, az Ország-gyülésének
végzéseit az irás által, mely által leg-könnyebb a'
tanulás, meg-tanulták, ha ki nyomtattatnának pe-
dig ezek, az ifjuság mind keresetétől, mind tanu-
lásától meg fosztatnék. — 2.) Ha a' végzések min-
den nap ki-fognának nyomtatódni, a' lehetne be-
löllek, hogy a' mit ma ki nyomtatnak, ugyan a-
zon dolgok más nap, más okokból meg-változ-
ván, már nyomtatásban fognának maradni. —
Erre fel-áll ama mezfíze látó Tanátsos *Balog Péter*
Ur, és egy igen fontos beszédet tartván, az egész
Státusok 2 dik Táblája azt kiáltja vala: nyomtat-
tásék! nyomtattásék! Ezek valának a' meg-neve-
zett Tanáts Urnak feleletjei az első 2 okokra. —
1.) Az igaz, hogy az ifjuság, ki azért gyülekezett
ide, hogy pénzt szerezzen, és tanuljon; a' pénz
szerzésben, a' nyomtatás által, meg-akadályozta-
tik; de reméljük, hogy minden igaz Hazafiak készek
ezeknek szükségeket, a' lehetőségig, pótolni. De
hogy a' nyomtatás által a' tanulásban meg-akadályoz-
tásának, lehetetlen; mert ugyan-is, honnan tanultuk
a' Tudományokat, nyelveket? vallyon nem Köny-
vekből é? Ha egy ember egész Szótárokat ezer, 's
meg ezer izben le írna, vallyon ezen fáradságos
munkája által el-érvé é valaha tzelját, meg-tanul-
hatnáé a' nyelvet, vagy akármely tudományt? so-
ha sem. Hát a' mi ifjuságaink, kik eddig az Or-
szág dolgait egynek elől olvasása után, mint a'
sebess esőt ugy irták Deákúl; 100 közzül egy a'
dolgot mindenütt alig értette, vallyon hogy tanul-
hatták-meg ezek jobban az irás által, mind most
fognák a' nyomtatásból, midön azt a' Könyvet nyom-
tatásban, mellyet irásban 200 — 300 forintokon is
a' szegény Nemes ifjuság meg-szerezni elégtelen va-
la,

la, igen óltson meg - szerezheti, naponként olvas-
hatja, és ha valamit abból ma el - felejtett - is, hol-
nap elé - veheti 's ujra olvashattya, nem látom ál-
tal. Nékünk még máig is vagynak Ország gyűlésén
írott Könyveink; vizsgáljuk - meg ezeket, tsak kettő-
is, a' külömbb külömbb íróknak hibájok által, egy
másal meg - nem edgyez; a' nyomtatás által pedig
ezek a' Könyvek mind egyenlők hiba nélkül valók
léznek. Mely bóldogságra! mely tanulásra való
jó útja ez a' mi Nemes ifjuságunknak ki - ki által
láthatja. Ha egy kiss kerefetben való hátra - mara-
dása lézzen - is a' Nemes ifjuságnak — tudjuk azt,
hogy a' közönséges jó, a' különös jónak mindég
eleibe tétetik — tudjuk azt, hogy több tökéletes-
ségeknek öfzve - ütközésekben, egy okos ember min-
dég a' nagyobb jót vállaloztja, és a' kisebb jót,
mely a' nagyhoz hasonlítva mindég rosznak hivat-
tathatik, el - szokta kerülni. Egy kiss jónak láttatik
ugyan az, hogy a' mi ifjaink pénzt szerezzenek
magoknak; de az ezt akadályozó nyomtatás olly
közönséges és meg - betsülhetetlen nagy jó, hogy e-
hez hasonlítva a' másik tsupa veszedelem. — 2.)
Minden - nap ne nyomtattassanak a' végzések, ha-
nem tsak akkor, midön már ezek tökéletesen meg-
vagnak határozva, és így változás nem efik a'
nyomtatásban — ha pedig a' szükség még - is azt
hozná magával, valamint az írásban 3 — 4 ár-
kofi - is szoktunk ki - vetni, miért nem lehetne ezt tse-
lekedni a' nyomtatásban? Midön a' meg - nevezett
Tanáts Ur ezen okait el - végzette vólna, fel - kiált
a' véghetetlen fokoság: éljen ezen Anyai nyelv olz-
lopa! nyomtattassék Magyarúl a' *Deárium*; mert
a' szabadságnak a' *publicitás*, a' dolgoknak közön-
ségessé való tételek, az első jele. — Egy nagy ér-
telmű Tanáts Ur az okát - is meg - mondá, miért hogy
az első Tábla ennek ki - nyomtattatását Magyarúl
nem kívánná; de e', jó *Abdulhamid*, nem tartozik
reád, azért ezt én is el - halgatom; tudod hogy itt
az *Elyféumban* - is nem minden nagy Urak tudják
Anyai nyelveket — itt sem szeretik a' nagy Urak,
hogy

hogy a' mit eddig csak ők szerezhettek-meg nagy költséggel, most a' szegény Legények is igen óltsó költséggel puskázzanak ebből.

Jó Barátom *Abdulhamid!* Esmered-é ama Nemzeti Tanátsot ült serget itt az *Elyséumban*? Az a' Frantzia Tanáts néked még a más világról esmérősed. Ládd! ezt a' Nemzetet leg-pallérozottabbnak tartják egész Európában, halhattad még is, milyen lármával és vér-ontással kezdődött ezeknek gyűlések. Sokkal nemesebb érzékenységű ez a' vitéz Magyar Nemzet! Azok a' fene vad-természete ellen, kik egymást nem ölik, dühöskedtenek; ezek pedig mint egy Anyának gyermeki úgy ölelik egy mást, és még eddig az egész Nemzeti-gyűlésben csak bokáját sem ütette-meg valaki. Fel-áll 11-dikben a' második Tábla bölts Elölülője *Ürményi Ur* ő Excellentiája, 's illy beszédet tartta ezen Nemes Nemzeti-gyűlésben: „Uraim! Tudják a' T. N. Státusok, hogy most egész Europa szemeit réánk függesztette; ellenségink és irigyeink vagynak. Kérem a' Tekintetes Nemes Státusokat! úgy folytassuk a' mi dolgainkat, olyanokat szoljunk, hogy az egész világ előtt meg-bizonyíthassuk, hogy mi mind Fejedelmünkről, mind Hazánk boldogságáról igazán és hiven tudunk gondolkozni — siessünk az időt és alkalmatosságot, a' nagyobb dolgoknak megfontalásokra, megnyerni. Ne hogy az idegen Ujságíróknak, kik költeményekkel is ottan ottan szoktanak bennünket gunyolni, alkalmatosságot szolgáltatassunk arra, hogy mi róllunk balúl irjanak. Nem bölts igéké ezek? — *Abdulhamid!* ezen Nemes Nemzet csak nem olyan, mint a' mi Anglus Nemzetünk. Ezek a' magok szabadságokat csak leg-kisebb tizikelyben is kivánnják egész illendőséggel óltalmazni. Az első Közönséges gyűlés napján 11-dikben el-állta V. Ispány *Márjásy Ur*, Gömör Vármegyének biztos és nagy érdemű Követje, ki Anyai nyelvet példás és bölts hangon pengeti, és ezt jelenté a' 2-dik Tanáts gyűlésben: „Tekintetes Státusok! A' mi Ifjuságink azért gyülekeztenek ide, hogy az

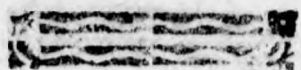
Or.

Ország dolgainak folytatását halván azokból tanuljanak; nem volna-e hát jó? ha ezeknek szabad lenne az első Táblához is, mint ide, szabadon bémenni, és a' dolgok' folyomatját halgatni. Erre minnyájon fel-fzollallának: igen-is nem tsak szabad, de szükséges; melyre a' Nemes ifjuság az első Táblához bémene, és az-ólta szabadon járnak mind a' 2 Tabla tanáttsát halgatni; de ezen Nemes ifjuság igen nemésen viseli magát — ugy hogy mindenikben egy egy mértékletes fel-nyilt szemü meg-ért Anglust szemlélhetz.

Abdulhamid.) Hát annak a' vitéz Nemzetnek fegyveres népe hól van most, tudod é *Triphó*? — E' most mind kívül van Hazáján, és a' 2 Magyar Hazában tsak némely ujj katonákat formáló tartalék sergetskék vagynak, mellyek mind öreg legényekből állanak, és a' Réklutákat szokták a' Sergekhez vezetni. Sem más-féle, sem Magyar katoná nints Magyar és Erdély országban több, hanem Pesten és Budán a' Fő Hertzeg *Ferdinánd* Magyar gyalog sergének 2 Batalionja, mellynek Tisztjei-is mind kék Magyar nadrágba járnak, meg némellyek arany palzomántosban. Ó Budán vagyon a' *Gréfor* Húszár sergének 2 osztálya szálláson, kik éjjeli szágodazó vigyázaton szoktanak lenni. Jun. 12-dikén ezen nevezett seregbéli gyalog katonák rendeltettenek vala a' gyülest tartó Ország' Házához vigyázatra. Fel-gyülnek reggeli 9 órakor a' Státusok; kérdi egy nagy Ur, ki egyszersmind Hadi Vezér-is, az azokkal lévő Tisztet: ki parantsolatjából jötenek oda vigyázatra? — midön ez azt felelte volna: hogy a' főbb Tifztségnek rendeléséből; mennyetek-el fiaim innen, így szólla ezen Ur. Ti a' háboruban eleget nyughatatlankodtatok, nyugodjatok; vagynak nekünk ezen szolgálatra rendelt embereink. El-menének a' katonák, és elé állának örizetre a' Vármegye Hajdúi fegyveresen, pautalléroson tzifrán, és fel-váltak a' katonákat. El-kezdödvén a' Tanáts kérdésbe jöve, hogy ki parantsolatjából jötenek vala a' katonák; de még az

nap

nap meg-nem tudhattam, kijéből jöttek volt — elég az, hogy azóltától fogva a' Pest Vármegyei hajduk vagynak örizeten, egyéb parádékra pedig a' Pesti és Budai Polgár katonaság áll-ki fegyverben. Itt a' Korona körül való külsőbb szolgálatokon mind Magyar Gránátérosok vagynak, mind olyan fegyverközött meg-ért legények, kik közzül mindenik leg-alább-is 30 esztendő-t szolgált. Ezeknek fő Igazgatójok ama vitézségéről és Hazafiúi szivéről esmeretes fő Magyar Nemes familiából származott Kapitány Szily Ur, kit tegnap is egész Magyar köntösben szemléltünk. Ezen öreg Magyar Gránátérosok olly szives külső szolgálatot tesznek, mind a' Sz. Korona, mind a' Nemes Bandériumok körül, hogy ezeknek majd minden Ns. Bandériumoknak Vezérjei 20 — sőt több arannyokat-is szoktanak ajándékozni, mellyet ezeknek Hazafi Vezérjek T. T. Kapitány Szily Ur nem tud, katonáinak képében elége köszönni. — Tsudálatos Kedves Barátom *Abdulhamid!* és talám nem-is hiszed-el, ha ki-mondom: A' Pap Urak a' Gyűlésben még eddig igen tsendes halgatással vóltanak — és tsak egy szollott a' 2-dik Táblán még közüllök, az-is szép magyarsággal, böltsön, és találd-ki mit szollott? a' Magyar nyelvet oltalmazta. — Más Ország-gyűléseiben örökké szokásban vólt, hogy a' Deputatioval örökké Papok küldettek edgyik Táblától a' másikhoz Orátoroknak, kik edgyik Táblának végzését a' másiknak fel-adták; most fel-állottak sokon és ezen szokás ellen beszédet tartottanak, hogy ezt a' Papokon kívül mások-is tselekedhetik; de minthogy a' Pap Urak még eddig az efféle dolgokban a' magok hiteleségeket el-nem vesztették, azt határozták, hogy ez a' szokás, a' mennyiben lehet maradjon-meg, de ugy, hogy azonban mások-is küldettethetnek Orátoroknak, t. i. Külső emberek, és minthogy mindenkor többen küldöttetnek, ha az Orátor valamit el felejtene az eléadásban, a' vele küldettek közzül akármellyiknek szabad leszen azt elé-mondani 's efzébe juttatni. Senkik mértékletesebben

sebben magokat nem viselik, mint a' fő tiszteletű Pap Urak. — Az első Táblán többnyire Deákul beszélnek azok, kik Anyai nyelvünket nem igen tudják; de Németül senki sem szól.

Pest. — A' múlt Vasárnap, u. m. 13-dikban reggeli 8 és 9 óra között érkezék-bé Pestre a' Ns. Szathmár Vármegyei Korona-örző N. Bandérium, mellynek az itt már helyben lévő Ns. Bandériumok egész parádéval eleikbe lovagolván olly nagy pompával kifirék-bé ezeket, hogy az öszve-tódúlt néptől alig lehet vala mozdulniak. Ezen N. Bandériumnak már előre ollyan híre érkezett vala Pestre, és Budára, hogy ezek, azonkívül, hogy minden nyeregben való gyakorlásokban leg-tanultabbak, mindeniknek párdutz bőrek-is vagyon, melly hir nagy tolylongást okozta. Igy-is találtaték; mert neha minden N. Bandériumak tudják a' lovan való fordulásokot és sorjok változtatását; de ez tsak ugyan majd mindeniknél gyakorlattabbnak láttatik. Setét frantzia kék Uniformájok róka-torokkal és arannyal gazdagon; kalpagjok vagyon, és igen gazdag. Népe vállogatott Urakból áll; és vállogatott paripán ülnek.

Ezen T. N. Szathmár Vármegye N. Bandériumjának nevenként való Tagjai pedig ezek: — „ Fő Vezére Gróf N. Károlyi Károlyi Josef. — Jobb szárnyán való Kapitánya: Gróf Stáhremberg Antal. — Bal szárnyán való Kapitánya Gróf Hallerkői Haller Pál. — Jobb szárnyán való Fő-Hadnagy N. Kállay Kállay Antal. — Bal szárnyán való fő Hadnagy ifjabb Irinyi Irinyi Imre. — Zászló-tartó Mindszenti Peley 'Sigmund. — Adjutánt Kiss-Rédey Rédey Károly. — Első Strázsamester Költsei Kende Mihály; V. Strázsamester Tasnád-szántai Betski László. — 2 dik V. Strázsamester Klobusitzki Ignácz. — A' Gárdák ezek: „ Irinyi Irinyi 'Sigmund, Nagyvárodi Ajtai Károly, Vásáros Namenyi Eötvös Sándor, Erdöteleki Semmerjei László, Uray Uray Sámuel, Uray Uray Elek, N. Várodi Ajtai Antal, Bagosi Bagosi Károly, Dorai Dorvai Gábor, Szermerci

mersei Gáspár Ferentz, Berzeviczi Berzeviczi Sándor, Császi Császi Josef, Szaplanczai Szaplanczai Miklos, Jasztrabszky Antal, Jasztrabszky Lajos, Turzó György, Krasznai István, Endredi Gábor, Nagy István, Nagy Josef, Iklodi Iklodi László, Fekete István, Erefi Gáspár, Kerkes Sándor, Szabó Sándor, Kormos János, Bakacz, Popoczi Sándor, Zelenak Josef. — Ezek közül a' Bétsi Ns. Gárda közé bé-vétetődtek, Irinyi 'Sigmund, és Betsky László. — 18-dikban fog ezen N. Sereg a' Sz. Korona-örzésére állani; majd ekkor többet fogunk írni ezen nevezetes N. Bandériumról.

Buda Jun. 16-dik: „Ezen hónapnak 13-dikán u. m. Vasárnap semmi Tanács nem tartaték. 14-dikben Kerületbéli Gyűlések és Tanácsok tartatának, és igen tsendes első vala egész nap és egész éttzaka — 15-dik Közönséges Ország-gyűlés tanáttsa tartaték, hól az első Táblának ki-rendelt Követje Egri Püspök Gróf Eszterházi Ur ó Excellentiája által meg-jöve az izenet a' 2-dik Táklára, hogy az első Tábla a' Magyar nyomtatásban való ki-adását a' Deáriumnak késleltetni kívánná; az Ország-gyűlésében pedig meg-nem akarna esküdni. Erre a' 2-dik Tábla öszve-vetett vállokkal megint azt végzé, hogy a' Deárium leg-ottan nyomtattassék Magyarúl, és esküdjenek-meg, ezen el-kezdett munkájokban való hivségre. Az első Tábla-is rá-állta végre arra, hogy a' Deárium Magyarúl nyomtattassék; de hitét le-nem tevé. Ekkor a' 2 dik T. Tábla egyenlő akarattal le-tevé a' hitét Deákúl, mint hogy edgyütt esküvén, fokon találtatnak vala, kik Magyarúl nem értttenek. Meg esküvék előbb a' Királlyi Tábla. — 2.) A' Státusok között lévő Papság. — 3.) A' Státusok. — 4.) A' Királlyi Városok, és a' jelen nem lévők' Követjei, minthogy még ezek meg visgáltatnak, Törvényesek-é vagy nem? hólnapra maradának, és az egész Ország-gyűlésének eddig tett végzései eddig határozatnak. — A' Vátzi T. T. Kánonak Erdélyi Ur 15-dikben a' 2-dik Táblától az elsőhez küldöt.

dötvén szálló Követtségbe, olly hathatosan és olly szép magyarsággal végzette Követtségét, hogy mindenek gyönyörködnek vala benne. Bár minnyájon így tudnák Anyai nyelvünket; így nem kellene magunktól irtoznunk, midőn némelyeket Magyarúl szólni hallunk. — Az esküvésnek formája Deákúl szóról szóra ez: — „ Ego N N. Juro per Deum vivum &c. quod ego secundum leges fundamentales regni, et justitiam, omnibus consiliis, viribus, et cooperationibus id solum agam, quod pro conservandis legalibus S. S. & Ordinum Juribus, dubili item Univerſi populi felicitate, plebisque contribuentis conservatione justum et proficuum esse judicavero; nec ulla ratione, voto meo aut Silentio, in diminutionem vel restrictionem Jurium, prærogativarum, libertatum, et immunitatum Regni, Partiumque adnexarum vel adnectendarum consentiam; sed in Conformitate legum fundamentalium, et Justitiæ, cum Cointelligentia reliquorum S S. et O. O. atque Condeputatorum, sine procuranda realis earum securitatis, et ad seros posteros permansionis, talia media statuere, tales Constitutiones condere contendam omni conatu, quibus Jura et Majestas Origine et indole sua liberi atque independentis regni Conservari et augeri possint; omnis etiam animorum unio & Concordia inter Status & OO. ac Regnicolas pro justo & æquo salva maneat; præterea spondeo, vetante artic. 44: 1649. Nulla Officia vel Honores, neque favores, munera, vel signa horum, quæ sub Diæta causa Comitiorum aut darentur promitterentur, post — Comitiam vero effective præstarentur, citra scitum et consensum Statuum me accepturum. Verbo: nec aperte, nec Conſilienter, contra Jura Regni, Immunitates, et prærogativas S. S. és O. O. Consilio, voto, vel alio quocunque modo acturum; In his vero, quæ hoc Jurejurando promitto, nulla mentali reservata, aut æquivocatione usurum. Sic me Deus adjuvet. —

Így segillyen Atyámsiai benneteket. „

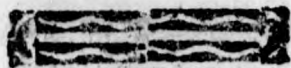

Ezen hónapnak 12-dikén az Erdély-országi fő Kormányozó Gr. *Bánfy* György Ur ö Excellentziája-is a' Szászok' Nemzeti Comessével M. *Bruckenthal* Mihály Urral Budára meg-érkeztenek. Az Erdélyi Követek 15-dikben délutáni 5 órakor ezen Kormányozó Urnál öszve valának gyűlve.

A' háborus dolgokról keveset beszélhetek néked *Abdulhamid*! Ha csak a' Ti ujj Nagy Vezérek nem ujjit valamit. Reménysége vagyon a' népnek, hogy ez nem engedi magát olyan könnyen elkergettetni, mint a' tavallyi. *Bétsben* való keresztül jütömben, éppen a' múlt Pénteken, egy kedvetlen hír futamodott-el a' Hertzeg *Kóburg* vezérsége alatt lévő Tábor iránt, melynek ott további tudósításig, szeretnének hitelt nem adni; hogy tudnillik: A' Törökök, valamely szökevényektől vezettetvén; éjtszakának idején a' H. *Kóburg* népének háta meggé kerültek, abból mint egy nyóltz százat levágtak, azok között két Generálit Gróf *Thurnt*, és *Auffzeset*, és sok Tiszteket. 18 nagy ágyukat elvettek; hogy az Oláh Illiriai Regementbéliek megszaladtak, és hogy Generál *Karajtzay* érkezett segittségre a' Húszárokkal, mert külömben még több kárt vallottak volna. Ennek Te tudom örvendenél ha így esett volna még bizonyoson. Meg-fogod halani. A' következendő Elegyes Hirek bizonyosabak. Magyar N. Test-örző *Bernáth* Menyhárt Ur nem régiben érkezett vilzsa mint Kurir, a' Spanyol Udvartól; még ottan nagyobb szivességgel nem fogadtatott egy Magyar-is, mint az említett Hadnagy Ur; háromszor botsáttatott személyes beszélgetésre a' Királlyal, a' Királynéval és Hertzegekkel; nevezetes az, hogy 28 nap alatt járta-meg Madritot, mely közel 1180 mért-földet teszen, ebből 216 mért földet lovagolni kellett a' Pyrénéumi havasokon keresztül; maga ö Felsége 2 dik *Leopold*-is tsudálkozott ezen szolgálatbéli gyorsaságon.

A' *Toskáni* Hertzegségben azon zúgolódnak, hogy miért nem megyen haza az Uralkodni akaró Hertzeg; és a' mint mondják, *Ferentz Fő* Hertzegget kívánnyák magoknak.

A' Státusok titkos Tanátsának Referendárius Tanátsofsa *Spilman* Ur, és a' nagy Generál Stáb-tól való Kapitány *Smid*, vagy két más Uraktól kifizetve, a' múlt Szombaton Postán *Slézia*-felé megindultanak. Az edgyezés iránt való Gyűlés, melyre ezen nagy Emberek öfzve seregelnék, *Breszlovba* fog tartatni *Sléziába*: de nem egészfzen bizonyosan erősfithettyük ezt; mert mások azt mondják, hogy a' Prufsziai Király inkább akarja *Rájk-hembachban*, nem melzfze *Nájfzhoz*. A' két Feld Marschall Generálok - is Báró *Laudon* és *Collorédó* ő Excellentiájok, az első a' múlt Pénteken déli után, a' második pedig Szombaton reggel, a' Morva-orfsági táborhoz *Nájtifcháinba* el-utoztanak, a' végre: hogy ha valahogy az edgyezés félbe tanálna szakadni, a' tábornál légyenek, és a' munkát ahhoz illendő módon el-kezdhefsék. B. *Herbert*-is, kit ugyan már a' napokban az alsó szélekre el-küldöttünk vólt, de a' ki még eddig itthon vagyon azért, mert meg-betegedett vólt, már most mivel jobban vagyon, parantsolatot vett ujra a' *Bukorest* felé való indulásra, hogy az edgyezés iránt való Gyűlésben akár *Bukeressbe*, akár *Jáfszriba*, vagy akár hol fogna az tartatni, jelen lehessen. — A' Prufsziai Király már a' Korona örökösfével edgyütt *Breszlovba* jelen vagyon: ide gyülekeznek sok idegen Követek a' Lengyel Követtel edgyütt; és ide a' Királynak nagy Minifere *Hertzberg*-
is

Ezen hónapnak 12-dikén az Erdély-országi fő Kormányozó Gr. *Bánfy* György Ur ö Excellentiája is a' Szászok' Nemzeti Comessével M. *Bruckenthal* Mihály Urral Budára meg-érkeztenek. Az Erdélyi Követek 15-dikben délutáni 5 órakor ezen Kormányozó Urnál öszve valának gyűlve.

A' háborus dolgokról keveset beszélhetek néked *Abdulhamid*! Ha csak a' Ti ujj Nagy Vezérek nem ujjit valamit. Reménysége vagyon a' népnek, hogy ez nem engedi magát olyan könnyen elkergettetni, mint a' tavallyi. *Bétsben* való keresztül jütömben, éppen a' múlt Pénteken, egy kedvetlen hír futamodott-el a' Hertzeg *Kóburg* vezérsége alatt lévő Tábor iránt, melynek ott további tudósításig, szeretnének hitelt nem adni; hogy tudnillik: A' Törökök, valamely szökevényektől vezettetvén; éjtszakának idején a' H. *Kóburg* népének háta megé kerültek, abból mint egy nyóltz százat levágtak, azok között két Generálit Gróf *Thurnt*, és *Auffzeset*, és sok Tiszteket. 18 nagy ágyukat elvettek; hogy az Oláh Illiriai Regementbéliek megszaladtak, és hogy Generál *Karajtzay* érkezett segittségre a' Húszárokkal, mert külömben még több kárt vallottak volna. Ennek Te tudom örvendenél ha így esett volna még bizonyoson. Meg-fogod halani. A' következő Elegyes Hirek bizonyosabban. Magyar N. Test-örző *Bernáth* Menyhárt Ur nem régiben érkezett vilzsza mint Kurir, a' Spanyol Udvartól; még ottan nagyobb szivességgel nem fogadtatott egy Magyar-is, mint az említett Hadnagy Ur; háromszor bolsáttatott személlyes beszélgetésre a' Királlyal, a' Királynéval és Hertzegekkel; nevezetes az, hogy 28 nap alatt járta-meg Madritot, mely közel 1180 mért-földet teszen, ebből 216 mért földet lovagolni kellett a' Pyréneumi havasokon keresztül; maga ö Felsége 2 dik *Leopold*-is tsudálkozott ezen szolgálathéli gyorsaságon.

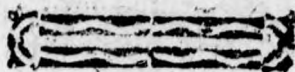
A' *Toskáni* Hertzegségben azon zúgolódnak, hogy miért nem megyen haza az Uralkodni akaró Hertzeg; és a' mint mondják, *Ferentz Fő* Hertzegget kívánnyák magoknak.

A' Státufok titkos Tanáttsának Referendárius Tanátsofja *Spilman* Ur, és a' nagy Generál Stábtól való Kapitány *Smid*, vagy két más Uraktól kísértetve, a' múlt Szombaton Postán *Slézia*-felé megindultanak. Az edgyezés iránt való Gyülés, melyre ezen nagy Emberek öszve seregelenek, *Breszlovba* fog tartatni *Sléziába*: de nem egészen bizonyosan erősihettyük ezt; mert mások azt mondják, hogy a' Prufsziai Király inkább akarja *Rájk-hembachban*, nem *mezszze Nájfzhoz*. A' két Feld Marschall Generálok - is *Báró Laudon* és *Collorédó* ő Excellentiájok, az első a' múlt Pénteken dél után, a' második pedig Szombaton reggel, a' Morva-országi táborhoz *Nájtischáinba* el-utoztanak, a' végre: hogy ha valahogy az edgyezés félbe tanálna szakadni, a' tábornál légyenek, és a' munkát ahhoz illendő módon el-kezdhesék. *B. Herbert*-is, kit ugyan már a' napokban az alsó szélekre el-küldöttünk vólt, de a' ki még eddig itthon vagyon azért, mert meg-betegedett vólt, már most mivel jobban vagyon, parantsolatot vett ujra a' *Bukorest* felé való indulásra, hogy az edgyezés iránt való Gyülésben akár *Bukerestbe*, akár *Jászfziba*, vagy akár hol fogna az tartatni, jelen lehessen. — A' Prufsziai Király már a' Korona örökösével edgyütt *Breszlovba* jelen vagyon: ide gyülekeznek sok idegen Követek a' Lengyel Követtel edgyütt; és ide a' Királynak nagy Minifere *Hertzberg*-
is

is útban vagyon. Azonban a' Pruszsiai minden Regementek-is egyfzersmind lábra kerekedvén a' Sléfiái szélek-felé közelittenek. Itt most vagy a' közönséges békelességnek fundamentoma fog meg-vettetni: vagy pedig olly nagy tűz üti-ki magát, mellyen maga a' természet száját el-tátva fog el-bámúlni. — Azt mondják, hogy az Anglus és Spanyol között való egyenetlenségek tsupa pennával igazítódtnak-el, és a' békelesség fenn maradott. — Az Anglus a' Baltikum tengerre bizonyos hajós serget indított-meg: hasonlóképpen az Hollándus a' *Texeli* ki-kötő helylyből. — A' Pruszsus katonák *Véselből*-is meg-indultanak Belgium és Lüttikh felé: de ugy hogy tsak akkor vették észre mások, mikor már a' ki-rendelt helylyen vóltanak. Belgium és Lüttikh között ugy állottanak-meg *Geldria*'szegeletibe, hogy ha a' szükség kívánnya, a' jobb kezekkel a' Belgákra, a' ballal pedig a' Lüttikiekre köszönhetik a' pohárt.

Belgiumban az Auszriaiak naponként folytatják a' győzedelmet; már által mentenek a' *Mósa* folyóvizén, el-foglalták *Boviens* Várofsát 's *Námur* Gróftágot, és szintén *Námur* Várofsa kö-faláig hatottak. Jun. 4-dikén és 5-dikén oda érkeztek a' *Vurmzer* és *Eszterházi* Húszárok-is, kik a' hosszú utazás által nem hogy el-lankadtak volna, sőt erőt vetteknek lenni láttatnak. — Genetál *Schönfeld* 2-dik Junii 37 Tízteket kaszszirozott; kik az Auszriaiakkal való ütközetben hátráltak vala:

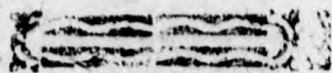

A két Magyar Hazát illető dolgok:

Buda 18-dik Jun. — „Kedves Kurirom! Enged meg nékem, hogy inkább tsudálkozzam, mintsem néked valamely érdemes — és ilyen nagy és Felséges Ország-gyűlésében esett fundamentális dologgal kedveskedhessem. Még ezen nagy Ország-gyűlése a' nevezetesebb dolgokhoz hozzá nem foghatván, mind eddig tsak a' (præliminárékon) az előljáró dolgokon vetélkedett. — 16-dikban közönséges gyűlés tartatott; midőn már a' 2-dik Tábla, az az, a' Státulok és minden féle tellyes hatalommal kirendelt Követek, az ország hűségére, a' közönségesen ki tsinált és helyben hagyatott hit formája szerint meg esküdiének vala — és talám már a' Diplomának, annak a' nagy és leg-első dolognak készítéséhez kezdettének vala egyenlő szívvvel, ha az első Tábla mind a' *Diáriumnak* Magyar nyelven való ki adásában, mind ezen közönséges hitnek le tételében nem láttatik vala hathatoson ellenkezni: de az ellenkezésnek támodása azt okozta, hogy még eddig is ezen hathatos munkához hozzá nem kezdvén, hól a' Papok, hól mások által olly apróságos dolgok elevenítettnek fel, mely szerint ezen pénz ki-fizethetetlen drága idő, még eddig tsak a' kisebb dolgok eránt való vetélkedésekben tölt-el, és Isten tudja, mikor fogunk a' dolognak velejéhez. — Midőn a' 2-dik, az az a' Státulok Táblája ezen hitet le tette; a' hit formája mindennekkel közönségessé lett; által küldötte az első Táblának, olly izenettel, hogy a' Státulok, kik a' Haza boldogságának ki-munkálódására ölzve-gyűltenek, ennek tellyesíttésére ezen mód-szerint hiteket le-is tettek; mellynek le-tételére az első Táblát-is annál nagyobb bizodalommal kéri, mennél bizonyosabb az, hogy ezen hit, minden igaz Hazafit, nem egyébre, hanem tsak a' Haza boldogságára és a' koronázandó Fejedelemnek tökéletes hűségére kötelez — és a' mely hit a' hazafiai sziveket az edgyet

D d d

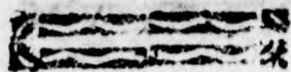
értésre

értésre, és az egymáshoz való bizokodásra, ugy egybe fogja kaptsolni, hogy leg-ottan, egyenlő szivel és Lélekkel foghatnak a' nagyobb dolgoknak folytatásához. Mi leve ekkor belölte? az, hogy az első Tábla, melly Püspökökből, Mágnásokból és a' Haza nagyobb oszlopjaiból áll, ezen Haza's Királyunk hasznára tzelező hitet le-nem tevé, söt azt izené a' második Táblának; hogy a' ki jó Hazafi, nem kell annak Hazafiai hiveségét hittel kötelezni, a' ki pedig rossz Hazafi, ha százszor megeskülzik-is rossz Hazafinak marad; azért nem láthatyák által miért volna ezen hit le-tételének szükségé, vagy a' 2-dik Tábla az elsőnek hiveségében miért kételkedhetnék — annál-is inkább; mivel már ezen a' Táblán a Fő-Ispányok azon kívül-is a' Vármegyéknél kötelező hitet tettek volna-le. Mennyi vetelkedéseket okozott légyen tsak ez, az első Táblán, azt egy penna elégtelen le-irni. — Nevezetes itt az, a' mit ama Hazájához és Fejedelméhez hóltig hiv — és nevezetesen hiv Hazafi Gróf *Károlyi* ő Excellentiája tselekvék. Leg-első vala ez a' nagy Férfi, ki az első Táblán fel-álván, egy igen szép és szivre ható Magyar beszédjében ezeket mondá: „Méltóságos első Tábla! Uraim! Tovább nem álhatom, légyen szabad énnékem az igazat ki mondom! Minden igaz Hazafi köteleztetik Hazájához és Fejedelméhez, hogy ezek eránt való szereteteket, hiveségeket vérekkel-is, nem tsak hittel, meg-petsétellyék. Mi ugyan már sokon, mint Fő-Ispányok, a' Ns. Vármegyéknél ugyan azon hitet le-tettük, és ez által magunkat az Ország's Fejedelmünk hiveségére köteleztük; de ezt a' Követtségbe küldötteteit 2 dik Táblabéliek hasonlóképpen tselekedték; még is az ő tzelezőkre való edgyezés véget másodszor-is közönségesen meg-tselekedték; miért nem tselekedhetnök mi azt többször-is mint Szentséget — ha nem egyébbért, tsak azért-is, hogy ezen nagy munkának folytatásában, a' 2-dik Táblának hozzánk és erántunk való tökéletes bizokodását, — mellyet — — — — —

— — — — — 'S ha a' hit a'
 sziveket öszve-köti — ha a' hit a' versengésnek vé-
 gét szakasztya — ha a' nagy dolgokban való hit
 Szentség — miért nem mondhatnák-el ezt minnyá-
 jan.

— — — — — Hofzszasobban , és
 szivre-hatóbban folyt ezen kegyelmes tiszta szivü
 Hazafinak még itt ezen beszéde ; de meg-vallom
 ennek vólta-képpen való le-írására pennám elégte-
 len ; de elég az , hogy itt még illy szivre-ható igék-
 kel senki beszédét nem folytatta. Vóltanak ugyan
 sokan az első Táblánál , kik hoszszas beszédeket
 folytatának hathatóson azért , hogy a' hitet tegyék-
 le ; sőt magokat ennek le-tételére nyilván-is jelen-
 ték ; u. m. Gróf Károlyi , Anhalt , Gróf Sztáray
 's mások ; de minthogy az ellent szóllók az első
 Táblán igen sokan valának ; a' hit 16-dikban le-
 nem téteték. Ezt értvén a' 2-dik Tábla , arra ha-
 tározá magát , hogy az első Tábláról azok , kik
 velek egy hittel nem köteleztettek , az ő Kerület-
 béli-gyűléseikben széket nem foglalhatnak , és így
 ekkor a' 2 Tábla között mint egy hasonlós láttá-
 ték esni. — Ma , u. m. 18-dikban megint közön-
 séges gyűlés tartaték reggeli 10 órától fogva dél-
 utáni 2 óráig. Minekutánna ezen gyűlés bé-állá-
 na , reggeli 9 órakor váltá-fel a' N. Szatmár Vár-
 megyei Bandérium a' Sz. Koronát őrző Arad Vár-
 megyei Bandériumot. Ezen , már név-szerint-is em-
 litett Bandérium olly ékes és olly gazdag , hogy
 ehhez Test-őrző Serget-is Európában alig lehet ha-
 sonlítani ; mert ennek kettős arany paszomántal
 prémezett keresztesen nyakba vetett pantallérján ki-
 vül párdutz bőr a' nyakában , és mind Legényye ,
 mind nyereg-szerzáma olly gazdag arany készüle-
 tü , melyhez hasonlót Buda és Pest még nem látott,
 's alig-is fog látni. Ezen nevezetes N. Bandérium-
 nak Korona őrzésre lett állásakor tsak az utzá-
 son-is olly nagy vala a' sokoság , hogy a' nép
 már nem fér vala — és mindenek bámúlva nézék

ennek egyenlő mértékben tett lovaglását. A' N. M. Test-örző Sereg' Vezére, az idősbb Gr. *Károlyi* Ur ő Excellentiája vezérli vala maga kedves Fiával edgyütt ezen Gazdag-serget, kinek tsak kalpagjában lévő Kótság-tall bokkrétája, mellyet egy mellette lévő tiszta briliántal ki-rakott szárny forma ékelet vala, 30 ezerbe — Fiának pedig hasonló ékelsége 25-ezer — és így a' kettőnek tsak bokkrétája 55-ezer forintba került vala — hát az egyéb köntös és nyereg készület!!!

Minekutánna az ezen Nemes Sereg által okoztatott tolylongás és figyelmetesség, mint egy 10 óra tályban meg-szünt volna, bé gyülénk minnyájon az Ország' házába, és mind a' 2 Tábla, tanátsi asztalához ülvén, hogy az első Táblának Elölülője *Zichy* Ur ő Excellentiája fel nyittá a' Tanátsot — fel-állá *Pierir* Josef, egy fő tiszteletü tituláris Püspök és igen jó Hazafi Ur, és tiszta Magyar nyelven leg-előbb-is egy hathatós beszédet tartván, arra akarja vala az egész első Táblának szivét győzni, hogy a' hitet tegyék-le, és hathatos példakkal erőlté beszédét, hogy a' hitnek le-tételére mindenek kötelesek. Ennek a' jelen lévő Nemessi sokosság teli szivből és torokból kiáltja vala: Eljen! Eljen! — Fel-állá megint Gróf *Károlyi* Ur ő Excellentiája, és megint hathatosan meg-mutatá, hogy ez a' hit-tétele Szentség; miért irtoznának hát ettől a' Püspökök? Fel-állá az Aradi Fő-Ispány *Almásy* Pál Ur ő Nagysága, és hasonló hathatos beszédet tartván, nyilván ki mondá, hogy ha senki hitét le nem teszi is, ő kész annak le-tételére; ezt tselekvé Gróf *Sztáray*. — Gróf *Forgács* Miklós azt felelé, hogy már ezen hitet le-tette; azért többég le-nem teszi. — Az Egri Püspök egy beszédet tartá, melyben azt monda; hogy a' mit egy igaz Hazafiú sziv tselekedhejk, azt eddig-is Hazája és Nemzete eránt tselekedte, 's ezután-is tselekzi; de hitét le nem teszi. — Gróf *Althaim* azt jelenté vala a' Gyülésben, hogy azoknak, kik le-akarják hitket tenni, hogy tehessék-le; azok pedig, kik

ezt nem akarják tselekedni látsák, hagyassék kinek kinek szabadságába; erre *Splényi*, *Eszterházy*, Gróf *Teleky* Josef, Gróf *Haller* Josef, *Tavernicus Végh* Ur ő Excellentiája, és sokon mások fel-szollalának — sőt végre *Zichy* Ur ő Excellentiája az Ország' Birája-is, hogy a' hitet kész le-tenni — és a' kik ezen értelemben lévén, hitet akarnak le-tenni irassák-fel neveket, tartsák fel kezeiket és esküdjenek-meg. Ez így lévén fel-irák többnyire a' neveket, és a' hitet le-tevék az első Táblán; de a' Püspökök között csak 5 tön, u. m. 2 rend-szerint való és 3 tituláris Püspök' Urak tevék-le ezen hitet; az elsőbb Ersekek és Püspökök pedig ezt le-nem tevék. Azt kéri vala a' 2-dik Tábla az elsőtől, hogy mindazoknak, kik hiteket le-tették, mind pedig azoknak, kik ezt le-nem tették neveiket adnák által, mellyet az első Tábla tellyesite is — fel-áll ugyan ezen napi gyűlésben egy Pap Ur a' 2-dik Tek. Táblánál, és fel-adja, hogy minden szokás ellen Pest Vármegyének 3 *Ablegátussai* vólnának a' Tanátsban. Erről megint hoszszas vetélkedések esének, mivel ennek ketteje Protestáns vala. Mikor a' Pap szollott; a' Pap részén lévők azt kiáltják vala fel-szóval, helyyes; mikor a' Protestáns Urak erősítik vala, hogy ezen 3 Uraknak csak egy szokak vagyon a' magok Vármegyéjek képében, és nem törvénytelen dolog; akkor a' Proteltánlok felkiáltának: helyyes, ugy vagyon. Fel-áll a' Nyitra Vármegyei Deputátus Ur, 's azt az okát adá, hogy ez lehetetlen; mert az adozó népnek terhére vagyon ezen 3 Ablegátusnak (*diurnuma*) minden napi fizetése. Erre Pest Vármegyének edgyik Követje azt felelé: nekünk 3-mon nints annyi napi fizetésünk, mint egy Nyitrai Deputátusnak; mert annak 15 for. napi fizetése, nekünk pedig 3-mon lints annyi. — Látván amaz egyenes szivü ritka Hazafi fő Vezér Gróf *Fekete* ezen vetélkedés alattomban való okát, így szollal-meg: Tekintetes Státusok! El-végzettük vala tegnap közönségesen magunkban, hogy már minden apróságos dolgok' folytatását el-hagyván, ama nagy munkának a' Di-

plo-

plomának készítéséhez kezdünk, és a' drága időt nagyobb foglalatosságokra fordítván, a' mi öfzvegyülésünknek tizelját siettetjük. Ha illyetén apró vételkedéseket elevenítettünk-fel, ezek majd olyan dolgokat elevenítenek megint-fel, mellyek miatt még egy hétig sem foghatunk nagyobb dolgokhoz; mert ugyan-is a' szokás ellen lévő Pest Vármegyei Követek majd azt fogják mondani, hogy ha közülök edgyiknek ki-kellettik a' gyűlésből menni, mennyenek-ki azok a' Pap Urak-is, kik tsak tituláris Káptalan Papok; mivel ezek itt Törvényünk, nem tsak tsupa szokásunk ellen ülnek; azért jobbnak látom, hogy az illyen apróságos kérdéseknek vesünk véget. Ekkor tsak el-bámulának mind a' Papok, mind mások, és a' Papok-is tsendesebb hangon kezdvén beszélni, a' dolog ennyiben marada. — más nap, u. m. Szombaton Kerületbéli gyűlések tartatván a' Diploma készítéséhez fogának, és igen egymást meg-értőleg tsendesen tanátskoznak vala. — — — A' dolgok még eddig igen böltsen és tsendesen folynak.

Bétsben, hól egy font dohánynak tsak a' vámja egy n. forint, a' Kávés házokban egy pipa dohány egy krajtzár; Budán pedig a' *Tusliba*, hól egy font dohánynak 5 kr. az árra, egy pipa dohányt egy garason adnak. — 2 Fintsia fekete kávé Bétsben egy garas; Budán és Pesten egy fintsia kávé 5 kr.; mely rend-kivül való dolog.

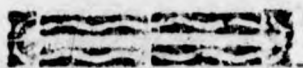
Amaz nagy számú és szép Nemességgel tellyes Kővári Districtusban-is a' régi szabadság helyre hozásával Majusban tartott közönséges Gyűlésben sok egyéb igazgatójok között a' Szék-építés fel-tartatott. Melly alkalmatossággal a' Rendeknek igen szép meg-edgyezésekkel az alább irandó Tiszt Urak váloz-

válofztattak a' nélkül, hogy valaki tsak egy-is el-
lent mondott volna. — Ord. V. Kapitánynak vá-
lofztatott *Er Mintszenti Pelei Imre*. — Ord. Not.
Szebeni Josef Ur. V. Notár. *Pechy Ujfalusi Pechy*
László Ur. — Fő-Szolga-Biráknak: *Várad* *Fer-*
rentz és *Szebeni György* Urak. V. Szolga-Birák-
nak: *Magyari Ferentz*, *Kiss Thodor*, *Pap Farkas*,
és *Batyán Simon* Urak. — Fiskálisnak, *Fintaházi*
György — — — Alsősoroknak, kik a' Partiális
Székekre meg-jelenjenek, neveztettenek *S. Berke-*
sz *Katona Imre* Ur, *Kövesdi Sarmasági István* Ur,
Tömösvári, *Rácz Josef*, és *Nagy Ilondai Bredai*
János, a' többi Tisztek pedig hivatalokban újra
meg-erősítették.

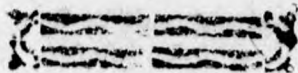
Béts. — Itt mindenekben kedvetlen érzékeny-
séget indított a' *Giorgévoi* ezen folyó hónap' 8-
dik napjának estvéjén kezdődött szerentsétlensége
a' mi népeinknek. (*) Minekutánna ezen hir Oláh-
országból ide Bétsbe a' múlt Pénteken meg érkezett
vólna, ezt annyiféle képpen beszéllették, nagyitot-
ták és kitsinyítették, hogy ha a' Hadi Kantzellá-
ria az igaz tudósítást ki-nem adta vólna, az egész
hir, kevés idő alatt, egy 100 tejú hazugsággá vált
vólna. Generál *Thurn*ról némelleyek azt mon-
dották, hogy a' tsatának vége lévén, a' miéinkek-
től a' tsatázó helyen halva feküve, jobb keze ket-
tőbe

(*) *Giorgévo*, *Gy'surgy'so* 'Sur'so vagy 'Sur'sa,
a' ki-mondáshoz képpelt fok-féle-képpen iratik.
Jobb meg-tartani az elsőt u. m. *Giorgévo*, a-
zért; mert az eddig elé kezünkbe forogható
föld le-írásainak rajzolattyaiban is, ezen a' for-
mán tapálatik inkább. A' Vár maga a' Du-
nán fekszik egy szigeten, a' Város pedig a'
Duna partján. *Giorgévonak* ezen két részei mint
egy 100 ölnvire tartanak egymástól távol len-
ni. Egy hid által fogtaltatik a' Város a' Vár-
ral ölvve.

töbe vágatva, a' Spádéját pedig bal kezébe szorítva, tanálatott. Ebből azt hozták ki, hogy minek utánna a' jobb keze el-vágattatott, a' ballal igazgatta katonáit. Mások- így beszéllették elé a' dolgot: hogy el-fogattatván a' Generál, kényszerített bal kezét az ágyura ki-nyujtani, 's ott tsapattatott kettöbe a' karja, az után feje el-vétettetett, lábai el-vágattanak. Inkább lehet tsak annyit hinni ebből a' dologból, hogy el-esvén a' szerentsétlen Generális, hólta után is martzongoltatott a' Törököktől. Külömben, ha ök el-fogván egy Jáger vagy Kemény-lövő Kapitányt, 's köntölsétől meg-fosztván, meztelen életbe hagyták, 's más nap győzelmeknek jeléül Konstantzinápoly-felé indították: mennyivel nagyobb örömmel tselekedték volna ezt egy Generálissal. Az ugyan tsak meg-lehet, hogy nem ismertek réá. — Ezek akár hogy légyenek, leg-bizonyosabb magának Hertzeg Koburnak tudósítása, melly a' Béisi fő Hadi Kantzelláriától, a' közelebb múlt Szeredán tétetett közönségessé. —

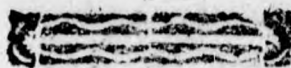
„A' Hertzegnek a' *Frusinesti* táborból Jun. 10-dikán költ tudósítása-szerint, Jun. 2 dikán *Giorgévo* Vára a' miénkektől körül vétetett, az ellenség a' Vár alatt fekvő Városból ki-kergettetett, és a' Város a' miénkektől el-foglaltatott, kikre az ellenség még ezen napnak estvéjén ki-ütött, de visszaverttetett. — A' közben készítettett föld-töltésekről (Battériákról) az ellenségnek föld-töltéseire való ágyuzást a' miénkek már Jun. 3 dikán el-kezdettek, az ellenség' tüzelését meg-szüntették, és a' Szigeten lévő Várát el-égették. Az ellenség minden nap és minden éjtszaka ki-ütött leg-alább is kétszer, a' mi kerest vagy ostromló Sántzainkra és föld-töltéseinkre: de meg nem akadályoztathatta még-is az által, a' részünkről el-kezdetett ostromnak folytatását, melly a' Város és a' Vár között való szabad helyen, mint egy 80 lépésnyire tökéleteségre-is vitettetett. — Jun. 8 dikának estvéjén, segítségét kapván az ellenség Rustsukból a' Dunának tulsó részéről, az hól az ujj Vezér

Hafsán Basa igen nagy erővel mondatik fekünni, nagy fokasággal minden meg - készült ostromainkra egyfzersmind réá ütött, minden óltalmazó sergeinket visszra verte, a' föld-töltéseken lévő ágyukokat 's kereszt Sántzainkat el foglalta. (*) — Mint-hogy éjtszakának idején mind nem tanátsos, mind pedig lehetetlen is vólt a' kereszt Sántzakban visszra szállani: tehát el-végezte magában Hertzeg *Kóburg*, hogy az ostromot azonnal lélbe szakaszra, és a' maga népével *Giorgéovhoz* 2 óránvira telepédjék-meg. (**) — A' mi népeinknek magok visszra vonását kivált-képpen az okozta, hogy a' népet a' kereszt Sántzokban igazgató 2 Generálok, u. m. Gen. Májor *Auffzesz* haláloson meg-sebelsítettén, az Agyuzók Gen. Májorja Gróf *Thurn* pedig megölettetén, a' miéink a' táborban nem vehettek a' Törököknek fokaságáról azon hirtelenséggel tudósított, hogy a' kereszt Sántzokban lévőeknek segítőégekre mehelsenek. — Midön ezen tsatáról a' tudósítás tétetett, még akkor az el-estek és meg-sebelsítottak nem számláltattanak vólt öszve: mely szerint ezeknek számát még ennekutánna fogja a' Hertzeg a' Bétsi Hadi Kantzelláriához bé-küldeni: azt

(*) *Bár-tsak lenne igaz az a' közönséges beszéd, hogy a' Törökök tsak egy 18 ágyukra készült Battériánkat foglalták-el: de itt a' tudósításban a' többet jelentő számban vagyon a' Battériákról az emlékezet.*

(**) *Mind ezen tudósításból, mind pedig az Udvari Ujság-levélből, melyben arról vagyon emlékezet, hogy a' Hertzeg a' múlt hónapnak végén nyavallyéjából annyira fel-gyogyult vólt, hogy 30-dik Májusban a' Stáb-seb gyógyítóval Menfingerrel Bukereftből a' táborhoz már el-is indult vólt, a' tettzik-hi? hogy H. Koburg ezen ütkezetben ha éppen-jelen nem vólt-is, de nem megszűze vólt oda.*

azt ugyan csak erősíti H. Koburg, hogy, a' Város ostromlásának kezdetétől fogva eddig az ideig elvesztett embereinknek száma nem megyen 6 vagy 7 százra.,,

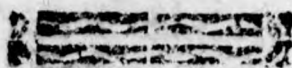
Oláh-ország. Tiha mellől. — Májusnak 24-dikén el-küldeték Hadnagy Szöke Ur 40 Barkó Húszárokkal a' Duna mellé, a' Törököknek Turnul és Nikopolis körül való meg-szemlélésére. A' Hadnagy mind addig lefelkedett egy *Blomunda* nevezetű faluba, míg egy vigyázaton lévő Janisár sereg által hajókázván, 2 ágyujával együtt a' szárazra ki szállott: akkor nagy sebességgel réájok ütven a' Húszárok, a' Törökök ágyuikat el-hagyták, magok pedig a' Sajkák-felé szaladtanak. Tsak ugyan ott maradtanak az ágyuk, minthogy meg-sejditvén a' Spáhik Turnulban a' dolgot, nagy erővel jöttek a' miénk ellen, kik-is minden veszedelem nélkül tértenek vissza. Ezen idő tályban itt utoztaak keresztül Serviából az Oláh-országi táborhoz rendeltett seregek. A' *Splényi Magyar Regimenttyének* is 3 Batalionnyai, Serviából ide érkeztenek, és Tiha-nál a' *Belgiosó, Nádasdi* és az első Oláh Regiment-bélieket, kik *Giorgéovhoz* közelebb nyomultanak, fel-váltván, itt szállottanak meg. — A' Törököknek valami 40 Sajkájok vagynak, mellyeken *Giorgéovnak* a' szigeten való részét óltalmozzák a' mi Sajkásaink ellen, kik már a' Törököktől mint egy 15-ezer forintot érő hajókat el-vettenek.

Servia. A' *Timok* mellett még mind tart a' fegyver nyugvás: a' Gen. Gr *Klerfé* szállása-is még mind *Brahovában* vagyon. — Májusnak 21-dikén Hadnagy *Máriantsits*, az *Erdödy Húszárok* közzül 1 Strázsamestertől 3 Káplároktól és 9 köz-emberektől kifer-tetvén, midön a' *Timoknak* a' Dunába való szakadása mellett 200 kaszásokkal szénát tsináltatna, ki-jön hozzája estve-felé egy 19 Törökökből álló vigyázó sergetske. — Ez vezetettett egy Zászló által, mellyet 2 Tisztek és egy ősz szakállú Aga kísértének. — *Bune Vremé* (jó időt) így szól az Aga: mellyre

mellyre az Hadnagy *multzánmal* (köszönöm) felelvén: mi ujjság? — azt kérdi tovább az Aga, 's nem volna-é a' miéinkeknek kedvek a' kaszálást félbe hagyván, onnan tsak hamar visszafutni? — ugy-e hogy nállatok mind békeférségről vagyon most a' belezéd? jó éjtszakát kívánok néktek a' békeférséghez. E' féle rövid kérdéseit után, ott hagyván a' vén Aga a' kaszáfokat, mintha nem-is lett volna kivel belezéllyen tovább, fel-felé kezdett a' viz mellett lovagolni. Meg látván ismét a' *Vurtemberg* Dragonyosai közzül bizonyos vigyázó sergetskénket, kérdi attól-is, mi ujjság? — mellyre a' Káplár azt felelvén, hogy a' leg-ujjabb ujjság a' volna, hogy *Laudon* 150-ezerez magával a' Törökök ellen útban vagyon, *Laudonnak* nevét az Aga emlittetni halván, tsak meghallytá magát, 's tovább lovagla. — A' Timok körül leg-nagyobb foglalatosága a' mi népeinknek a' széna tsinálás. A' széna takarittóknak pedig közelebb való óltalmazói vagy segittői, a' *Bránovátzki* és *Obester Lip-tay* sergei: de ez utolsónak serge, most az *Obester Urnak* jelen nem léteben, *Oberstlájdinánt* *Báró Révay* Ur által igazgattatik. — A' *Toth-ország* szélekről most egyéb nem hallatik, hanem hogy a' *Bányalukai* Törökök ismét készitgetik az ő bör tsonakjaikat, melyeken a' *Száva* vizén ragadozni által jöhessenek.

*Horvát-ország*dől azt irják Jun. 8-dikán, hogy a' miéinkek *Czettinnek* békerittéséhez hozzá kezdettenek: melly végre a' *Pálsi* Regementtyének 3-dik Batalionnya, az hegyek között Kompániánként szállott-meg, és az utak-is a' mint lehet az hegyek között készittetnek, az ostromló eszközöknek a' várhoz való vitethetése végett. Jun. 16-dikáig minden annyira készen lészén, hogy a' várnak ostromoltatása el-kezdődhesék.

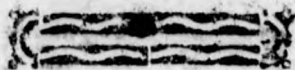
Külső-országi Tudósítások.

Anglia. — Az Angliából érkezett nevezetesebb ujságok között első helyet foglalhat magának az, hogy *Franklin*, ki a' szabadságnak első szikráját élesztette, a' kinek az Északi Amerikai szabad Közönséges - Társaság egész lételét köszönheti, *Filadelfiában* Apr. 17-dikén meghalálozott. — A' Londoni Jun. 9 dikén költ Levelek szerint, az Anglus nép meg-szégyenlette magát, hogy a' Frantz egyszeribe szabadabb lábra állította magát nállánál. Egy Levélnek a' többek között ez a' Summája. — „A' Frantzok a' mi közönséges indulatainkat megmozdították. A' Frantzia változások az Anglusokat meg-szégyenítették, kik eddig a' magok szabadságokkal a' Frantzokéhoz képepest ditsekedtek. Hogy hogy? — így kezd a' Kávé-házokban közönségesen beszélni az Anglus — hát a' mi szabadságunk, mellyel eddig kevélyek voltunk, rabság legyen-e a' Frantziákéhoz képepest? — mire való nékünk a' két Parlamentom? — a' Frantzoknak az egy Nemzeti Gyűlésbe. a' nép egyedül végez-el mindent: nállunk az Udvar, a' Nemesség, alattomban való úttyai által, az oránál fogva hordozza az Alsó-házat: nállunk a' felső Háznak mesterségei által, az alsó Ház rabja a' Király Ministereinek. — vessük a' Thaméris vizébe a' felső Házat! — mutassuk meg a' Frantzoknak, hogy ők nállunknál nem szabadabbak, és ismértessük meg velek, hogy az Anglus nem tudja a' békot hordozni, mihent néki annak öszve rontására műfzer adatik kezeibe. Az Anglus nemzet, melly leg nagyobb kevélységét abban tartya, ha ő a' föld színén leg-szabadabb lehet, már az e' féléket nem titkon, hanem mindeneknek hallattára kezdi beszélni. „ Ebből már az ujjabb hírek szerint azt kezdik ki-hozni, hogy az Anglusnak a' Spanyollal kezdett hadja nem egyébbre tzeleozna, hanem hogy az által verődgyék-ki az Anglus nemzetnek fejből a' szabadság iránt felgerjedett hévség, és hogy az hajós legények is olly nagy számmal

mal csak azért fogatnának öszve, hogy a' korheleknek száma, kik minden nép-támodásban a' főbb személyeket szokták jádzeni, az által-is fogyjon.

Frantzia-ország.

Frantzia-országban az Aristokráticusok és Demokratikusok között tsordultig vagyon a' fel forrott egyenellenségnek pohára; a' Király a' néppel tart, és maga is a' nemzeti kokárdát viseli; nem régiben azon kokárdával jelent-meg a' nép között, nézte és igazgatta a' nemzeti katonáknak fegyver-gyakorlását, és egyszersmind fel kiáltva ki hirdettetni parantsolta, hogy senki más kokárdát, vagy pántlika tsokrot vitelni ne mérézseljen, hanem olyat, a' millyet a' Király maga-is visel, az az a' Nemzetit. Midön a' Nemzeti-gyűlés meg-határozta, hogy a' háboru kezdés és békeiség kötés a' néptől függjön, ezen meg határozást az ablakon vetették ki a' lármáson öszve tódult népnek, mellyre letsendesedett a' nép, sőt nagy öröm-kiáltásokkal kísérite szállására a' Gyűlésnek Tagjait. Márkéz *Fayette* vitte-meg ezen végezésnek hírét a' Királyhoz, és egyszersmind elő belzélte, melly nagy ellenkezés légyen az Aristokrátziának és Demokrátziának pártfogói között. Ekkor, azt mondják, így belzélte *Fayette* a' Király előtt: Ha Felséged hallándja az ujj hídról az első ágyu lövést, megne rettenjen; ha a második lövés esik, én 20-ezer fegyveres néppel a' Királyi Kastélynak óltalmazására jövök; ha harmadszor is lönek, én halálig fogom óltalmazni Felségedet, a' többiről nem felelhetek. Most a' Nemzeti gyűlés, a' *Ropertspierre* jóvállása-szerint e' következő tikkellyek felett tanátskozik: 1.) Frantzia-országban ne légyen ezután Kárdinális és Erseki fő Pülpöki nevezet, hanem csak Pülpökök és Papok légyenek. 2.) A' nép maga válasszon magának lelki Páoszt a' t. Már meg is határozta a' Nemzeti-gyűlés, hogy ezután Frantzia-országban csak 83 Pülpökök légyenek. — *Nekker*, az Országok első Kints-tartó Ministere igen

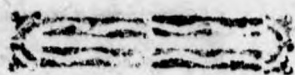

nagyon le-tsendesítette a' zúgolódó népet akkor, midőn meg-mutatta egy közönséges belzédgye által azt, hogy ebben az esztendőben már az ujj változások után, az országnak jövedelme annak költségét 11 Millionál többel haladta fellyül, és hogy a' jó Hazafiaknak adományja 40 Millionál többre megyen. — *Mirabó*-is, a' ki egy darab időtől fogva a' nép előtt a' maga hitelét el-vesztette volt, azt ismét meg-nyerte: midőn az ujj rendelések által való boldogulása az országnak mindenek előtt nyilvánosságá kezd lenni. — A' Nemzeti-gyűlés végezésének csak a' Püspökök 's más nagy Papok 's Klastrom béliek vagynak inkább ellenére: a' falusi 's más közönségebb Papok pedig még ösztönözik a' Nemzeti Gyűlést végezésüknek véghez vitelére. Ezeknek magok következő ki-nyilatkoztatása meg-érdemli az igaz tiszteletet. „ Mi egyik kezünkkel az *Évangéliumot*, a' másikkal pedig az Ország-rend tartásait kívánnyuk óltalmazni: e' kétőt tartjuk az igazság' és az erkölts kút-fejének; ez által akarjuk azt meg-tanúlni, hogy kellyen az *Istennek meg-adni azt, a' mi az Istené, a' Nemzetnek is azt, a' mi a' Nemzeté.* „ — Jun. 5-dikén meghatározta a' N. Gyűlés minden Ministerek és más-féle Tiszt-viselőknek fizetéseit: és azt-is, hogy a' Királyt-is kérni fogja arra, hogy az a' Maga Udvari szükségeire meg-kivántató költségnek esztendői Summáját határozná-meg. Ezen dologra a' Királynak kívánsága Jun. 9-dikén a' N. Gyűlésnek tudtára adatott: hogy t. i. a' Király ezen végre a' Maga Udvara számára esztendőre 25 Millio Livrát kívánná: e' mellett, hogy ha a' Királyné özvegyesgre tanálna jutni, akkor az házolsági kötés szerint, számára 4 Millio Livra járjon. Ezen kívánságai a' Királynak minden tanátskozás nélkül nagy öröm kiáltással meg-adattanak. — A' Királyi Familia már most ki-szállott Maga mulatására Sz. Kludi Kastélyába: de a' Király ezt is a' Nemzeti Gyűlés hírével tselekedte, hogy ez által-is a' népnek a' nyughatatlanságra nagyobb okot ne szolgált.

gáltafson: azonban meg-ígérte, hogy minden héten meg-jelenik egyszer Párisba, a' midőn az hozzá való menetel a' N. Gyűlés részéről mindenkor szabad lehet. — Meg-határozottat az-is, hogy a' jövő Jul. 15 díke, u. m. a' melly naponn tavally a' fogolly Báftya (Báftilla) el-foglaltatott és el-rontatott, Párisban a' *Márs* mezején, meg-innepeltésék, melly innepre az egész országból Deputátusok hivattasának öfzve, kik az egész Ország és Nemzet képébe, az öfzve szövetekezés és Nemzeti változás hitének le-tétele által, a' Törvénynek és a' Királynak esküdjenek-meg. — Ugyan az-is fean-forog, hogy azon helyyeken, az hól Püspöki templomok vagynak, ne légyenek különös Plébániák-is egyszer-smind: hanem a' Püspök Urak, vigyék véghez a' templomi papi kötelefséget-is, és egy Püspöki vidékben, ezen-túl tsak egy Pap nevelő ház légyen.

Svéd és Orosz-ország.

Egy *Pauli* nevezetű Svéd Generál, Májusnak 19-dikén ismét meg-verte Orosz Generált *Bergmant Nappához* nem meszse a' szárazon. Az ütközet után 130 — 140 el-esett Oroszokat temettek-el a' Svédek: nékiek magoknak is el-esett 1 Kapitányok és 1 Hadnagyok: egy néhányan az ő Tisztyeik között meg sebessedtenek: a' magok el-esett köz-embereiknek számát el-halgatták. — Az egy Generál *Bibikov* 10-ezerevel magával a' *Kubán* vizén által-menvén, a' Tatárokkal szerentsésen végezte az Oroszok részéről az ütközetet. — Kivált a' tengeri ütközetekben erősen szerentsétlenek az idén az Oroszok. Az a' hires *Lambro Kattzioni*, a' ki tavally a' Görög-országi szigetek között annyi károkat okozott vólt a' Törököknek, és a' maga dolgait az idén-is szerentsésen folytanni kezdette vólt, a' *Triesti* hírek szerint, nem régiben egy felöll a' Török hajóktól, más felöll pedig bizonyos Afrikai talán *Tunisi* tolvaj hajóktól meg-szorittatván, némelly hajóji el-süjlesztettek, némellyek el-fogattak.

gattattak, annyira hogy egy néhány hajóból álló hajós seregskéből maga egy hajótkán nem igen sokad magával szabadúlt-meg.

Olofz-ország.

Látván a' R. Pápa, hogy *Avéniot* különben-is szinta el-kellene vesztetni, engedelmséggel kezdett hozzája viseltetni. Ezt észre vévén más Hatalmas-ságok, a' mint mondatik arra kéretett a' Néápoli-lisi, Spanyol és Portugallus Udvaroktól, hogy ezt ne tselekedje: mert mit nem fognának majd más népek-is tselekedni, látván azt, hogy a' Sz. Szék egy Nemzetnek, a' szabadság julsán való törvénytelen tselekedeteit helyben hagyta? A' *Franklin* szabad gondolkodása, az *Élzaki* Amériikai szabadság, a' többi Europai országok között, Spanyol-országot-is rettegetni kezdi.

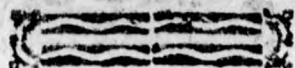
Német-ország. — A' *Lüttikhi* Pátrioták *Tongernél*, és *Hafszeltnél*, az ellenek indúlt Német-országi katonák pedig *Mófeyknél*, magokat jól körül lántzolva halgatnak. — A' Belga Pátrioták nem a' jobb oldalokon nyugosznak. A' különböző helyekről költ Leveleknek Summáji irántok e' következendők. — *Amsterdám* 11. Jun. Ma dél előtti 10 órakor érkezett hozzánk *Mechelnből* Kárdinális *Frankenberg*. *Vandernót* és *Vanajpen*-is tegnap megérkezének *Hágába*. Mit jelentenek mind ezek? Hát már talám futnak a' Belgáknak győzhetetlen Vezérei? ha ezen dolog igaz tanál lenni, jó éjtzkát Pátriotaság! — *Gent* 7 dik Jun. Vége vagyott a' Belgiumi egyefségnek. A' *Flandriai* népnek tsak ezen kiáltások forognak szájában: *Éllyen Leopold!* a' jó Királly! a' mi *Hertzegünk!* 's a' t. *Menin* és *Kourtrainál* 7 ezeren vagynak öfzve-gyülve a' *Flandrusok*, kik a' *Leopold* uralkodását ohajttyák, kik *Vandermorset* a' *Leopold* és a' Belgák *Generáljának* kiáltván, szabadit ására igyekeznek.

Az árkosnak az első fele-is a' rostába maradt.

*A' mi koronázandó F. Fejedelmünknek következő
út-mutatója és rendelése érkezett a' maga rendes és
Felséges útjain az Ország-gyűléséhez szóról szóra:*

*Directorium. — Leopoldus II-dus Dei Gratia
Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiaë, Slavoniaë
& &c. Rex Apostolicus Archidux Austriæ. &c.*

*Spectabilis ac Magnifice Comes fidelis nobis sine
cere dilecte! Directorium Itineris et Ingressus nostri*

In Liberam et Regiam Civitatem Budensem, Arcemque Regiam ibidem habitatam fidelitati vestræ eum in finem benigne hisce transmittimus et acludimus, quatenus illud etiam primo quam tempus nostri hinc abitus et felicitis Budam Adventus significaverimus, Budæ Congregatis fidelibus SS. et OO. præfati nostri Hungariæ Regni communicare possit cui de reliquo gratia et elementia Regia benigne jugiterque propense manemus. Datum in A. Ducali Civitate nostra Viennæ Austriæ 8-a Juny. Anno Domini 1790. *Leopoldus* mpr. — Comes *Carolus Pálffy* mpr. — *Alex. Pásztory* mpr.

E Cancellaria Regia Hungarico Aulica.

Spectabili ac Magnifico Comiti Carolo *Zichy de Vásonkö* Judici Curiaë nostræ Regiæ Comitatus Jaurinensis Supremo Comiti, Camerario Aulico, Actualique Intimo & ad Consilium Nostrum Regium Locumtenentiale Hungaricum Consiliario nec non Tabulæ Septemviralis Co-Judici & Fideli Nobis sincere dilecto Ex Officio Budæ.

Directorium. — Ordo ad suam Majestatem seu Dominum Dominum *Leopoldum* II-um. Cum sua Majestate Regina et serenissimis quinque senioribus Archiducibus Vienna Budam pro Diæta Regni Hungariæ sui coronationeque descendentem per SS. & OO. Regni Hungariæ excipiendum, & ad arcem Regiam Budensem introducendum.

§. I. Quam primum DD. SS. & OO. Regni ad Diætam pro die 6-a Juny. A. C. 1790. præfixam Budæ convenerint, e medio sui omnique statu unam solennem Deputationem huc Viennam exmittant quæ quo celerius fieri potest Viennam ascendet ac obtenta ibidem Audientia suam Majestatem Regiam suam item Majestatem Reginam prout serenissimos Archi Duces Latino sermone salutabit, et ad Descensum Budam pro Diæta ac faustissima Coronatione Nomine Omnium Congregatorum statuum humillime invitabit ac simul de tempore adventus suarum Majestatum Dignam Dispositionem expetet atque ita ob-

ten-

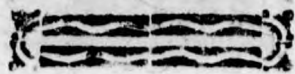

tento a sua Majestate Serenissima Responso, confestim revertetur ac tempus quo sua Majestas Vienna motura est referet ac una de eo quoque, quod suæ Majestates primam Nocturnam stationem in Köp-tsény, Secundam Jaurini tertiam Strigonii acturæ sint DD. SS. & OO. Regni edocebi.

§. II. Ut autem sumtibus DD. Regni SS. par-catur, præterea ne DD. SS. et OO. permittendas plures Deputationes a' pertractandis Regni Ne-gotiis avocentur benigne vult sua Regia Majestas ut ab omni ulteriori salutatione atque honorum ex-hibitione, tam ad Regni limites quam per totum Itineris tractum penitus abstrahatur prout etiam sua Regia Majestas tam DD. SS. et OO. quam et inter mediis Comitatus ac Civitates quarum Gremium iter factura est, ab exhibendis omnibus honorum Testificationibus benigne dispensat.

§. III. Itinere itaque usque ad Terrenum Ve-tero Budense perfecto universi Domini SS. et OO. ad Ponticulum in Territorio Vetero Budensi Cis Di-versorium situatum, suis Majestatibus obviam ibunt, easdemque ibidem ordine competenti ad sinistrum latus Territorii ibidem erectis & extensis in quod suæ Majestates condescendent præstolabuntur.

§. IV. Et licet Occasione simili pro antiquo More et Consuetudine Domini Proceres Hungariæ Nobiles quoque Cohortes propriis Capitaneis et Ductoribus, Vexillis, Tympanis æneis & Tubis ac Tibicinibus distinctas omni genere armorum sibi pro-priorum adornatas, Longoque agmine deductas & in acies dispositas in Conspectum Principis adducere solebant, ut his tamen pro ratione moderni tempo-ris cum primis autem ut gravioribus minus que ne-cessariis sumtibus par-catur, una vero ut Charistia in quantum fieri potest, in tanto cæterò quin prin-cipali concursu, quin imo reali etiam pænuria fæni & avenæ, aliorumque Victualium præcaveatur sua Majestas Regia memoratos Regni Proceres ab ad-ducendis istius modi cohortibus benigne dispensat.

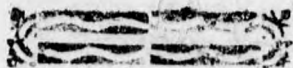

§. V. Approximantes vero suas Majestates apud Tentorium expectabunt Domini A. Episcopus Strigoniensis ac cæteri prælati Magnates et Status Regni, advenientibusque suis Majestatibus ad Carpentum earum accurent Copiæ Militares servitium suæ Majestatis exhibendum eorum ordinandæ, Dextrum Tentorii latus occupabunt, tandem suæ Majestates Regiæ ex Carpento condescendent et Tentorium ingredientur, tum idem Dominus A. Episcopus nomine universonum Regni statuum Succinita Oratione suas Majestates excipit, dictoque sermone suæ Majestates eidem respondent ac una sua Regia Majestas Paternam in Regnum Curam sollicitudinem Benignitatem et Clementiam pollicetur. Initio Orationis et responsi fine sua Majestas Serenissima Pileum suum Capite deponet sed utraque vice confestim apponet, ac demum SS. et Proceres Regni ad Osculum Manus admittuntur.

§. VI. His per actis suæ Majestates ex Tentorio exeunt et tunc datur primum salve et exploduntur ex arce Tormenta ac iter Budam suscipitur in quo Clerus quidem curru vehitur Proceres autem Magnates et Nobiles equitando, agmen vero claudet Militia Regularis Equestris.

§. VII. Extra Portam Viennensem præstolabitur suas Majestates Magistratus Loci et cum profunda Oratione reverebitur suas Majestates, Magister Civium, seu Consul nomine totius Magistratus eaque dicta claves Civitatis præsentabit quas suæ Majestates manibus suis quidem adtractabunt sed ipso facto restituent, Consuli vero et Magistratui respondebunt ac Magistratui singillatim ad osculum manus admittent et ingressum facient ad Civitatem, Magistratus vero nudato Capite penes Carpentum ex utroque latere suas Majestates usque ad Regiam pedes comitabitur. In turri civitatis instantur Tubæ cum sono Tympanorum aneorum, Tempore vero in ipsam Civitatem introitus fiet secundum salve cum explosione Tormentorum in arcis Mæniis, et omnium Campanarum Compulsatione.

§. VIII.

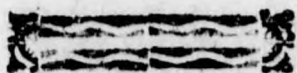

§. V. A Porta Viennensi per plateam Conflii, directe usque ad portam exteram Regiæ residentiæ, ex utroque stabunt Companiæ civitatum Budensis et Pestiensis, cum Vexillis suis, stabunt autem eadem Civiles Centuriæ etiam inde a Suburbiiis, per quæ ingressus sit versus portam Viennensem per omnem illum Platearum tractum, cui occupando numerus illarum suffecturus est: & postquam universus Regius Comitatus pertransierit Budensis quidem in foro vigiliarum, Pestienses vero in foro ante Domum Tormentariam semet in ordinem collocabunt.

§. IX. Postquam autem suæ Majestates ad Regiam pervenerint directe se conferent ad Capellam Regiam ubi Te Deum Laudamus cantabitur per Dominum Archiepiscopum Strigoniensem & tertia vice Tormentis decantabitur, armati vero Cives uti præattactum est, in memoratis foris congregabuntur, a dandis nihilominus salve ad vitandam cum equis magno numero eorum congregandis confusionem eadem Civiles Centuriæ dispenlabuntur, Regularis vero micabit, Clerus ad scalas Oratoris in arce suas Majestates intraturas infulatus expectabit, ibidemque suis Majestatibus flectentibus Benedictio imperitur cum aqua benedicta et pax seu Crux osculanda exhibebitur.

Elegyes Tudósítások.

Szathmár Vármegye által az adatott Ország főbb oszlopainak tudtakra, hogy az ezen Vármegyéből való katonaság, a' táborból haza térvén minden helyebb való jelentés nélkül, ezek el-fogattanak; kik haza jöveleteknek okául azt adják, hogy ők azt hallották légyen, hogy az országba idegen fegyveresek rohantanak volna, és ők azért kívántanak volna Hazájoknak segítségül lenni. — Az Országgyűlésén lévő Ref. Uraságnak Isteni tisztelete már most az Ország házában tartatik. A' múlt Vasárnap a' kétfélség nélkül való tiszta felebaráti szeretetről monda ama nagy hírű és széles tudományú Férfi *Tormási* Ur egy Prédikátziot, melly a' mostani

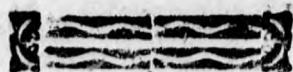

mostani alkalmatossághoz lévén szabva, mindenek azt itélik rólla, hogy méltó volna arany betűkkel ki-nyomtatni. Bezzeg nem vala ebben vallásbéli ellenkezés egy szó-is — de a' kinek füle vólt a' hallásra — az igaz felebaráti szeretetet megtanúlhatta. — Az Erdélyi Nemes Székely Nemzetnek ügye igen jó reménység alatt vagyon. — Az Erdélyi Követek közzül némelyiekről az a' hir, hogy minden órán viszsa fognának hivatni.

Béts. — Feldmarschall H. Köburg bé-küldötte Jun. 12-dikén a' *Frusinesti* táborból a' Bétsi Hadi Kantzelláriához azon Generálok' Stab-fő-all Tisztek és köz-emberek *Laisiromát*, kik Jun. 2-dikától fogva 8-dikáig a' *Gsur'shó* alatt való probában életet elvesztették vagy meg-sebessítettének.

Megölettenek: — Az Ágyuzók seregéből, Gen. Májor Gr. *Thurn Ferentz*, all Hadnagy *Glafer*, és 9 köz-emberek: — a' Király gyalog Regementtyéből, a' Strásamestieren kezdve alá felé 3 köz-emberek: — a' *Toskána* Károlyyéból 2 fő Hadnagyok *Berg* és *Valter*, 98 köz-emberek: a' *Khévenhüller* éből 2 Kapitányok *Kronvider* és *Odonaván*, 2 fő Hadnagyok *Plentsits* és *Tzvájg*, all Hadnagy *Burfschájd*, 2 Zászlótartók *Cheffel* és *Tzadlatzky*'s 90 emberek a' Strásamestieren kezdve alá felé: — a' *Mitrofszky*éből, all Hadnagy *Stahl* és 6 köz ember: a' *Pellegrini*éből 10, a' *Kolloredó* Ventzeleéből 4, az *Beltsiozóból* 27, az *Alvintzijéből* 4, a' 2 dik Oláh Regementből 15, a' *Lévener* könnyü lovasai közzül 2, a' *Barkó* Húszárjai közzül 1, a' Vadászok közzül 10, a' Sántzolók közzül 2, a' Stáb Dragonyosai közzül 1, köz-emberek; — mind öszve 1 Generál, 11 Tiszt és 282 köz-emberek: és 8 lovak.

Sebbe estenek: — Gen. Májor Báró *Auffzesz*: a' Király Regementtyéből Kapitány Báró *Schottendorf*, 15 köz-emberek: --- a' *Toskána* Károlyyéból 2 Kapitányok, *Gerber* és *Dalvitz*, 93 köz-emberek: *Khévenhüller*éből Oberstlájdinánt *Burfschájd*, 53 köz-
em-

ember: --- *Mitrovskyéből* all *Hadnagy Josef*, 27 köz-ember: --- *Pellegriniéből* 2 Kapitányok *Bertolini* és *Gavaszny*, fő *Hadnagy Rosvadovszky*, all *Hadnagy Hengstberg*, 37 köz-emberek: --- *Kollorédó Ventzelből* 10, és *Beltsiozóból* 8 köz-emberek: --- *Alvintziéből* Kapitány *Szeredahellyi*, 60 köz-emberek: --- az első Székely Regimentből 4, az első Oláh Regimentből 1, a' 2-dikből 17 köz-emberek, és az utolsóból még Kapitány *Grajsnig*: --- *Lévenehrből* 3 köz-emberek és 13 lovak: --- a' *Barkóból* 1 köz Húszár, 3 lovak: --- a' Székely Húszárok közzül 1, az Agyuzók közzül pedig 23 köz-emberek: --- a' Vadászok közzül all *Hadnagy Mángerotty* 12 köz-emberek: --- a' Sántzolók közzül 5 köz-emberek, és 7 bágásiás lovak. Ez szerint a' sebesekek száma megyen 383-ra: kik között 1 General, 1 Stáb Tiszt és 11 Tisztek tanáltatnak. — Meg-sebessittettek 23 lovak. — Fogságra estenek: Kapitány *Schultz*, a' Vadászok közzül és 1 *Barkó* Húszár. — Nem tudatik hová lettenek: --- *Mitrovskyéből* 20, a' *Barkó* Húszárok közzül 3, a' Sántzolók közzül 5, a' bágásiás szekerek mellől pedig 4 köz-emberek, 's 37 lovak.

A' napokban 3 Deputátusai az *Abrahám Galitziai* maradékinak u. m. *Rofanis Rabby* *Lemberg*-ből, *Landau* *Brodyből*, *M. Schöner* pedig *Butschátschból* itt Bétsben meg-jelenvén, egy néhány izben mondatnak ő Felsége eleében bé-botsáttattaknak és meg-halgattattaknak lenni. Az elsőben mulatások fél óránál tovább tartott: a' F. Király az ő Köntöfsöknek körül bé való jól meg-nézése közben külömb-külob-féle kérdéseket tett elejekbe. A' 2-dik bé-botsáttatásokkor kérdezősködött ő Felsége *Brodynak* és *Landaunak*, mint 2 szabad kereskedő Városoknak, kereskedés-béli környül állásaikról; mellyeknek akadályait amazok elő-beszelvén, ő Felsége minden részben kegyelmesen könnyebbített igért. Az ő módgyokkal, mellyel a' dolgot elő adták, meg-elegedettnek láttatott lenni a' Király.

Ezen hónapnak 24-dikén Tsötörtökön jó reggel Bétsnek Ország út nevü úttzája felébe egy Menkö-híggal (inkább hig Menkövel vagy Menkö matériával) rettenetes felhő magát öszve húzván, a' Menkö két helyeken esett-le. Előbbször egy közönséges háznak kéménnyén: az hol egy tűzhelly mellett álló és tüzet rakó szolgáló általa meg-ölette. Tsak hamar az után ismét le-esett a' Kárd. és fő Pülpök Majorjában egy épületre, melynek felelet el-égeté, egyéb kárt pedig nem tett.

Kül-földi hírek.

Az Ámerikai Szabad-társaság, *Franklinnak* a' maga szabadittójának meg-gyálzolására, 2 hónapokat rendelt: Hasonlóképpen Párisban-is a' Nemzeti gyűlés 3 napi gyászt rendelt az ő emlekezetére. Nevezetes ember vólt *Franklin* a' többek között abban is, hogy Felesége nem lévén, két magzatokat hagyott még is maga után u. m. egy fíjút és egy léányt. A' fíjának, azt mondják, hogy semmit sem hagyott: kéttseg kívül, talám nem olyan szabad gondolkozó ember a' fíja mint maga vólt: mindenit pedig a' léányának hagyta, ki egy kereskedőhöz ment férjhez. — A' kinek feleség nélkül 2 gyermekei lehetnek, kéttseg kívül vagynak annak többek-is.

A' *Pétervári* tudósítákok-szerint nem igaz, hogy a' Svédek a Réváli ki-kötő helyet 's egyszersmind magát Révált-is meg-vették volna: sőt az Orosz hajós sereg innen már ki-szállott a' tengerre: hasonló-képpen a' Kronstadi ki-kötő helyben telet Orosz hajós sereg-is ki-evezett.

Tudósítás.

A' Némák Könyv-nyomatató házokban ki-jövő idvelséges Prédikátzió-már 4-dik darabja is meg-szabadult a' Sajtó TÁRÁI.

Költ Bétsben 29-dik Juniusban 1790.